

دانشگاه صنعتی شاہرود

دانشکده شیمی

پایان نامه کارشناسی ارشد شیمی آلی

تهیه و بسپارش تراکمی ۴- (فتالیمیدوفنیل)-
۱، ۲، ۴- تری آزو لیدین- ۳، ۵- دی اون

نگارش:
سارا سلدوزی

استاد راهنمای:
جناب آقای دکتر نصر اصفهانی

استاد مشاور:
جناب آقای دکتر با خرد
بهمن ۱۳۸۶

تقدیم به دو انسان بزرگ، اولین معلمین زندگیم:
پدر و مادر عزیزم

که گرما و صفائ قلبشان گرمای وجودم

نور پشمانتشان نور زندگیم

دستان گرمه و پر محبتشان پشتیبان و هامی زندگیم است.

عزیزانیکه بی هیچ مزد و متنی بر من همه خوبیها را ارزانی داشته اند.

از سر افلاص و سپاس در برابر وجود عزیزانشان زانوی ادب بر زمین می گذارم و بر دستان پر مهر و نگاه پر عشقشان بوسه می زنم و می گویم سپاس.

تقدیم این اندک را بپذیرید که پیشکش مؤری است به بارگاه سلیمان.

تەدیھ بە:

ھەمسىر و ھەمسەر زندگى اھ، كە پايان نامە تەمىزلىم آغازى بى سفر زندگى اھ بى اوست؛ او كە با گۇھر
و مەودۇش اميد بېش زندگى من است.

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس پژوهگار یکتا را که لطف و کرم بیکرانش اینجانب را نیز در بر گرفت تا به وسع توان و اندیشه خود گامی کوچک در گستره پهناور علم و معرفت بردارم.

بدین وسیله از زهامت بی دریغ استاد گرانقدر جناب آقای دکتر مسین نصر اصفهانی و استاد مشاور ارجمند جناب آقای دکتر بافرد که با (هنمودهای ارزشمندشان) مرا در انجام هر چه بهتر این پایان نامه یاوری فرمودند، صدمیمانه تشکر و سپاسگزاری من نمایم.

همچنین از اساتید محترم جناب آقای دکتر کیوانلو و جناب آقای دکتر گودرزی که زحمت داوری این پایان نامه را بر عهده داشتند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

در پایان از کلیه دوستان و عزیزانی که مرا در انجام این پایان نامه یاری نموده اند، به ویژه کارشناسان محترم آزمایشگاه، جناب آقایان: قربانیان، مهندس کلی و سرکار فانم برنجی و کارشناس محترم آموزش سرکار فانم جعفری صدمیمانه سپاسگزارم و برایشان آزوی سلامتی و موفقیت دارم.

چکیده

واکنش ۴-(۴-آمینوفنیل) یورازول با فتالیک انیدرید در مخلوط پیریدین و استیک اسید، آمیک اسید مربوطه را ایجاد کرد. حرارت دادن آمیک اسید در مخلوط پیریدین و استیک اسید ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۳-تری

آزو لیدین-۳،۵-دی اون را تولید کرد. ساختار ترکیب سنتز شده به وسیله طیف‌سنجدی مادون قرمز و رزونانس مغناطیسی هسته‌ای تأیید گردید.

۴-۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری آزو لیدین-۳،۵-دی اون با هگزامتیلن دی ایزو سیانات، و تولیلن دی ایزو سیانات در حلال DMF پلیمر شده، هموپلی اورهای جدید با گرانروی dLg^{-1} به دست $0/26-0/21$ داشتند. ساختار هموپلیمرهای سنتز شده به وسیله طیف‌سنجدی مادون قرمز و داده‌های حاصل از آزمایشات آنالیز عنصری تأیید گردید.

۴-۴-نیتروفنیل) یورازول با هگزامتیلن دی ایزو سیانات، ایزو فورون دی ایزو سیانات و تولیلن دی ایزو سیانات واکنش داده شد. ترکیب به دست آمده بدون جداسازی، با ۴-۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری آزو لیدین-۳،۵-دی اون در حلال DMF پلیمر شده، کوپلی اورهای جدید با گرانروی dLg^{-1} به دست $0/55-0/40$ داشتند. ساختار کوپلیمرهای سنتز شده به وسیله طیف‌سنجدی مادون قرمز و داده‌های حاصل از آزمایشات آنالیز عنصری تأیید گردید.

آنالیز حرارتی نیز برای هموپلی اورهای و کوپلی اورهای انجام شد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده.....	الف.....
فهرست مطالب.....	ب.....
فصل اول: مقدمه	
۱-۱-یورازول ها.....	۱.....
۱-۱-۱- خواص و کاربرد یورازول ها.....	۱.....
۲-۱-۱- روش های سنتز.....	۲.....
۲-۱-۱-۱- یورازول های استخلاف شده در موقعیت ۴.....	۲.....
الف) واکنش ایزو سیانات ها با اتیل هیدرازین کربوکسیلات.....	۴.....
ب) واکنش آمین های نوع اول با دی اتیل هیدرازین دی کربوکسیلات.....	۴.....
ج) واکنش آمین های نوع اول با یورازول.....	۵.....
۱-۱-۲- یورازول های استخلاف شده در موقعیت ۱.....	۵.....
۱-۱-۳- یورازول های استخلاف شده در موقعیت های ۱ و ۲.....	۶.....
۷-۱-۱- سنتز فاز جامد یورازول و تیوبورازول.....	۷.....
۷-۱-۱-۱- اسیدیته یورازول ها.....	۷.....
۹-۱-۱-۴- اکسایش یورازول ها.....	۹.....
۱۰-۱-۱-۵- تهیه مشتقات یورازول.....	۱۰.....
۱۱-۱-۵-۱-۱- واکنش های یورازول.....	۱۱.....
۱۴-۱-۵-۱-۲- واکنش های تری آزو لین دی اون ها.....	۱۴.....
الف) واکنش دیلز-آلدر.....	۱۴.....
ب) واکنش با پلی آکریلیک بنزن ها.....	۱۵.....
ج) واکنش با ترکیبات کربوئیلی.....	۱۶.....
د) واکنش حلقه زایی با بی سیکلو آکن های تحت فشار.....	۲۰.....
و) واکنش ۱ و ۲- افزایشی اتیل دی آزو استات و PTAD	۲۱.....

ز) واکنش با سیکلو پروپان‌ها	۲۲
ح) واکنش با الكل و اترهای آلیلیک کایرال	۲۵
ط) واکنش «ان»	۲۷
ی) واکنش با آلیل تری‌متیل سیلان	۲۸
ک) واکنش‌های استخلافی الکترون دوستی آروماتیک	۳۰
ل) واکنش [۲+۲] تری‌آزولین دی‌اون‌ها	۳۱
۶-۱-۱- پلیمر شدن بورازول‌ها	۳۲
۱-۲- پلی‌اوره‌ها	۳۴
۱-۲-۱- خواص و ساختار	۳۴
۲-۲-۱- تهیه پلی‌اوره‌ها	۳۴
۱-۲-۲-۱- واکنش دی‌آمین با دی‌اکسید کربن	۳۵
۱-۲-۲-۱- واکنش دی‌آمین و کربنات‌های فلزی قلایابی	۳۶
۱-۲-۲-۱- واکنش دی‌آمین و فسژن	۳۷
۱-۲-۲-۱- واکنش دی‌آمین‌ها با بیس کاربامیل هالیدها	۳۷
۱-۲-۲-۱- واکنش دی‌ایزو‌سیانات‌ها و دی‌آمین‌ها	۳۸
۱-۲-۲-۱- کاربرد پلی‌اوره‌ها	۴۰
فصل دوم: بحث و نتیجه‌گیری	
۱-۱- تهیه ۴-نیتروبنزویل کلرید (۱۷۵)	۴۲
۱-۲- تهیه ۴-نیتروبنزویل آزید (۱۷۷)	۴۲
۱-۳- تهیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-نیتروفنیل) سمی کاربازید (۱۷۸)	۴۳
۱-۴- تهیه ۴-(۴-نیتروفنیل) بورازول (۱۷۹)	۴۳
۱-۵- تهیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-آمینوفنیل) سمی کاربازید (۱۸۰)	۴۳
۱-۶- تهیه ۴-(۴-آمینوفنیل) بورازول (۱۸۱)	۴۴
۱-۷- واکنش ۴-(۴-نیتروفنیل) بورازول (۷۹) با هگزامتیلن دی‌ایزو‌سیانات: تهیه ترکیب (۱۸۲)	۴۶
۱-۸- تهیه ترکیب دی‌آمینی از ترکیب (۱۸۲): تهیه ترکیب (۱۸۳)	۴۶
۱-۹- واکنش ترکیب (۱۸۲) با متیل آمین: تهیه ترکیب (۱۸۴)	۴۸
۱-۱۰- تهیه ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری‌آزولیدین-۳-۵-دی‌اون (۱۸۵)	۴۹
۱-۱۱- پلیمر شدن ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری‌آزولیدین-۳-۵-دی‌اون با هگزامتیلن دی‌ایزو‌سیانات: تهیه هموپلیمر (۱۸۷)	۵۱
۱-۱۲- پلیمر شدن ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری‌آزولیدین-۳-۵-دی‌اون با تولیلن-۲-۴-	۵۲
۱-۱۳- کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل) بورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری‌آزولیدین	۵۲
۱-۱۴- دی‌اون (۱۸۵) با هگزامتیلن دی‌ایزو‌سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۸۹)	۵۳
۱-۱۵- کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل) بورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری‌آزولیدین	۵۴
۱-۱۶- دی‌اون (۱۸۵) با ایزوفورون دی‌ایزو‌سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۹۰)	۵۴
۱-۱۷- کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل) بورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری‌آزولیدین	۵۵
۱-۱۸- دی‌اون (۱۸۵) با تولیلن دی‌ایزو‌سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۹۱)	۵۵
فصل سوم: بخش تجربی	
۱-۳- دستگاه‌ها	۷۵
۱-۴- مواد اولیه	۷۶
۱-۵- تهیه ۴-نیتروبنزویل کلرید (۱۷۵)	۷۶
۱-۶- تهیه ۴-نیتروبنزویل آزید (۱۷۷)	۷۶
۱-۷- تهیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-نیتروفنیل) سمی کاربازید (۱۷۸)	۷۷
۱-۸- تهیه ۴-(۴-نیتروفنیل) بورازول (۱۷۹)	۷۸
۱-۹- تهیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-آمینوفنیل) سمی کاربازید (۱۸۰)	۷۸
۱-۱۰- تهیه ۴-(۴-آمینوفنیل) بورازول (۱۸۱)	۷۹

٩-٣-واکنش ٤-(٤-نیتروفنیل)بورازول (٧٩) با هگزامتیلن دی ایزوسیانات: تهیه تركیب (١٨٢).....	٧٩
١٠-٣-تهیه تركیب دی آمینی از تركیب (١٨٢): تهیه تركیب (١٨٣).....	٨٠
١١-٣-واکنش تركیب (١٨٢) با متیل آمین: تهیه تركیب (١٨٤).....	٨٠
١٢-٣-تهیه ٤-(٤-فتالیمیدوفنیل)-١،٢،٤-تری آزولیدین-٣،٥-دی اون (١٨٥).....	٨١
١٣-٣-پلیمر شدن ٤-(٤-فتالیمیدوفنیل)-١،٢،٤-تری آزولیدین-٣،٥-دی اون با هگزامتیلن دی ایزوسیانات: تهیه هموپلیمر (١٨٧).....	٨٢
١٤-٣-پلیمر شدن ٤-(٤-فتالیمیدوفنیل)-١،٢،٤-تری آزولیدین-٣،٥-دی اون با تولیلن-٢ و ٤- دی ایزوسیانات: تهیه هموپلیمر (١٨٨).....	٨٣
١٥-٣-کوپلیمر شدن ٤-(٤-نیتروفنیل)بورازول و ٤-(٤-فتالیمیدوفنیل)-١،٢،٤-تری آزولیدین ٣-دی اون (١٨٥) با هگزامتیلن دی ایزوسیانات: تهیه کوپلیمر (١٨٩).....	٨٤
١٦-٣-کوپلیمر شدن ٤-(٤-نیتروفنیل)بورازول و ٤-(٤-فتالیمیدوفنیل)-١،٢،٤-تری آزولیدین ٣-دی اون (١٨٥) با ایزوفورون دی ایزوسیانات: تهیه کوپلیمر (١٩٠).....	٨٥
١٧-٣-کوپلیمر شدن ٤-(٤-نیتروفنیل)بورازول و ٤-(٤-فتالیمیدوفنیل)-١،٢،٤-تری آزولیدین ٣-دی اون (١٨٥) با تولیلن دی ایزوسیانات: تهیه کوپلیمر (١٩١).....	٨٦
	٨٧ مراجع.....

فصل اول

مقدمه

۱-۱-یورازول‌ها

۱-۱-۱-خواص و کاربرد یورازول‌ها

یورازول‌ها^۱ ترکیبات حلقوی پنج عضوی هستند که دارای سه نیتروژن و دو گروه کربونیل می‌باشند. نام آیوپاک این ترکیبات، ۱،۲،۴-تریآزولیدین-۵،۳-دیاون می‌باشد. پروتون‌های یورازول‌ها خاصیت اسیدی دارند. یورازول‌ها دارای $pK_a = 5/8$ در آب و $pK_a = 13/1$ در حلال دی‌متیل‌سولفوکسید هستند. این ترکیبات به طور وسیع به عنوان ترکیبات دارویی ضد سرطان، ضد حساسیت، ضد التهاب و به عنوان یک مشتق برای جداسازی و مطالعه بر روی DNA به کار رفته‌اند. خاصیت زیست شیمیایی دیگر یورازول‌ها، فعالیت ضد چربی آنها از طریق پایین‌آوردن کلسترول و میزان تری‌گلیسرید خون است. یورازول‌ها همچنین به عنوان آفتکش و حشره‌کش نیز استفاده شده‌اند. ترکیب تیویورازول مشتق شده از ایزویورازول نیز خاصیت علف‌کشی دارد.

---

¹ - Urazoles

بعضی دیگر از کاربردهای آنها، ساخت پلیمرهای گرمانرم، پوشش‌های مقاوم حرارتی و لاستیک تایر با استحکام زیاد می‌باشد. این ترکیبات در طبیعت تخریب پذیرند. همچنین خاصیت ضد قارچی یورازول‌ها علیه قارچ‌های *Cocliobolus miyabeanus* و *pellicularia Sasakii*¹ نژاد ثابت شده است.

در تحقیقات پزشکی، یورازول‌ها الگویی برای سنتز آzaprostataگلاندین‌ها می‌باشد. در این مورد تلاش‌ها و تحقیقات اصلی را هال¹ و همکارانش انجام دادند. آنها نشان دادند که مشتقات یورازول دارای فعالیت آنتی‌نوپلاستیک، ضد آتش و ضد افسردگی هستند [۱].

۱-۱-۲-روش‌های سنتز

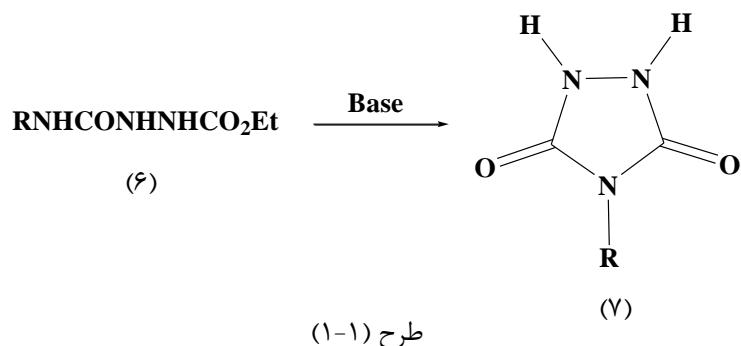
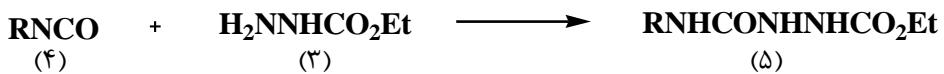
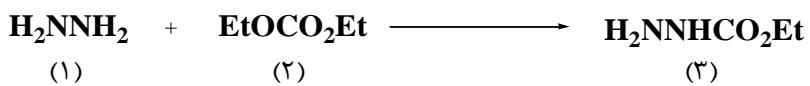
روش‌های سنتزی مختلفی برای تهیه یورازول‌ها وجود دارد. روشهای تهیه این ترکیبات به صورت زیر می‌باشد:

۱-۱-۱-یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۴

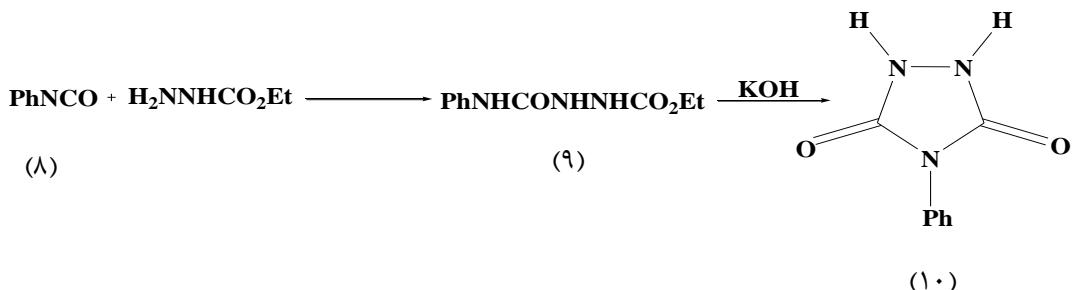
الف) واکنش ایزوسیانات‌ها با اتیل هیدرازین کربوکسیلات:

ابتدا اتیل کربازات از واکنش یک مول هیدرازین با یک مول N-کربواتوکسی هیدرازید با ایزوسیانات‌ها تولید سمی کاربازیدهای رفلaks تهیه می‌شود. سپس اتیل ایزوسیانات با اسید اتوکسید منجر استخلاف شده در موقعیت ۴ را می‌کند که با محلول پتابسیم هیدروکسید یا سدیم اتوکسید منجر به تولید یورازول می‌گردد.

¹ - Hall

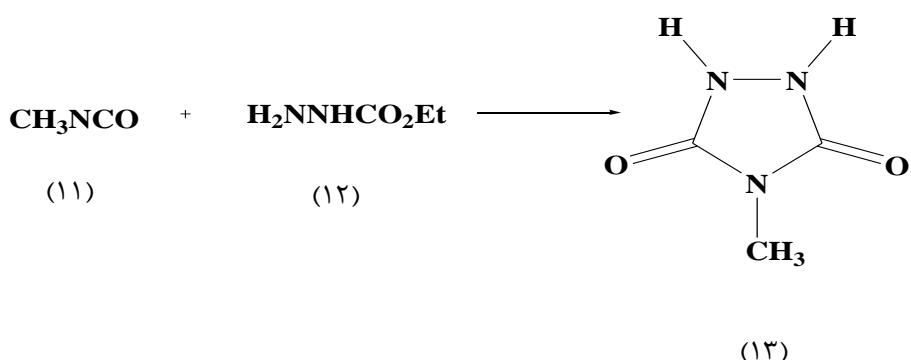

کوکسن^۱ و همکارانش با استفاده از این روش، ۴-فنیل یورازول را در سال ۱۹۷۲ تهیه کردند [۲]:

همچنین گیسک^۲ و همکارانش در سال ۱۹۸۲ با استفاده از همین روش موفق به تهیءة

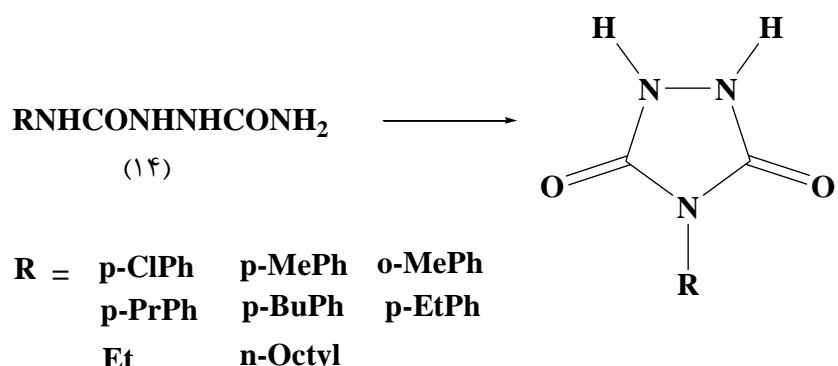
متیل یورازول شدند [۳]:

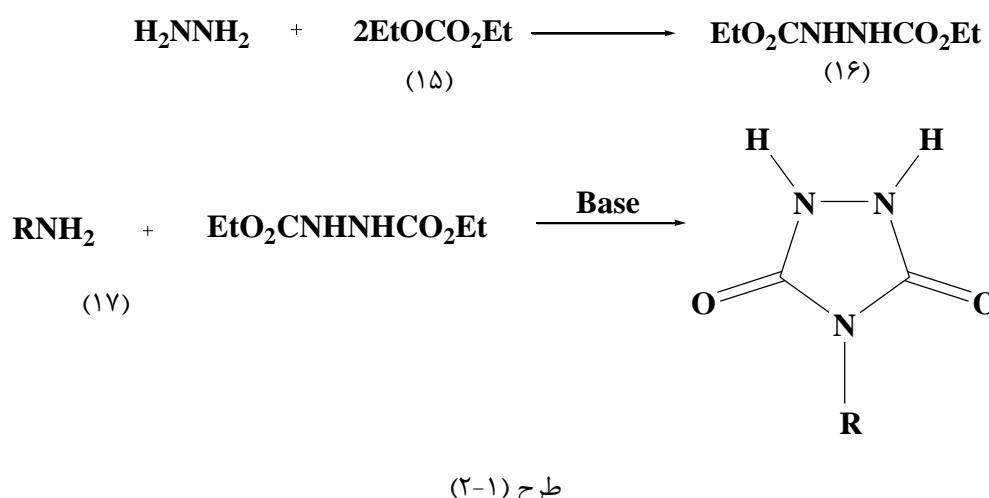
^۱- Cookson

^۲- Giesecke

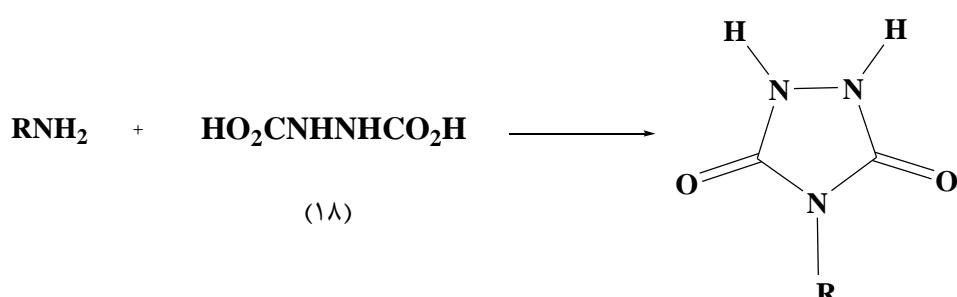
این نوع واکنش، با استفاده از هیدرازین کربامید به جای اتیل کربازات نیز می‌تواند صورت گیرد [۴].

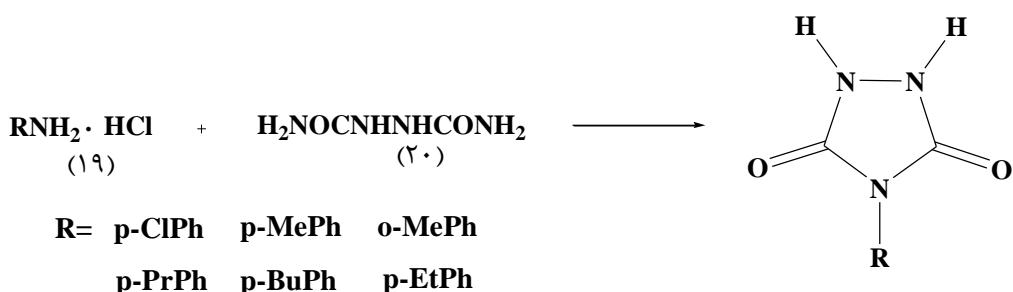
ب) واکنش آمین‌های نوع اول با دی‌اتیل هیدرازین دی‌کربوکسیلات:

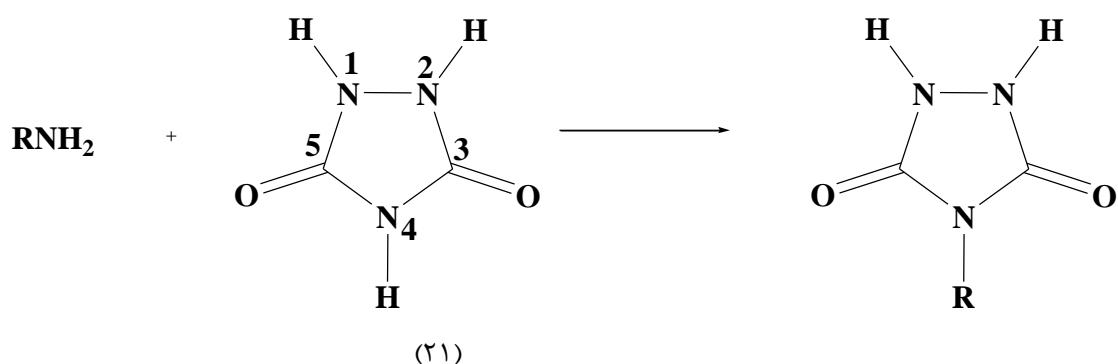
تهیهٔ یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۴، با استفاده از مشتق هیدرازین دی‌کربوکسیلیک اسید نیز گزارش شده است [۳]:

واکنش هیدرازین دی‌کربامید با آمین‌های نوع اول نیز منجر به تهیه این مشتقات می‌شود [۵]:

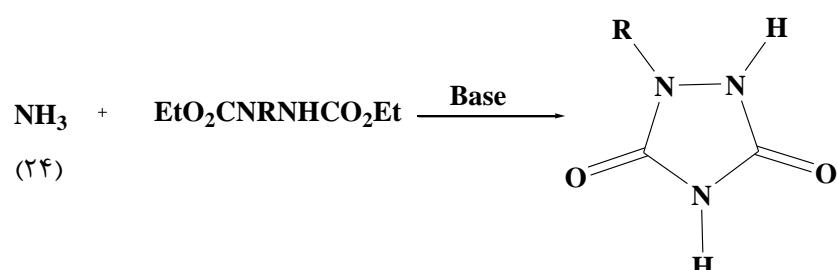
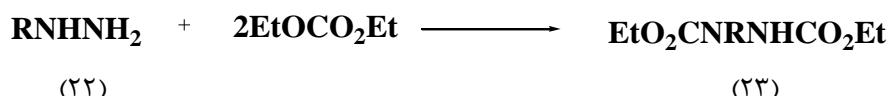
ج) واکنش آمین‌های نوع اول با یورازول [۳]:

۱-۲-۲-یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۱:

برای تهیه یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۱، استخلاف را روی هیدرازین قرار داده و

مانند روش (۱-۱-۲-ب) عمل می‌کنند [۳]:

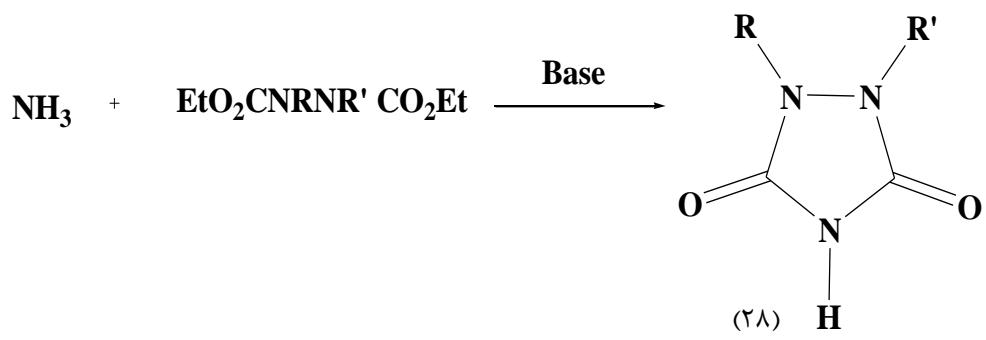
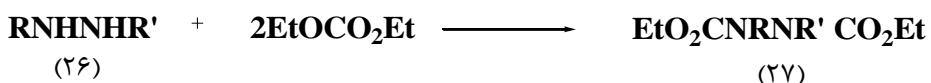
(۲۵)

(٣-١) طرح

۱-۲-۳-پورازولهای استخلاف شده در موقعیت‌های ۱ و ۲:

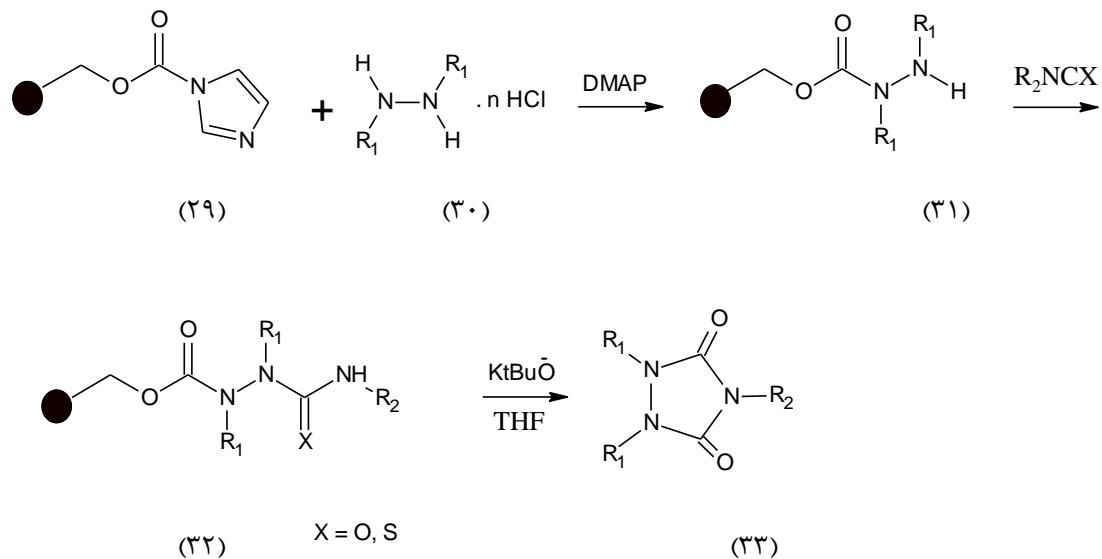
برای تهیه یوراژول‌های استخلاف شده در موقعیت‌های ۱ و ۲ نیز مانند روش

۱-۱-۱-۲-۱-ب) عمل می‌کنند.

طرح(٤-١)

٤-٢-١-١- سنتز فاز جامد یوراژول و تیو یوراژول [۱]:

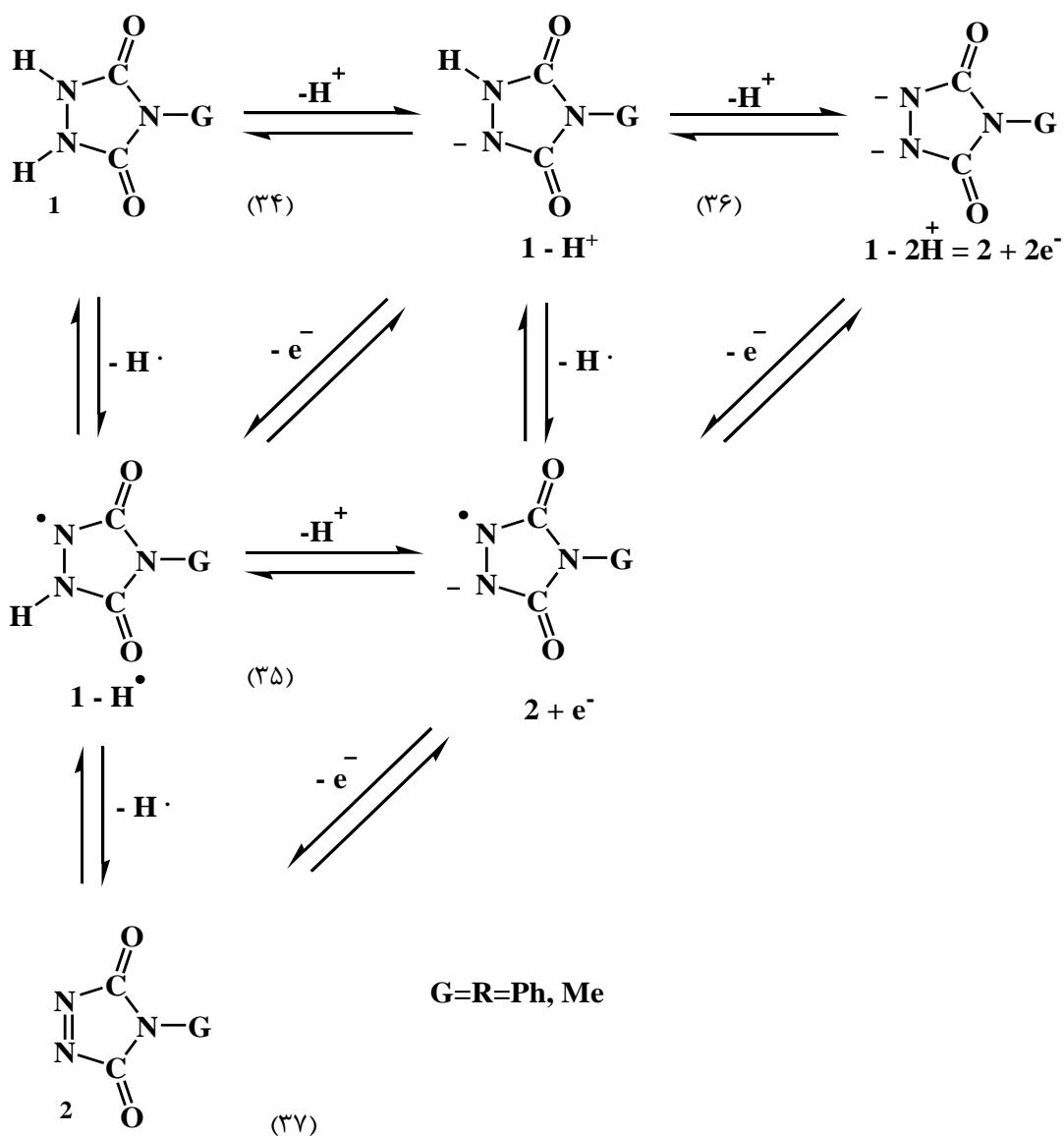
طرح (۵-۱)

۱-۱-۳-اسیدیته یورازول‌ها

ثابت‌های اسیدی TAD (یورازول) و چندین یورازول استخلاف شده و اسیدهای مربوطه در دی‌متیل سولفوکسید (DMSO) و محلول آبی تعیین شده‌اند. در DMSO، یورازول دارای $\text{pK}_{\text{a}}=13/1$ و در آب $5/8$ می‌باشد. در کل استخلاف N-متیل و N-فیل برای اسیدی کردن بخشی از یورازول در آب و DMSO شناخته شده است. ثابت‌های اسیدی یورازول و یورازول‌های استخلاف شده به خاطر استفاده‌های گوناگون و بازهای مزدوچشان جالب هستند. به عنوان مثال، نمک سدیم ۱و-۲-دی‌ایزوپروپیل یورازول دارای فعالیت ضد افسردگی است، در حالی که نمک‌های پتابسیم یورازول‌های گوناگون با پلی‌کربنات‌ها ترکیب شده‌اند؛ چون یورازولیدها باعث افزایش مقاومت در برابر انفجار و آتش‌گیری پلیمر می‌شود. به علاوه یورازول‌های انتخاب شده خاصیت قارچ کشی نیز دارند. تحقیقات اخیر، ویژگی‌های اسیدی یورازول (۲۱) و یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۱ را هم در محلول آبی و هم در محلول DMSO بیان کرده است.

پروتون هیدرازیل (هیدروژن N1 یورازول (۲۱) یا N2 یورازول (۲۱)) در آب با $pK_a=1/5$ ، اسیدی تراز پروتون ایمیدی در همان مولکول است. در حالی که در DMSO، دو نوع پروتون، از لحاظ اسیدی، قابل مقایسه هستند [۶].

در محلول DMSO، pK_a برای مونوآئیون و رادیکال مشتق شده از ۴-فنیل یورازول (۳۴) به ترتیب $24/8$ و $24/2 \pm 2$ می‌باشد. ثابت اسیدی برای رادیکال ۴-فنیل یورازولیل (۳۵) از طریق سیکل ترمو شیمیایی که داده‌های انتقال پروتون و الکترون را برای یون‌ها و رادیکال‌های مشتق شده از ۴-فنیل یورازول و ۴-فنیل-۱-او۲-تریآزولین-۳-و-۵-دی‌اون (۳۷) ترکیب می‌کند، تعیین شده است. داده‌های اسیدی نشان می‌دهد که مونوآئیون ۴-فنیل یورازولید ($pK_a=14$) خاصیت اسیدی کمتری از ۴-فنیل یورازول ($pK_a=11$) دارد و خاصیت اسیدی رادیکال ۴-فنیل یورازولیل (۳۵) اندکی بیشتر از ۴-فنیل یورازول (۳۴) است (طرح ۱-۶) [۷].

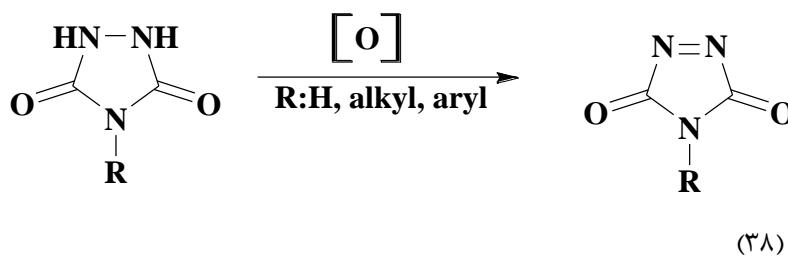
طرح (۶-۱)

۱-۱-۴- اکسایش یوراژول‌ها

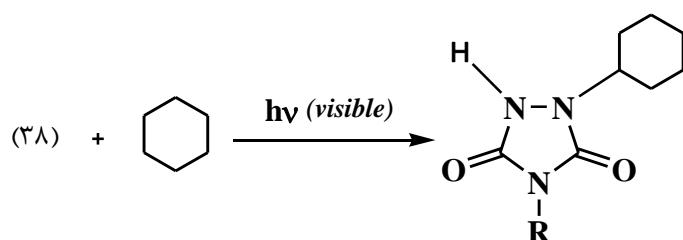
یوراژول‌ها چون دارای دو گروه N-H هستند، می‌توانند توسط عوامل اکسید کننده، اکسید شده و به تری‌آزولین‌دی‌اون‌ها (۳۸) تبدیل شوند. اکسایش یوراژول ابتدا در سال ۱۸۹۴ میلادی توسط

تیله^۱ گزارش شد. یورازول‌ها و محصولات اکسیداسیون آنها به صورت تجاری در دسترس هستند. تریآزولین‌دی‌اون‌ها، جامدات کریستالی قرمز یا صورتی رنگی هستند که خیلی فعالند و نیز قادرند در رنج وسیعی از واکنش‌های حلقه‌زایی [۲+۲]^۲ و [۴+۲]^۳ و غیره شرکت کنند. اخیراً سیستم‌های هتروژن مختلفی برای اکسیداسیون یورازول‌ها به تریآزولین‌دی‌اون‌های مربوطه گزارش شده‌اند

[۸]

(۳۸)-R-TAD ها (۳۸) خصوصیات فتوفیزیکی بی‌نظیری را نشان می‌دهند. اطلاعات اسپکتروسکوپی برای تفسیر این ویژگی لازم است. این ترکیبات با ترکیبات N-R-maleimide و مالئیک انیدرید، ایزو-پای-الکترونیک هستند که توسط سلیسکار^۲ و مک‌گلین^۳ مطالعه شده‌اند. مطالعه‌ای که توسط این دو دانشمند صورت گرفته، نشان داده است که TAD از نظر ساختار الکترونیکی شبیه به تعداد بسیاری از مولکول‌های جالب بیوشیمیایی هستند. این ترکیبات شامل دو کروموفور بسیار معروف $n\pi^*$ (N=N, C=O) هستند [۹].

۱-۱-۵-تهیه مشتقات یورازول

¹ -Thiele

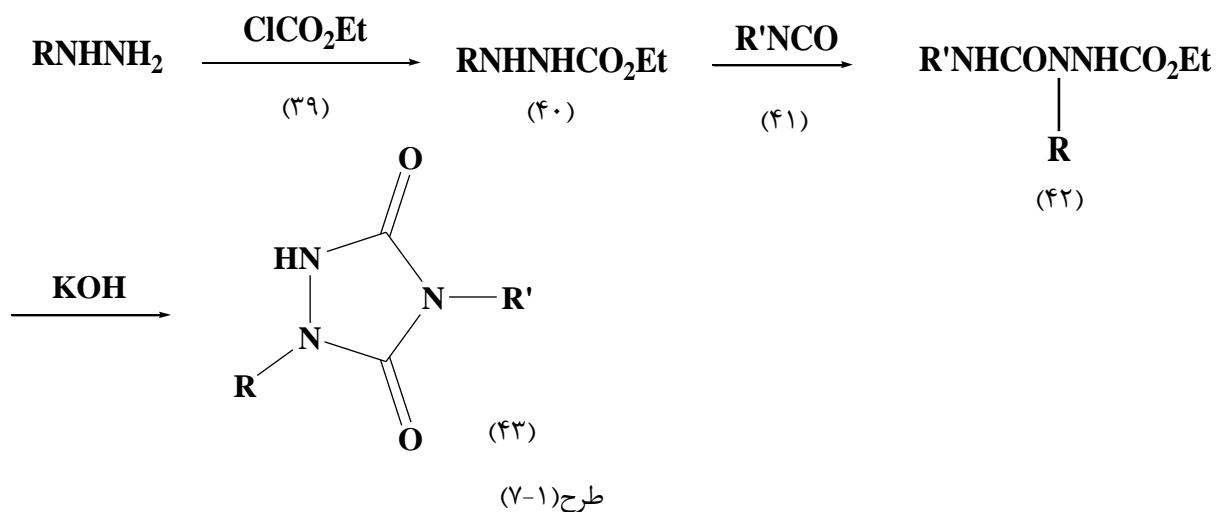
² - Seliskar

³ -McGlynn

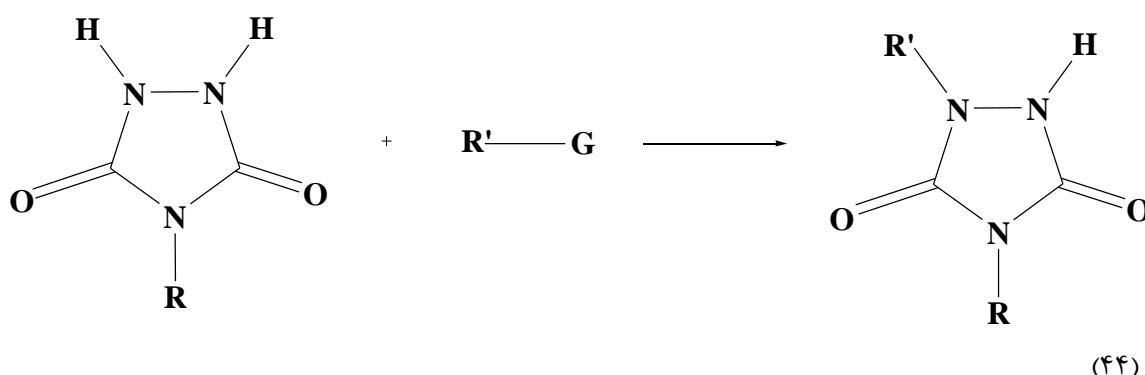
مشتقات یورازول، ترکیباتی هستند که در آن‌ها یک، دو یا هر سه هیدروژن با گروه یا گروه‌های استخلافی جایگزین شده باشد. این ترکیبات را به روش‌های زیر می‌توان تهیه کرد:

۱-۵-۱- واکنش‌های یورازول

یورازول‌های ۱ و ۴-استخلاف شده توسط زینر^۱ و دکر^۲ به روش زیر تهیه شدند [۱۰].

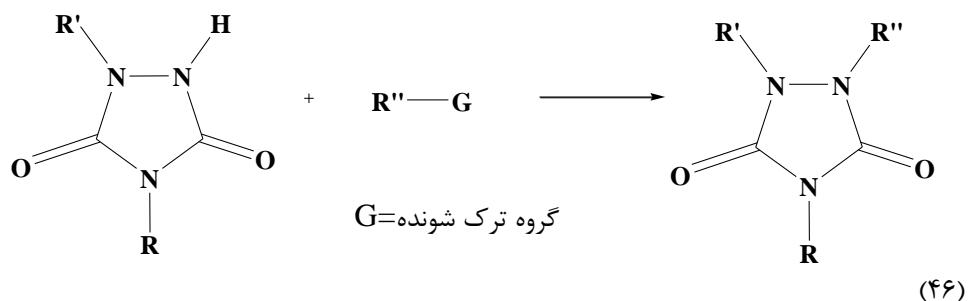
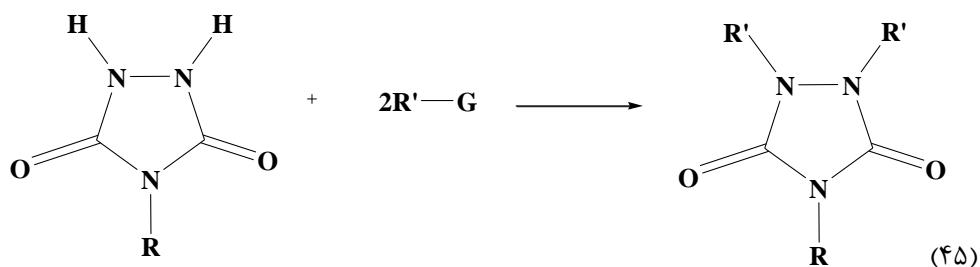

موقعی که استخلافها روی موقعیت‌های ۱ و ۴، ۱ و ۲ و ۴ باشد، ابتدا یورازول استخلاف شده در موقعیت ۴ را به روش‌های (۱-۱-۲-۱-الف) یا (۱-۱-۲-۱-ب) تهیه کرده، سپس آن را در یک واکنش شیمیایی وارد می‌کنند تا به عنوان نوکلئوفیل، از موقعیت ۱ و یا ۲ با یک الکتروفیل تشکیل پیوند دهد:

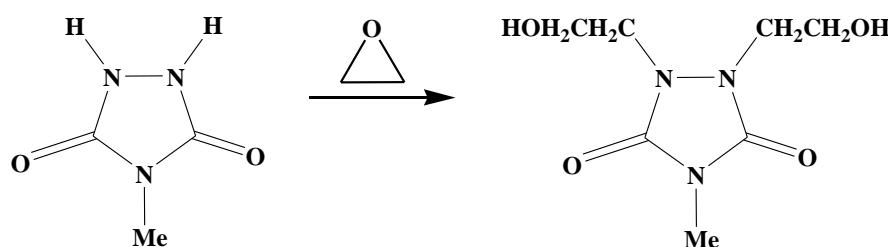

^۱ - Zinner

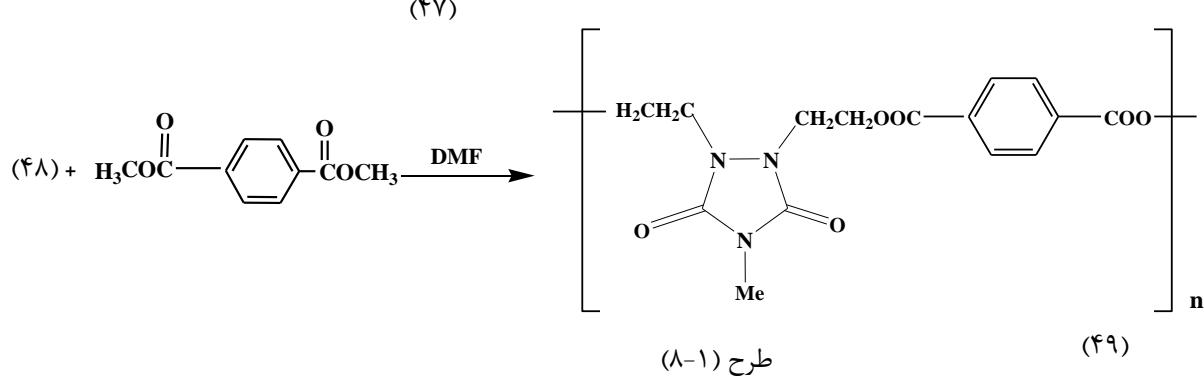
^۲ - Deucker

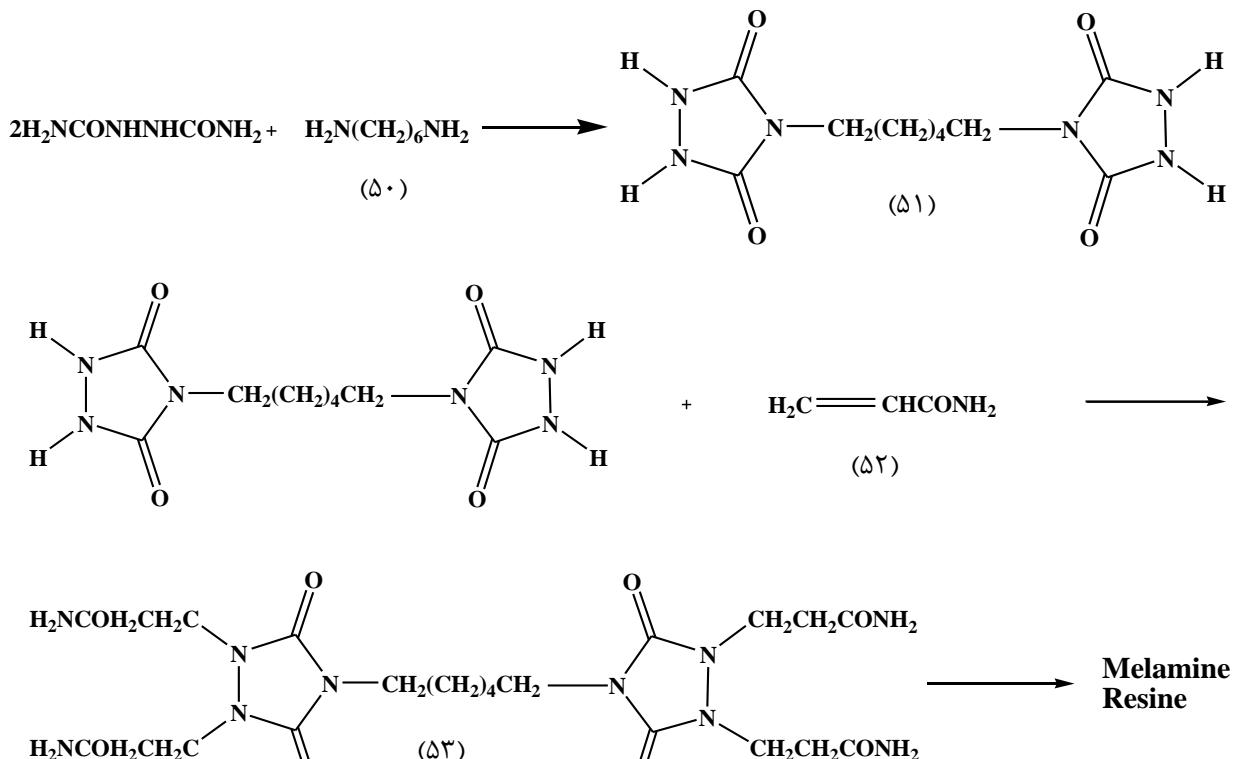
علت این واکنش یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۴، خاصیت نوکلئوفیلی خوب نیتروژن‌های ۱ و ۲ به دلیل اثر آلفا می‌باشد که مشتقات بسیار مفیدی از یورازول‌ها را ایجاد می‌کند. همچنین به دلیل دو عاملی بودن یورازول‌های استخلاف شده در موقعیت ۴، از این ترکیبات جهت تهیه پلیمرهای تراکمی استفاده می‌شود [۳]:

(۴۸)

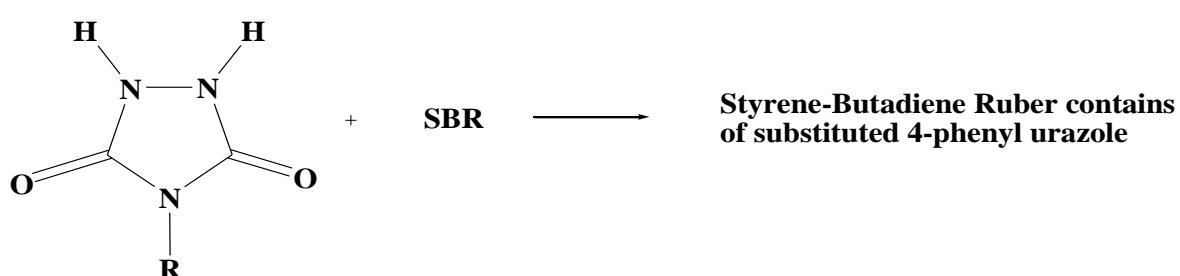

از این نوع واکنش، علاوه بر تهیه پلیمرهای خطی در تهیه رزین‌های ملامین نیز استفاده شده است [۱۱]:

طرح (۹-۱)

افزایش استحکام لاستیک استایرن-بوتادئان، در اثر واکنش با مشتقهای یوراژول مثالی دیگر از واکنش‌های یوراژول می‌باشد [۱۲].

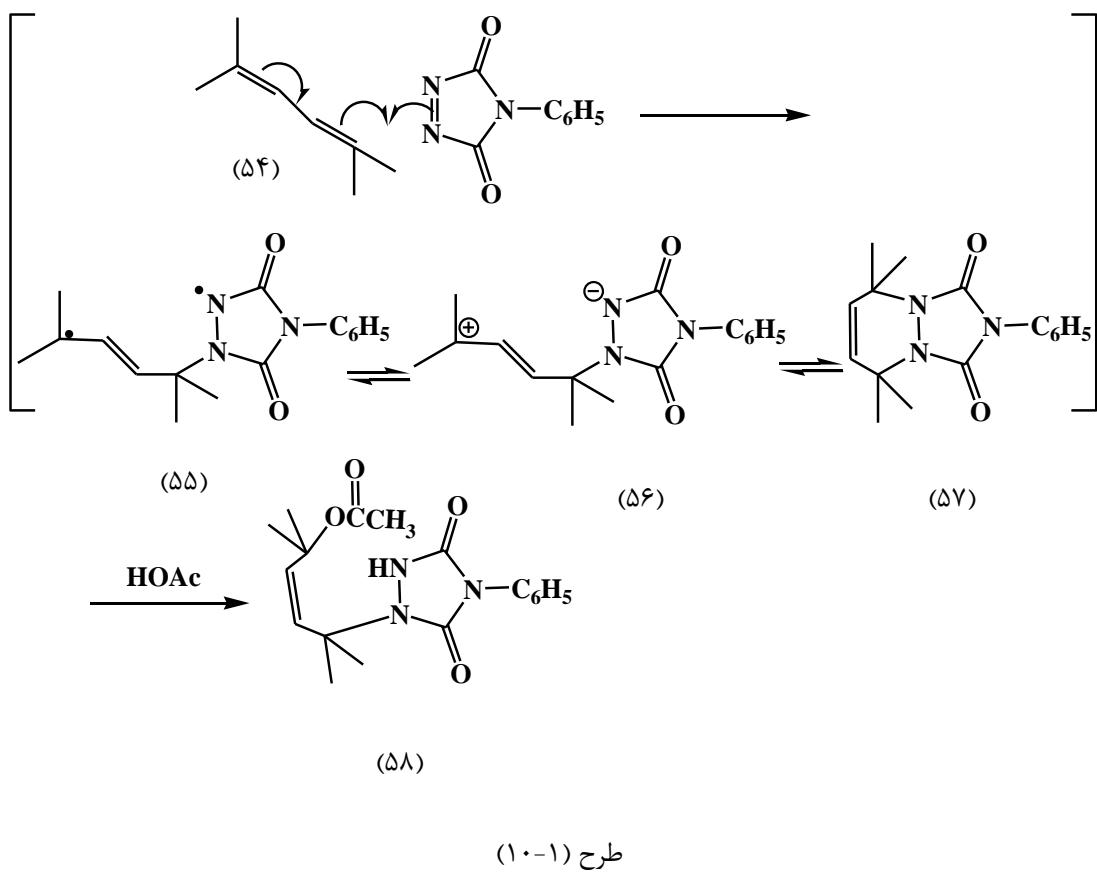

R= Cl, CH₃, C₂H₅, C₃H₇, C₄H₉, C₅H₁₁, ph

۱-۵-۲- واکنش‌های تری آزولین دی اون‌ها:

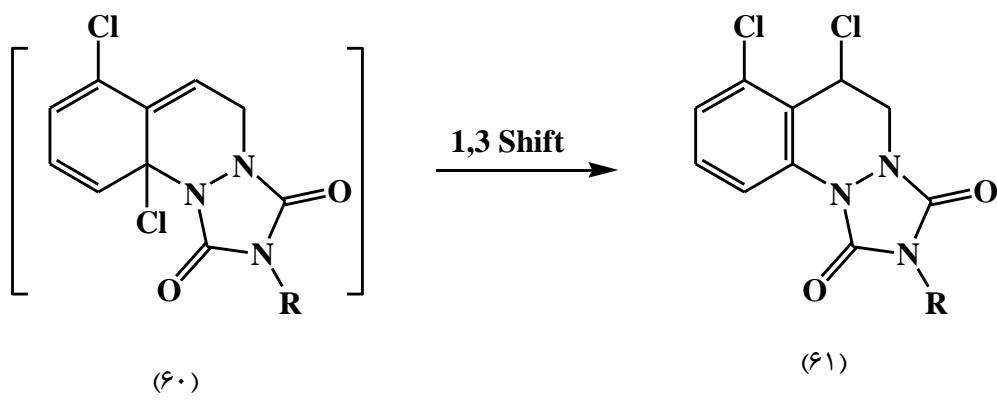
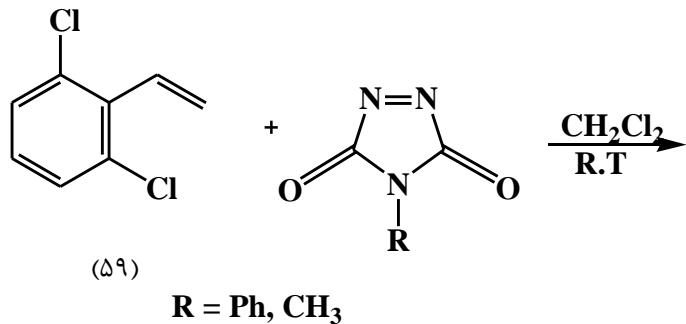
الف) واکنش دیلز-آلدر

بعد از کشف واکنش دیلز-آلدر در سال ۱۹۲۵، ترکیبات آزو مثل اتیل آزو دی کربوکسیلات به عنوان دی‌ان دوست بسیار مؤثر شناخته شدند. کوکسن و گیلانی^۱ نشان دادند که ۴-فنیل-۱،۲،۴-تری آزولین-۳،۵-دی‌اون، یک دی‌ان دوست خوب است که به طور همزمان با بوتاڈی‌ان و سیکلو‌پنتادی‌ان واکنش می‌دهد. در غیاب دی‌ان، رنگ قرمز شدیدی پدیدار می‌گردد که در حضور ۲،۵-دی‌متیل-۲،۴-هگزا دی‌ان و ۳،۱-بوتاڈی‌ان رنگ قرمز محو می‌شود که نشان از واکنش دیلز-آلدر است [۱۴ و ۱۳].

^۱ - Gilani

واکنش حلقه‌زایی [۴+۲]:

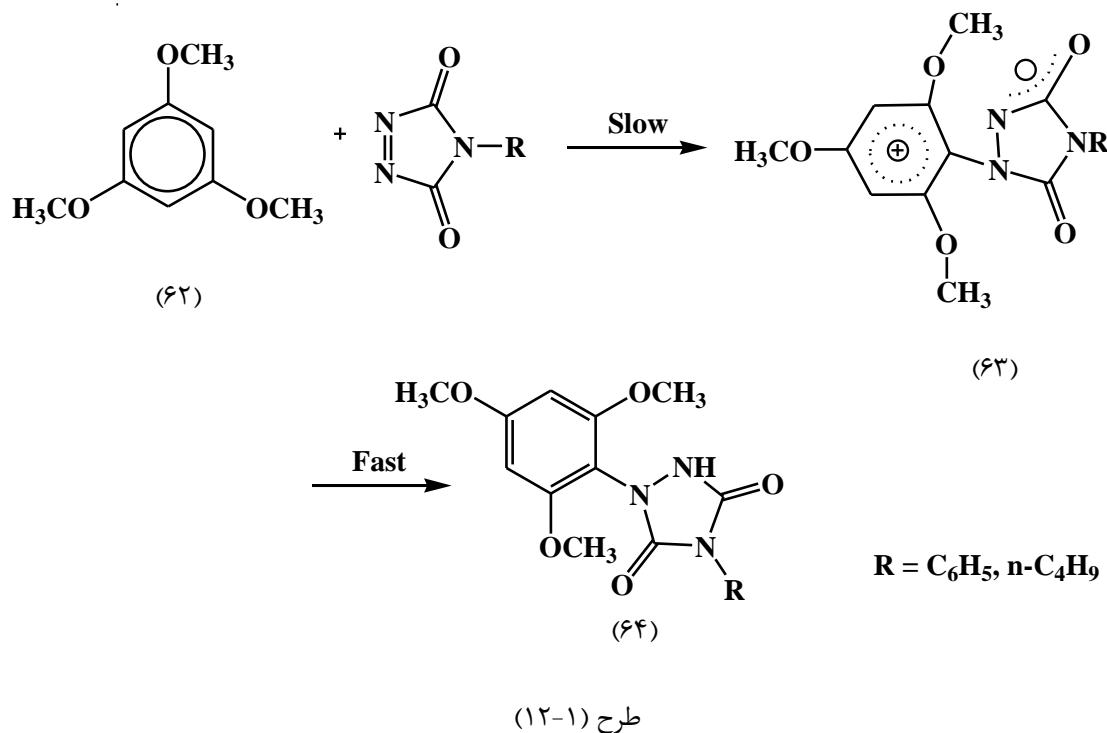
طرح (۱۱-۱)

ب) واکنش با پلی آلكوکسی بنزن‌ها

۱،۲،۴-تری آزولین-۳،۵-دی اون‌های استخلاف شده در موقعیت چهار با ۱،۳،۵-تری متوكسی بنزن و ۱،۳-دی متوكسی بنزن و ۱،۴-دی متوكسی بنزن به صورت کمپلکس‌های انتقال بار مشاهده شده‌اند ولی با آنیزول‌ها مشاهده نشده‌اند. در مورد ۱،۳،۵-تری متوكسی بنزن و ۱،۳-دی متوكسی بنزن واکنشی رخ می‌دهد که منجر به محصولات آروماتیکی استخلاف‌دار می‌شود. سرعت نسبی واکنش آنها به صورت زیر است:

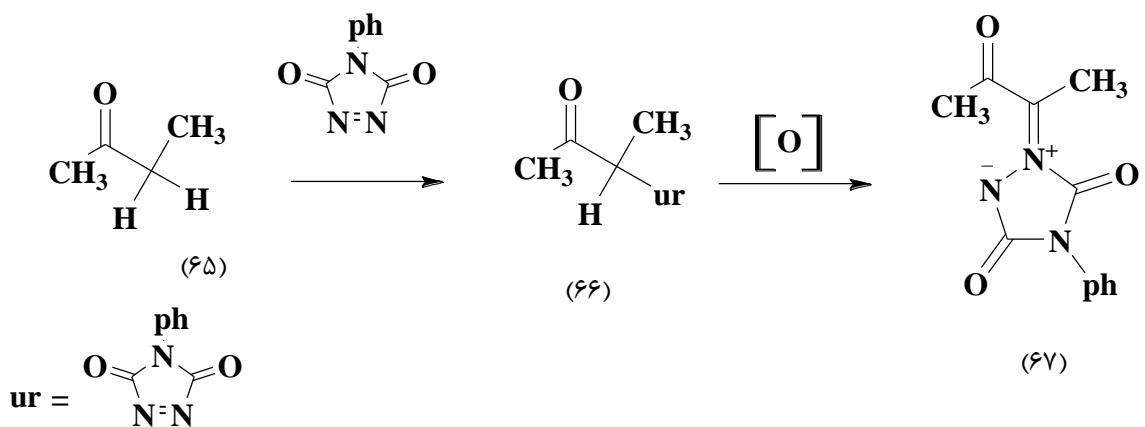
۱،۴-دی متوكسی بنزن < ۱،۳-دی متوكسی بنزن < ۱،۳،۵-تری متوكسی بنزن
سرعت واکنش ۴-بوتیل-۱،۲،۴-تری آزولین-۳،۵-دی اون (n-BuTAD) با ۱،۳،۵-تری متوكسی بنزن با کاهش دما افزایش می‌یابد. واکنش‌هایی از ۴-فنیل و ۴-آلکیل-۱،۲،۴-تری آزولین-۳،۵-

دی اون‌ها (RTAD_s) با وینیل اترها آزمایش شده‌اند و شواهد نشان داده است که ۱،۴-دو قطبی‌ها در واکنش حضور دارند. اگرچه تغییر قطبیت حلal تأثیر واضحی بر روی واکنش نداشت، ۱،۴-دو قطبی مرحله اولیه واکنش نبود اما فرم اولیه کمپلکس انتقال بار بود [۱۵].

ج) واکنش با ترکیبات کربونیلی

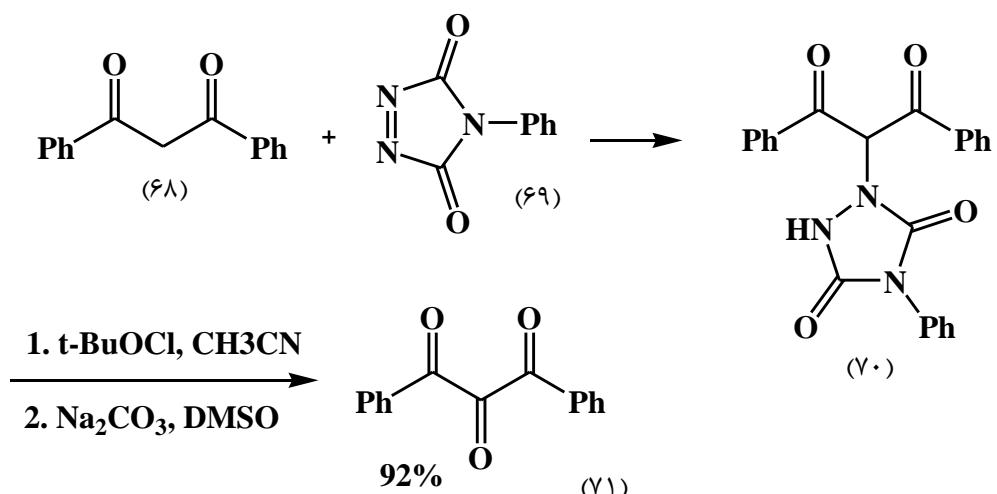
N-فنیل تری آزولین دی اون‌ها (PTAD) به ترکیبات مختلفی از کربونیل‌ها اضافه می‌شوند و ترکیباتی که به فرم α -یورازولیل کربونیل‌ها (۶۶) هستند به دست می‌آیند. با سیستم انوله شدن کربونیلی، این نوع از واکنش‌های جایگزینی می‌توانند حتی در غیاب کاتالیست با سرعت زیاد انجام شوند. اگرچه با سیستم‌های ساده کربونیلی، واکنش با یک کاتالیست اسیدی از قبیل تری فلورواستیک اسید بسیار سریع پیش می‌رود. کتون‌های نامتقارن، ایزومرهای α و α' -یورازولیل کتون‌ها را به دست می‌دهند (طرح ۱۳-۱) [۱۶].

طرح (۱۳-۱)

- واکنش با β -دی کتون‌ها و β -دی کتواسترها

ویلسون^۱ و هنجی^۲، افزایش ترکیبات β -دی کربونیل به PTAD را بررسی کردند [۱۷]. محصول این واکنش با ترشی بوتیل هیپوکلریت در استونیتریل و سپس با سدیم کربنات در واکنش داده و بازده بالایی از تریکربونیل‌ها را می‌دهد [۱۸].

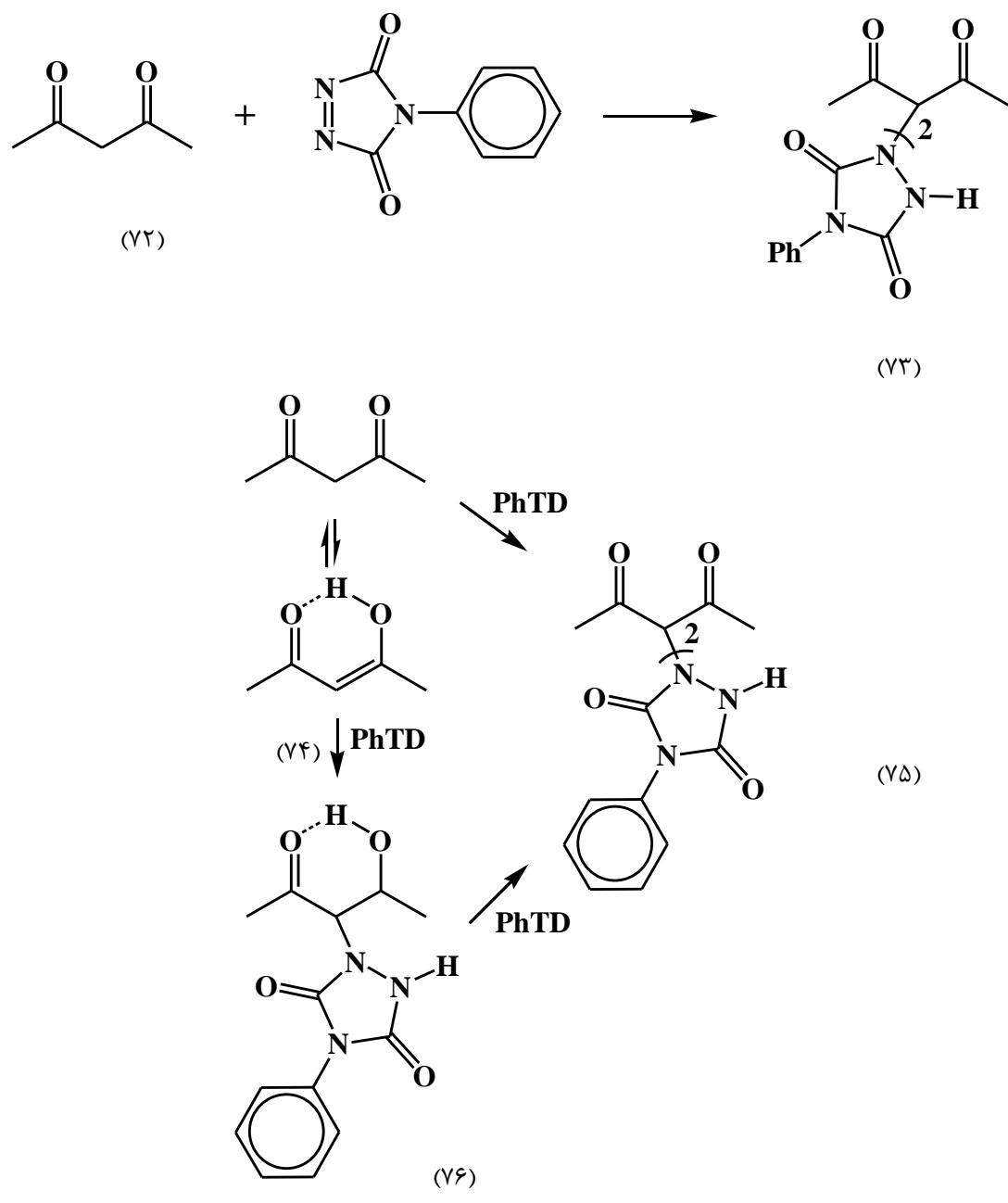

طرح (۱۴-۱)

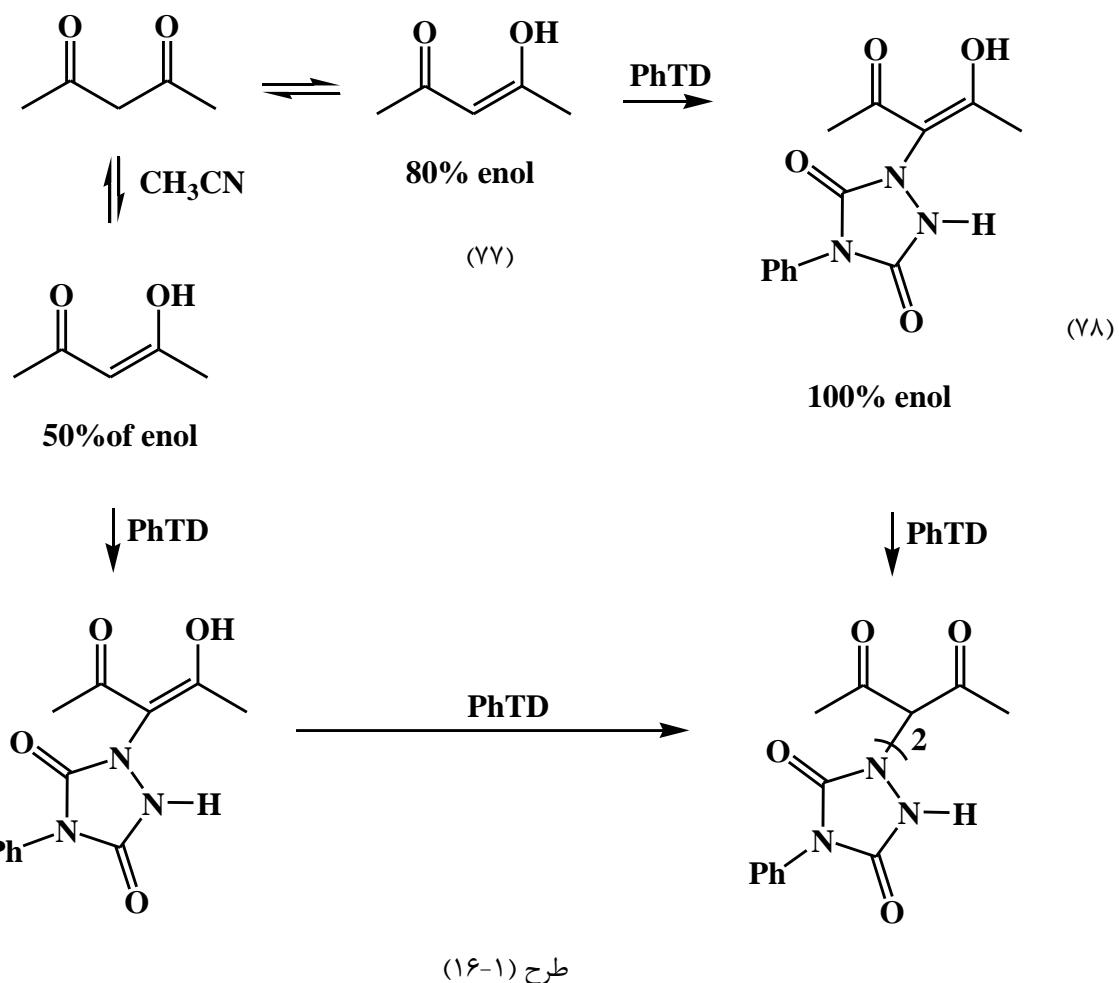
¹ - wilson

² - Hengge

۴-R-TADs می‌توانند به موقعیت آلفا در، β -دی کتون‌ها و β -دی کتواسترها با نسبت ۱:۱ و ۱:۲ اضافه شوند. مطالعات سینتیکی نشان می‌دهد که ۱,۴-دو قطبی شامل تری آزولین دی اون و فرم انولی β -دی کربونیل‌ها (۷۴) است. این واکنش همچنین به حلال و پیوندهای هیدروژنی حلال بستگی دارد. به عنوان مثال می‌توان به واکنش ۲,۴-پنتان دی اون (PD) و pHTD اشاره کرد [۱۴].

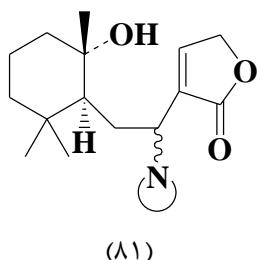
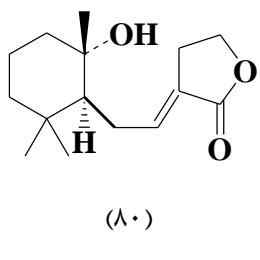

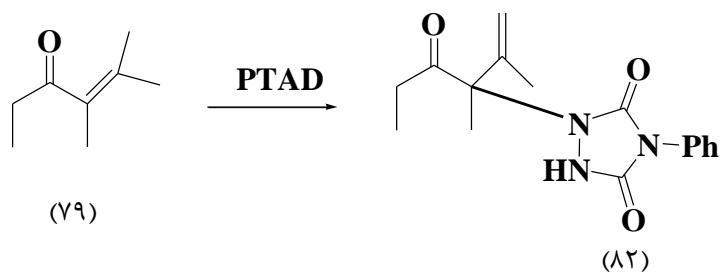
طرح (۱۵-۱)

- واکنش با α و β -کتون‌های غیر اشباع

در دمای اتاق و در متیلن کلرید (CH_2Cl_2) یا CDCl_3 با α - β -کتون‌های غیر اشباع، و استرها و لاکتون‌ها (۸۰) واکنش داده و محصول افزایشی (۸۱) را می‌دهد [۱۹].

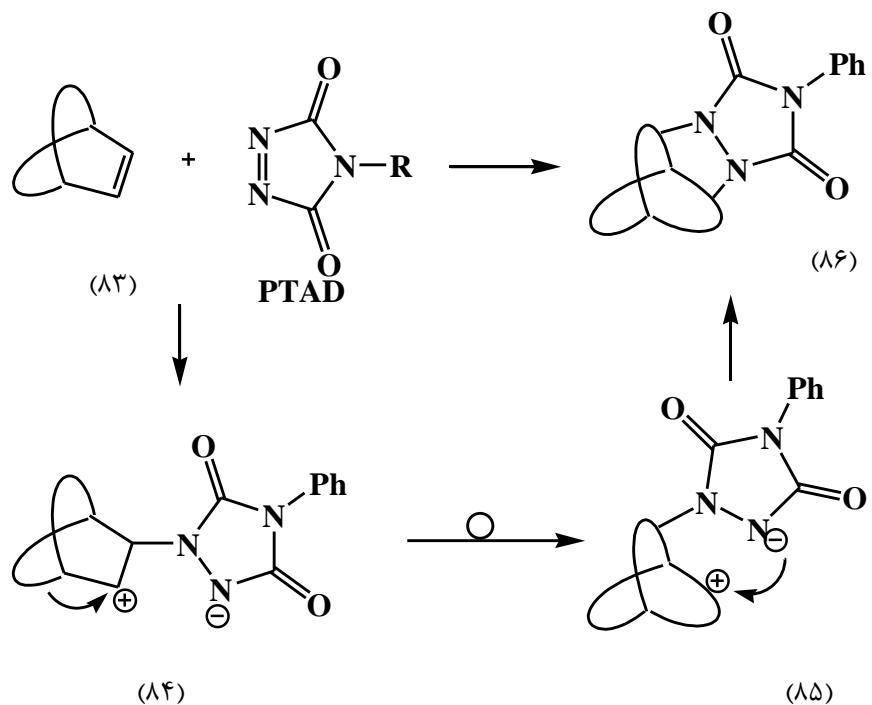

واکنش معمولاً با بازده خوبی صورت گرفته و فضا گزینی بالایی دارد.

د) واکنش حلقه‌زایی با بی‌سیکلو آلکن‌های تحت فشار

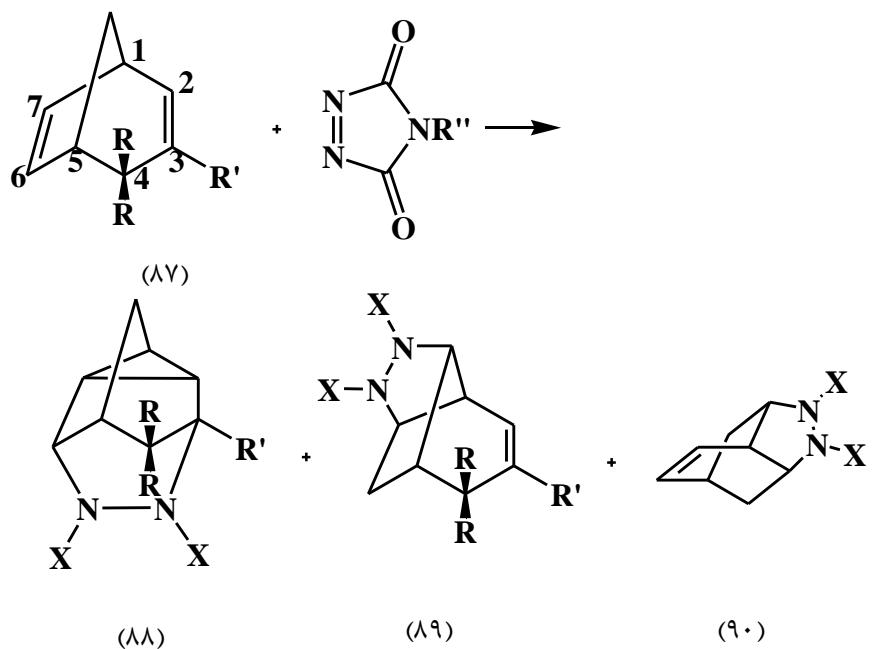
- این واکنش از طریق نوآرایی واسطه‌های دو قطبی، یوراژول‌ها را به دست می‌دهد [۲۰].

- ۴۳-۴۵، مقتدا و سکانه [۱۲۳] [۱۲۴]، که با PTAD ها کنترل داده و بخواهند

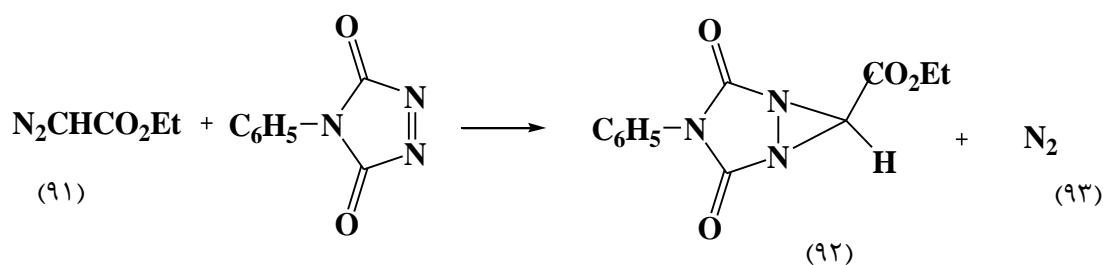
بافتہ از طریق حافظہ دو قطب کو سوندھو گاہے $C_6 = C_7$ دے آنکشش نہیں دارند، اسی وجہ سے

[v] 183 6

و) واکنش ۱،۲-افزايشي اتيل دي آزواستات و pH-TAD

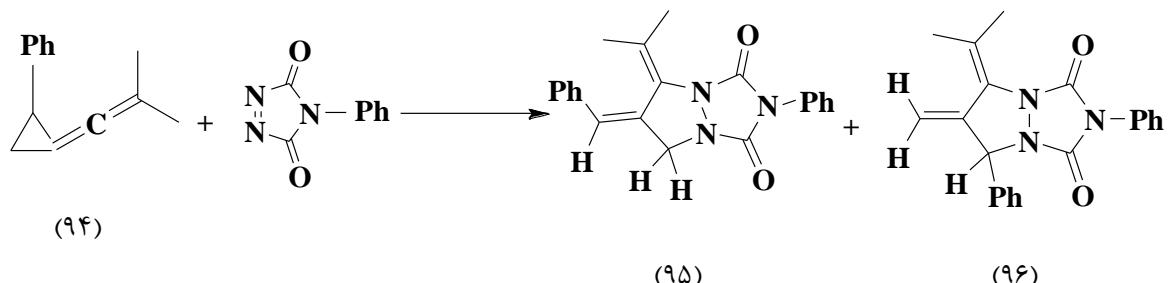
فرمهايی از سистем حلقه‌های کربوکسیلیک سه عضوی به وسیله واکنش واسطه‌های کاربن با ترکیبات الفینیک و استیلینیک، گواه خوبی بر این نوع واکنش می‌باشد. اتيل دي آزواستات در شرایط ملایم اگزوترمیک با pH-TAD، هم در متیلن کلرید و هم در محلول بنزن و در دمای صفر درجه سانتیگراد واکنش شدیدی را انجام می‌دهد و این واکنش منجر به تهیه مشتقات دی آزیریدین می‌شود [۲۲].

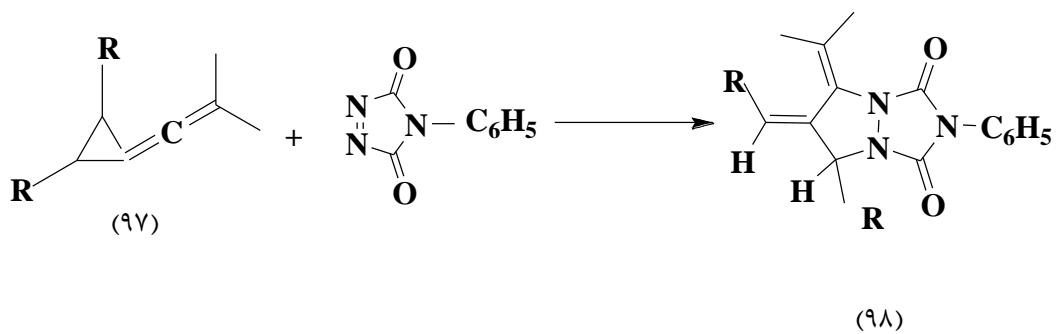
ز) واکنش با سیکلو پروپان ها

- آلکنیلیدن سیکلو پروپان با سرعت بالایی با pH TAD واکنش داده و ۶-ایزوپروپیلیدن-۷-

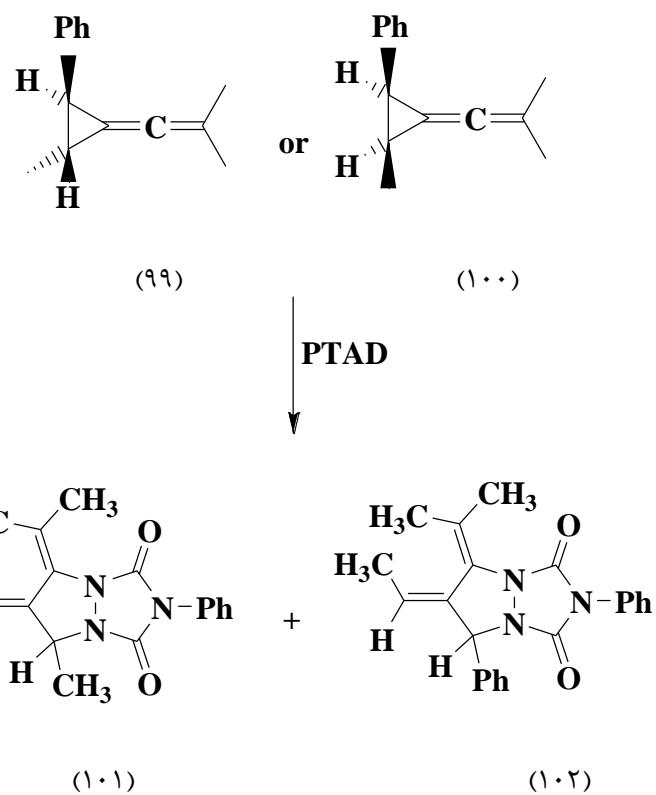
آلکیلیدن-۵،۳-تری آزا بی سیکلو [۰،۳،۳] اکتان-۴-دی اون را می دهد [۲۳].

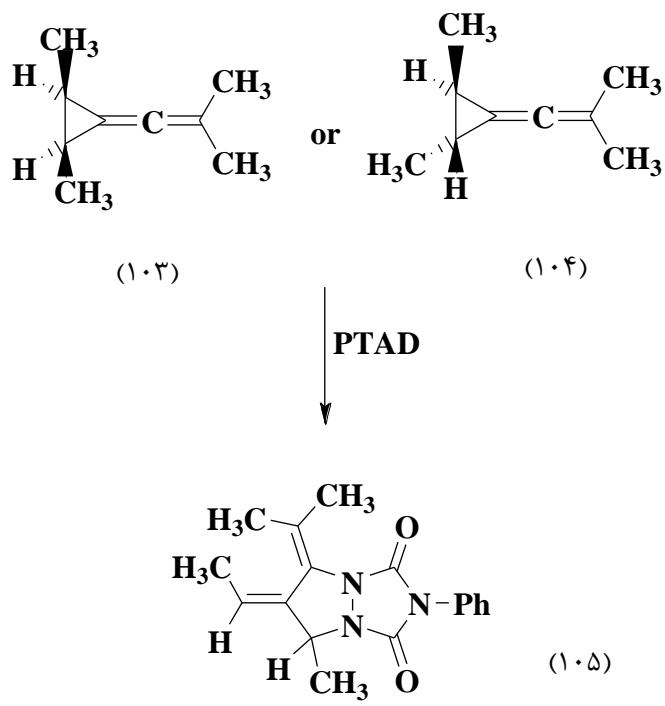
- ۲- فنیل-ایزوپوتولینیدن سیکلو پروپان نیز با phTAD واکنش می‌دهد [۲۳].

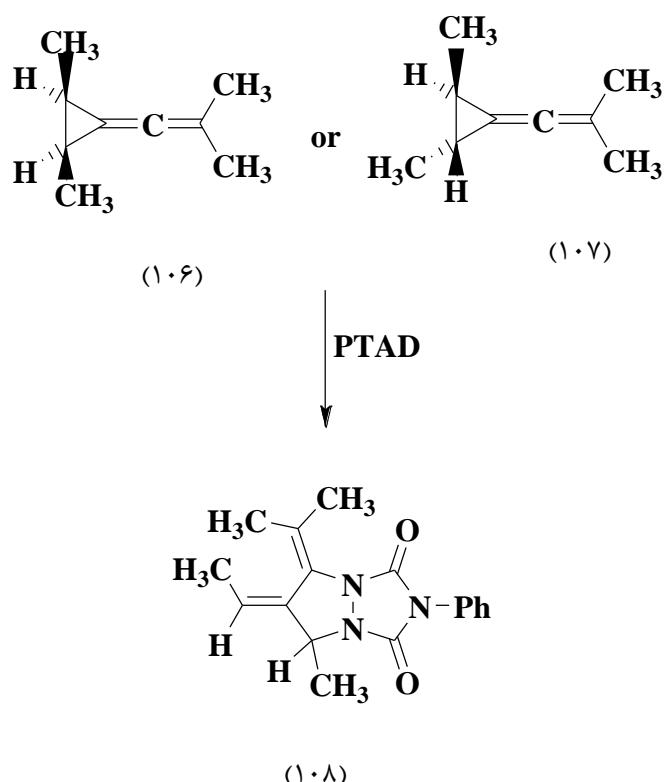
- سیس و ترانس-۲-متیل-۳-فنیل ایزوبوتیلیدن سیکلو پروپان هم با phTAD واکنش می‌دهد [۲۳].

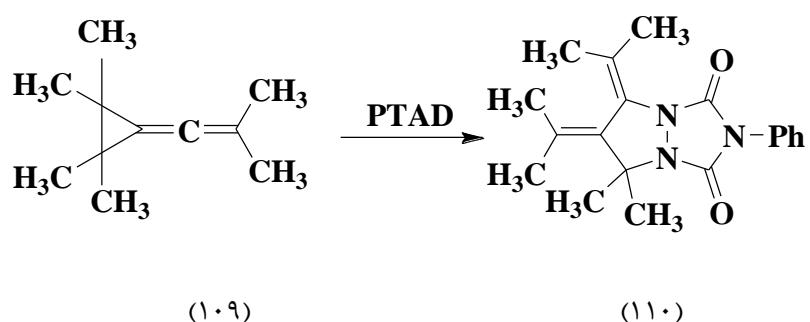
- واکنش سیس و ترانس-۲،۳-دی متیل ایزوبوتنیلیدن سیکلو پروپان با pHTAD [۲۳].

- واکنش ۳،۲،۲- تری متیل ایزوبوتونیلیدن سیکلو پروپان با pH-TAD .[۲۳]

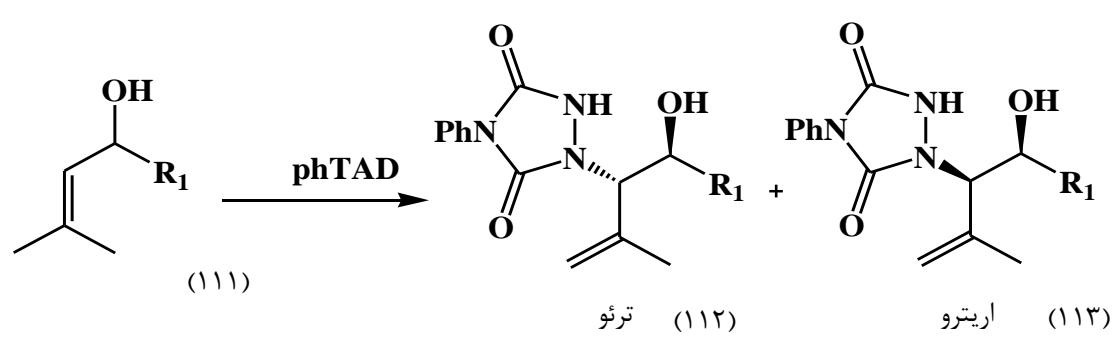

- واکنش ۳،۲،۲- ترامتیل ایزوبوتونیلیدن سیکلو پروپان با pH-TAD .[۲۳]

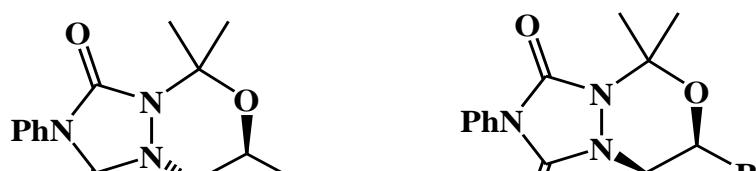
ح) واکنش با الکل و اترهای آیلیک کایبرال

اترها و الکل‌های آلیلیک کایرال (۱۱۱) pH-TAD با در CH_2Cl_2 واکنش داده و محصول ۳-آمینو-۱-آلکن-۴-آل (۱۱۲) و (۱۱۳) را با راندمان ۷۸-۸۹٪ و با فزونی دیاستریومری ۶۸-۹۰٪ ایزومری ترئو را می‌دهد [۲۴].

۲،۲-دی‌متوکسی پروپان
٪۱۰ p-TSA
٪۸۰ ~ ٪۹۲

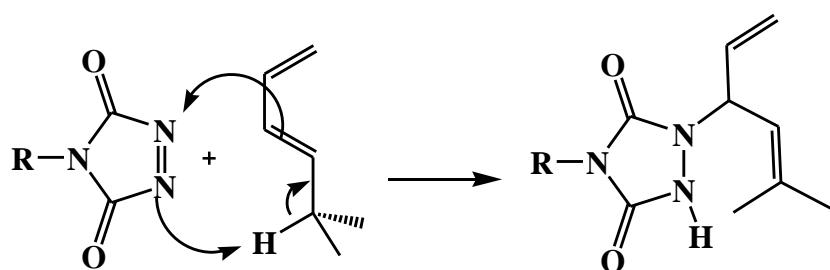
۲۵

طرح (۱۸-۱)

ط) واکنش «ان»

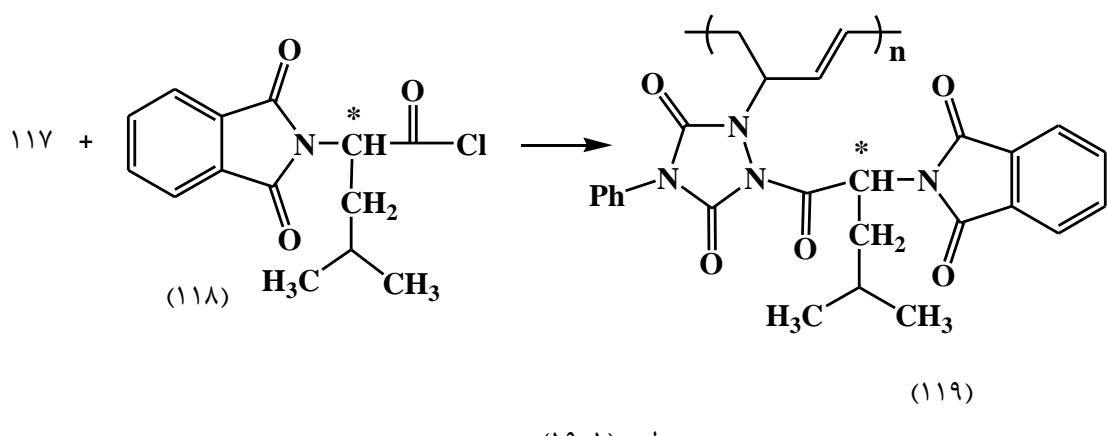
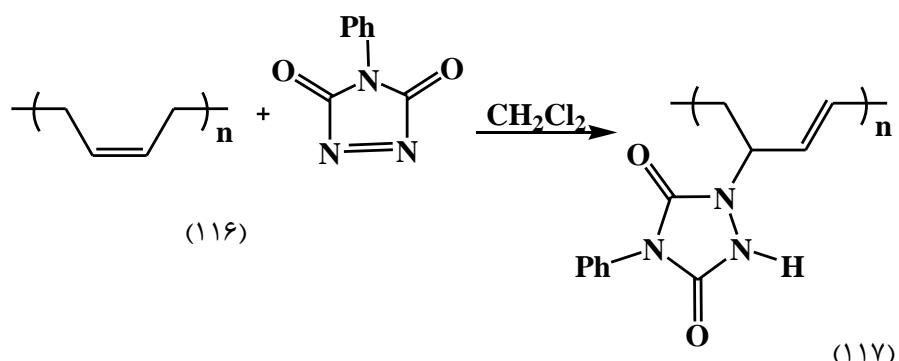
شمای کلی واکنش «ان» در شکل (۱-۱) نشان داده شده است:

شکل (۱-۱)

واکنش «ان» یک واکنش رباش هیدروژن همراه با افزایش محسوب می‌شود. واکنش «ان» بسیار کندتر از واکنش دیلز-آلدر $[2+2]$ و $[4+2]$ انجام می‌شود. در مواردی که امکان دیلز-آلدر و ان هر دو وجود دارد، فقط دیلز-آلدر پیش می‌رود.

روش دیلز-ان برای pHTD اولین بار توسط پستو^۱ و کن^۲ بررسی و مشاهده شد. این دو دانشمند رفتار (۴-فنیل بوتیلیدن) سیکلو پروپان را با pHTD بررسی کردند. این واکنش ۳۰۰۰۰ بار سریع تر از زمانی که آزو دی کربوکسیلات‌ها به کار گرفته شدند عمل کرد. کوکسن، گیلانی و استیون^۳ نشان دادند که TAD‌ها (به علت فعالیت بسیار زیاد خود) در حضور مواد مناسبی مثل استایرن و مشتقات آن توانایی انجام واکنش (دیلز-آلدر)-ان) و یا (دیلز-آلدر)-(دیلز-آلدر) را دارند [۱۴]. ملک پور و همکاران در سال ۱۹۹۷ با استفاده از واکنش «ان»، سنتز پلی بوتادین‌های فعال نوری را گزارش کردند. آنها توانستند با وارد کردن گروه‌های فعال نوری به عنوان شاخه‌های آویزان از بوتادین، این خاصیت را برای اولین بار در پلی بوتادین‌ها ایجاد کنند [۱۴].

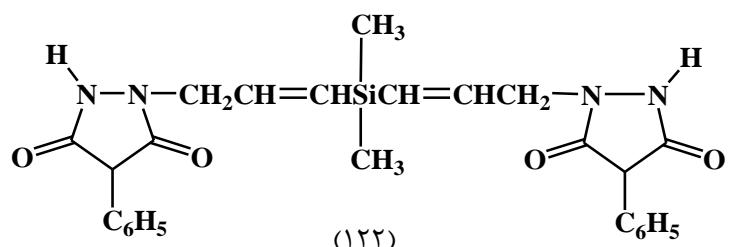
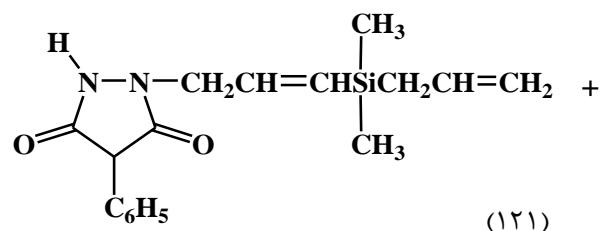
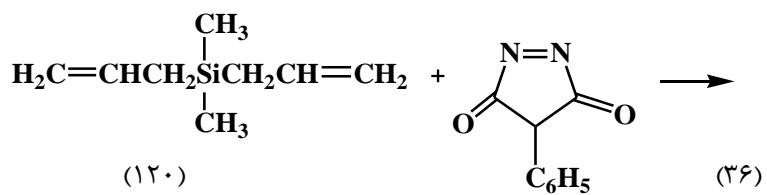

¹ - pasto

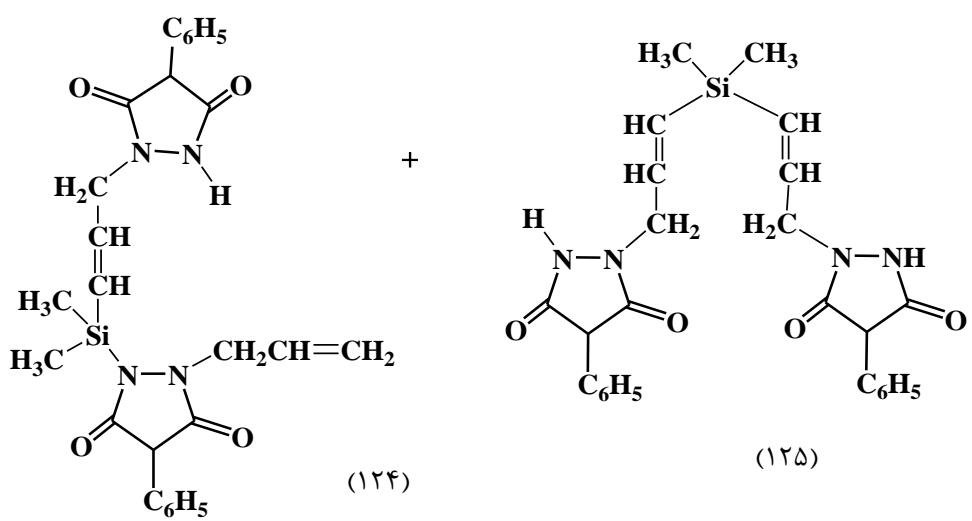
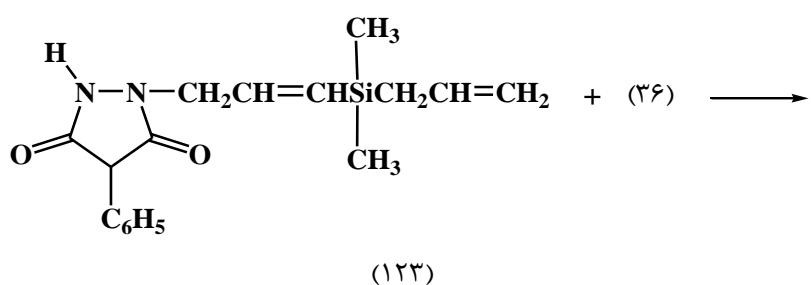
² - chen

³ - steven

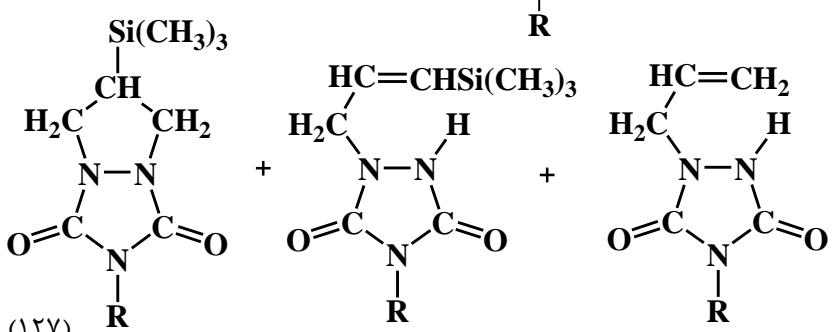
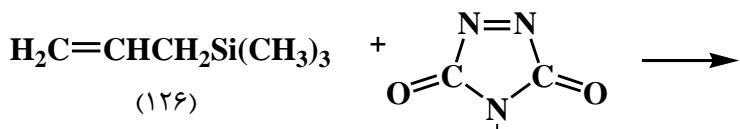
ی) واکنش با آلیل دی و تری متیل سیلان
مکانیسم واکنش بین دی آلیل دی متیل سیلان با pH-TAD طبق مکانیسم زیر می‌باشد [۲۵].

(٢٠-١) طرحة

(٢١-١) طرحة

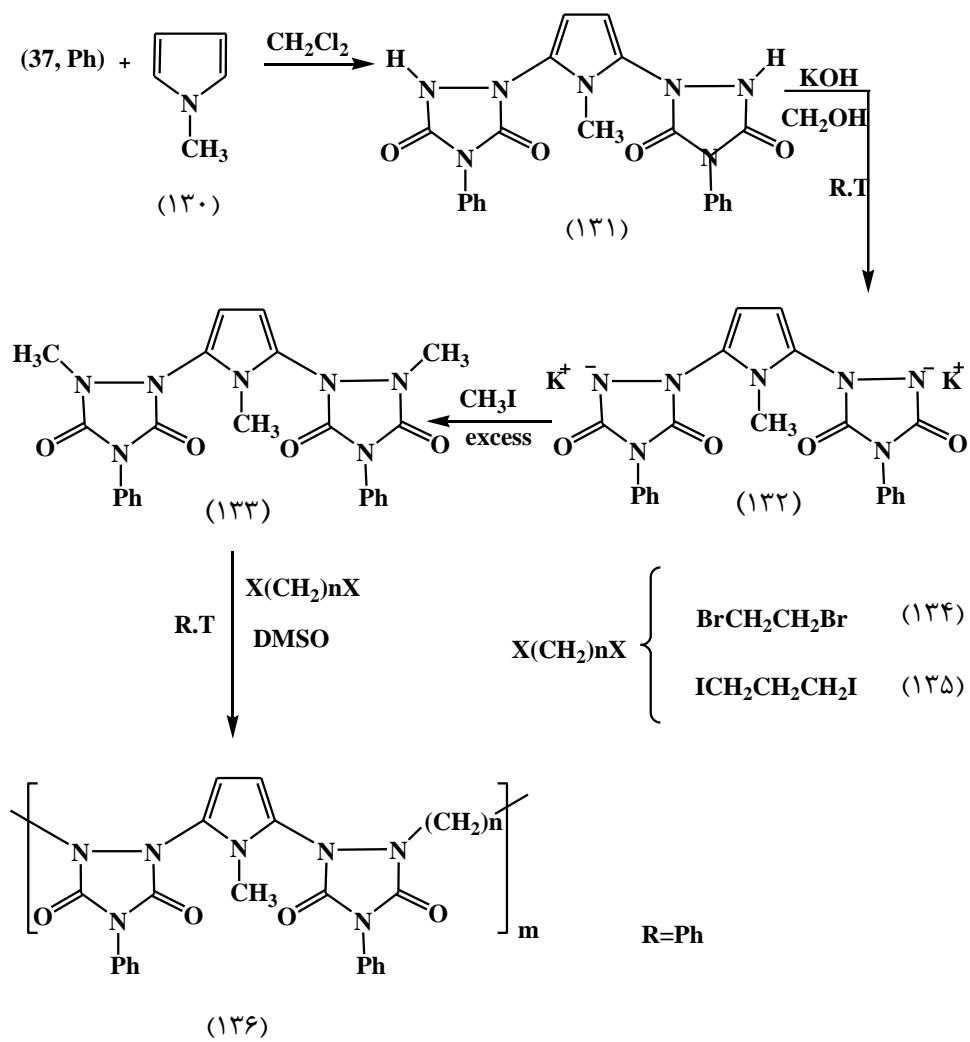
R = Ph, Me

طرح (۲۲-۱)

در سنتز پلیمرها با استفاده از واکنش «ان» بین بیس (تری آزولین دیاون) و ترکیبات دی آلیل آشکار شد که واکنش‌هایی از $(\text{CH}_3)_2\text{Si}(\text{CH}_2\text{CH}=\text{CH}_2)$ و $(\text{CH}_3)_3\text{SiCH}_2\text{CH}=\text{CH}_2$ با تری آزولین دی اون‌ها محصولات متفاوتی از وقتی که واکنش معمول و مرسومی از «ان» صورت می‌گیرد، می‌دهد [۲۵].

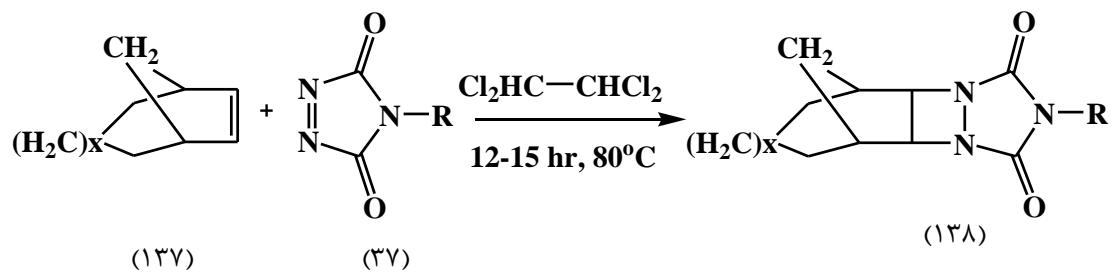
ک) واکنش‌های استخلافی الکترون دوستی آروماتیک

واکنش RTAD‌ها با اکثر هتروسیکل‌های نیتروژن‌دار که غنی از الکترون هستند آزمایش شده است. در این زمینه ملکپور و همکاران از واکنش TAD با N-متیل پیروول، به منورهای جدیدی دست یافتند که این مواد به پلیمرهای هتروسیکل‌دار تبدیل پذیرند [۲۶].

طرح (۲۳-۱)

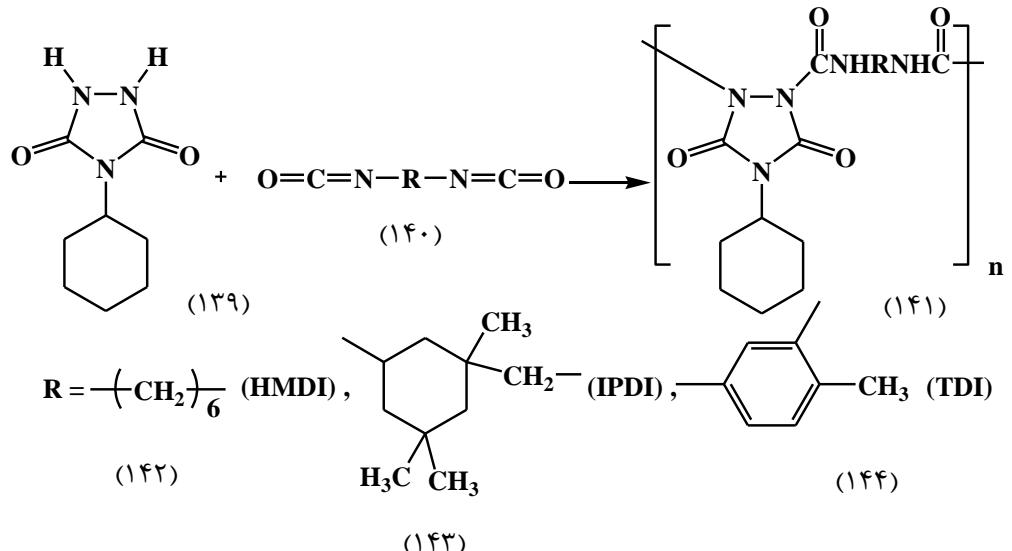
ل) واکنش [۲+۲] تری آزولین دی اون ها [۲۷].

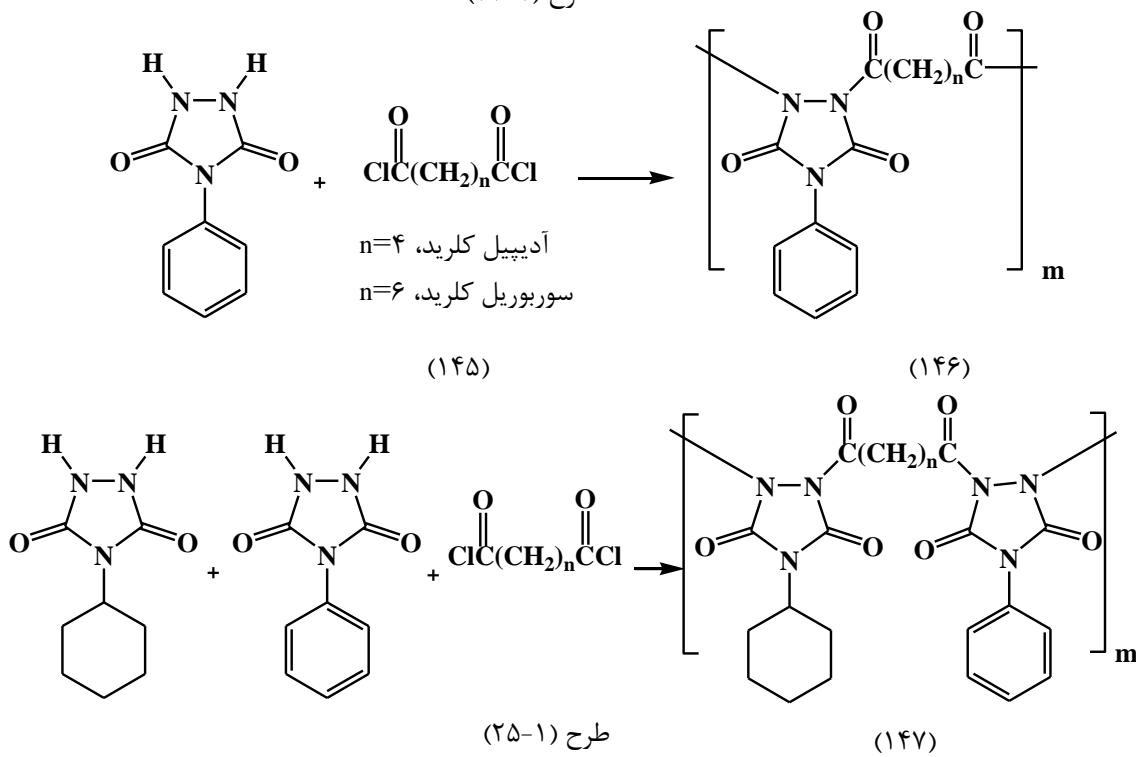
۱-۶-پلیمر شدن یورازول‌ها

یورازول‌ها به علت داشتن هیدروژن‌های اسیدی (اسیدیتۀ در حد استیک اسید است) روی اتم‌های نیتروژن ($pK_a = 4/71$) در حضور پیریدین یا تری‌اتیل‌آمین با منومرهای دو عاملی نظیر دی‌ایزوسیانات‌های آلیفاتیک و آروماتیک، تولید پلی اوره می‌نماید.

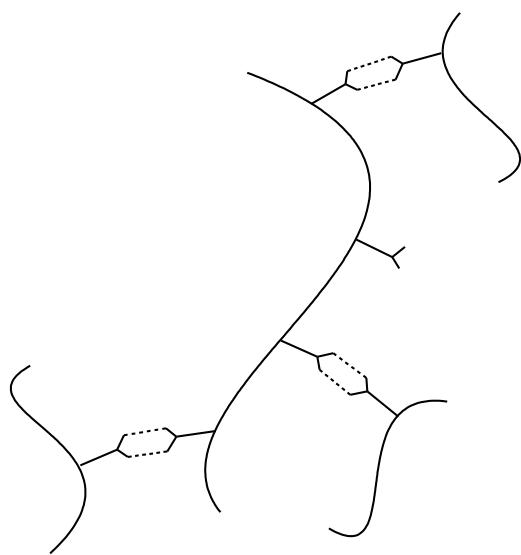
علاوه بر این یورازول‌ها با این منومرهای دو عاملی می‌توانند تشکیل کوبلیمر بدهند.

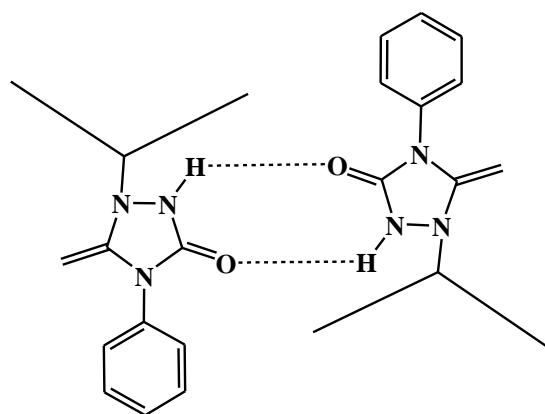
طرح (۲۴-۱)

سیستم‌های ماکرومولکولی با اتصال‌های عرضی برگشت‌پذیر، یونومرهای زیادی را در بر می‌گیرند؛ جایی که فرم‌های دوقطبی یونی در ماتریکس پلیمری جمع می‌شوند و با پیوندهای هیدروژنی هدایت می‌شوند. زنجیرهای پلی‌بوتادیان با pH-TAD به عنوان مدل نشان دهنده ایجاد پیوندهای هیدروژنی بین مولکولی است. هر گروه یورازولی قادر است که دو پیوند هیدروژنی با دیگر گروه یورازولی برقرار کند [۲۸].

شکل (۳-۱)

شکل (۲-۱)

کوپلیمری از استایرن و ایزوپرن با گروه‌های یورازول قطبی اصلاح و تعديل شده است که قادر است تشکیل کمپلکس‌های هیدروژنی دوسویه دهد. تأثیرات اصلاح در محلول رقیق و شبه رقیق به وسیله پراکندگی نور، ویسکوزیته و اسپکتروسکوپی IR مطالعه شده‌اند. از ترکیب اسپکتروسکوپی IR و پراکندگی نور نتیجه می‌شود که اکثر کمپلکس‌های دوسویه منجر به تشکیل حلقه درون مولکولی می‌شوند و این موضوع می‌تواند ساختارهای فشرده مشاهده شده را توضیح دهد. مفاهیم کلی شیمیایی مختلف، تشکیل شبکه برگشت‌پذیر را در سیستم‌های سنتزی شرح داده است. یونومرهای مثال‌های کلی از این طبقه از پلیمرهای ژلی هستند. کمپلکس طبیعی گروه‌های یونی، از برگشت‌پذیری ژل جلوگیری می‌کند [۲۹].

۱-۲-پلی اوره‌ها

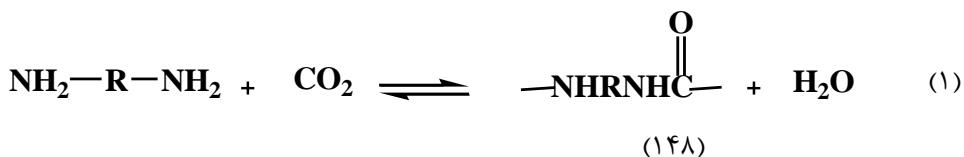
۱-۲-۱-خواص و ساختار

پلی اوره‌ها محصولات واکنش چند تراکمی یا افزایش چند مرحله‌ای هستند که در آنها گروه HNCONH به طور متناوب در زنجیر پلیمری یا الیگومری تکرار می‌شود. زنجیرها به صورت خطی یا غیر خطی و شامل واحدهای ساختاری تکرار شونده آلیفاتیک، آروماتیک یا هتروآروماتیک می‌باشد. پلی اوره‌ها دارای پیوندهای آمیدی می‌باشند ولی به صورت یک طبقه مستقل و جدا از پلی آمیدها عمل می‌کنند و تفاوت عمدahای در خواص و کاربرد دارند. وجود شاخه‌های N-آلکیل و N-آریل به صورت گروه آویزان در زنجیر پلی اوره به علت ممانعت از پیوندهای نوع دوم بین زنجیری، سبب افزایش حلالیت و فرایندپذیری بهتر آن می‌شود. وجود ترکیبات آلیفاتیک در طول زنجیر پلی اوره، انعطاف پذیری و حلالیت پلی اوره را افزایش می‌دهد. هر چند در این حال، بلورینگی پلیمر به شدت کاهش می‌باید [۳۰]. لذا تلاش بر این است که بتوان پلی اوره‌هایی سنتز نمود که با داشتن دمای انتقال شیشه و نقطه ذوب بالا، حلالیت آنها در حلالهای با دمای جوش پایین و قطبیت کم مثل CH_2Cl_2 , CHCl_3 و THF بالا باشد [۳۱]. برای رسیدن به این هدف قطعات انعطاف پذیر مثل گروههای آلکیل، اتری، سولفون و ترکیبات فلوردار را به صورت گروههای آویزان یا گروههای در طول زنجیر پلیمر، در پلیمر وارد کرده‌اند [۳۰]. همچنین استفاده از قطعات حجیم آویزان مثل فنیل مرسوم است [۳۲].

۱-۲-۲-تهییه پلی اوره‌ها

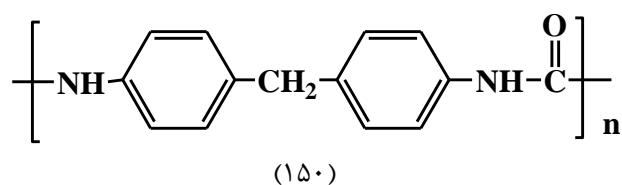
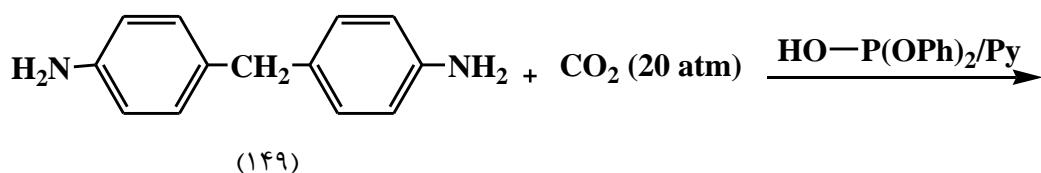
بیشتر پلی اوره‌ها از واکنش‌هایی که شامل دی آمین‌ها و واکنش‌گرهای دارای گروه کربوکسی مانند کربن دی اکسید، کربنات‌های فلزی، بیس یورتان‌ها، بیس کاربامیل هالیدها هستند، حاصل می‌شوند که در زیر به این روش‌ها اشاره شده است.

۱-۲-۲-۱- واکنش دی آمین با دی اکسید کربن

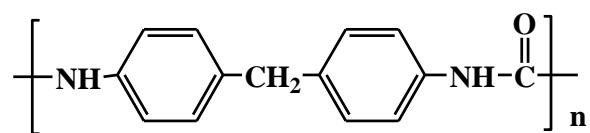
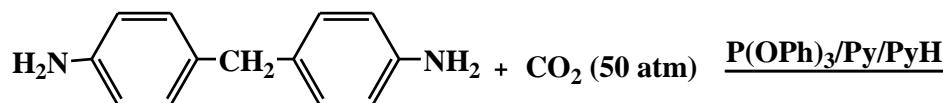

بر طبق واکنشی که در معادله (۱) نشان داده شده است، آب به عنوان یک محصول جانبی واکنش تراکمی تولید می‌شود، که برای به دست آوردن یک پلی اوره با وزن مولکولی بالا، باید آب از محیط عمل خارج شود. آب از طریق وارد کردن گاز دی اکسید کربن یا با قرار دادن یک عامل آب گیر در ظرف واکنش، از محیط واکنش خارج می‌شود. چون این روش سنتزی نیاز به دما و فشار بالا دارد و دارای مشکلات خاص خود می‌باشد لذا از اهمیت زیادی برخوردار نیست.

مطالعات بر روی واکنش دی آمین و دی اکسید کربن، نشان داده است که وقتی دی اکسید کربن وارد محلولی از پیریدین، دی فنیل فسفیت و دی آمین در دمای اتاق و تحت فشار جو می‌شود، پلی اوره تولید می‌شود. زمانی که این کار در فشار بالا انجام شود، واکنش به سهولت صورت می‌گیرد. پلیمرهایی با وزن مولکولی بالا تحت فشار ۲۰ اتمسفر تولید شده‌اند. برای مثال واکنش ۴'۴-متیلن دی فنیل آمین با گاز دی اکسید کربن در فشار ۲۰ اتمسفر، تولید پلی اوره با واکنش ۴'۴-متیلن دی فنیل آمین با گاز دی اکسید کربن در فشار ۲۰ اتمسفر، تولید پلی اوره با ویسکوزیته ۲/۲ می‌کند [۳۳].

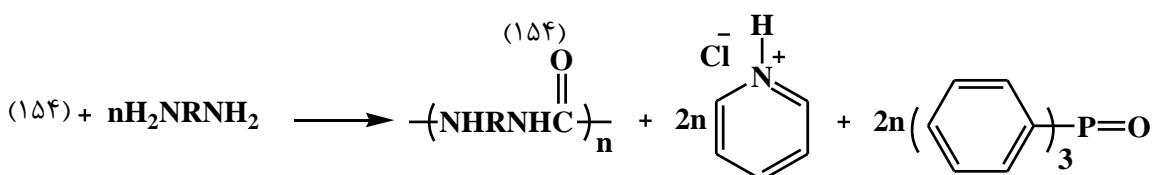
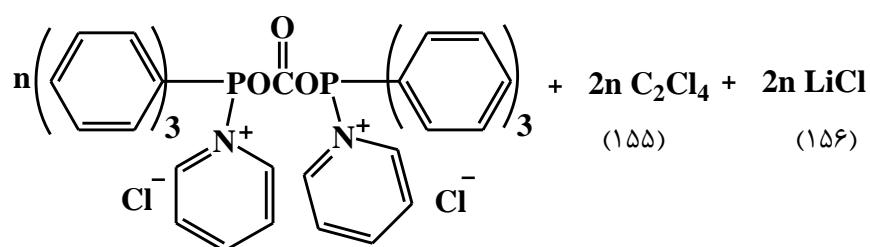
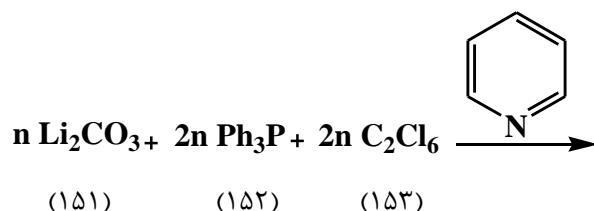
با به کارگیری تری فنیل فسفیت به جای دی فنیل فسفیت واکنش پلیمر شدن در پیریدین صورت نمی‌گیرد، ولی استفاده از مقدار کاتالیتیکی هیدروکلرید پیریدین منجر به تولید پلی اوره با وزن مولکولی بالا، همانند روش استفاده از دی فنیل فسفیت می‌شود [۳۴].

در مثال فوق ویسکوزیته پلیمر حاصل ۲/۶ می‌باشد.

۱-۲-۲-۲- واکنش دی آمین و کربنات‌های فلزی قلیایی

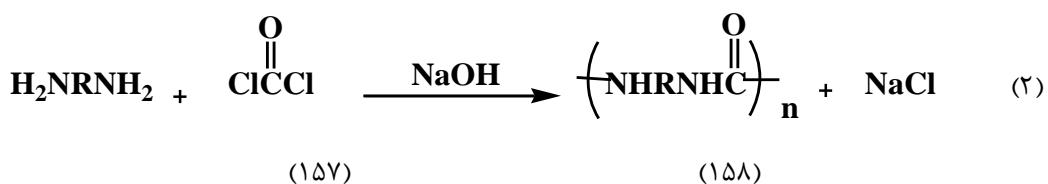
پلی اوره می‌تواند از واکنش چند تراکمی مستقیم دی آمین‌ها و کربنات‌های فلزهای قلیایی حاصل شود. به طوری که کربنات یک فلز قلیایی، تری فنیل فسفین و یک ترکیب چند هالوژنه در حلal پیریدین واکنش داده می‌شوند تا یک حد واسط فعال آسیل (۱۵۴) حاصل شود، سپس این حد واسط در اثر آمینولیز توسط دی آمین، تبدیل به پلی اوره می‌شود که در طرح (۱-۲۶) نشان داده شده است [۳۵].

طرح (۲۶-۱)

۱-۲-۳- واکنش دی آمین و فسژن

واکنش‌های دی آمین‌ها با فسشن با استفاده از تکنیک بین سطحی، هم در فاز مایع/مایع و هم در فاز مایع/گاز صورت می‌گیرد که در تهیه پلی اوره‌های آلیفاتیک استفاده می‌شود. این واکنش چند تراکمی شامل دو محلول غیر قابل امتزاج، محلول آبی دی آمین یا مخلوطی از دی آمین و یک محلول آلی از فسشن می‌باشد. یک قلیا که معمولاً هیدروکسید سدیم می‌باشد به محلول آبی دی آمین اضافه می‌شود تا به عنوان جاذب هیدروکلریک اسید عمل کند. واکنش کلی در معادله (۲) نشان داده شده است. وقتی که مخلوطی از دی آمین‌ها استفاده شود، کوپلیمر حاصل دارای توزیع اتفاقی واحدهای ساختاری تکرار شونده در طول زنجیر پلیمر می‌باشد [۳۶]. مزیت تهیه پلی اوره به روش بین سطحی این می‌باشد که واکنش در دمای پایین صورت می‌گیرد و مشکلات مربوط به ناپایداری‌ها در دمای بالا، که در سایر روش‌ها وجود دارد از بین می‌رود. روش بین سطحی در تهیه پلی (هگزا متیلن اوره) با وزن مولکولی بالا روش بسیار خوبی می‌باشد.

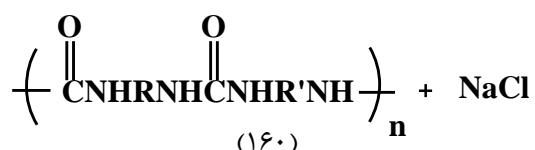
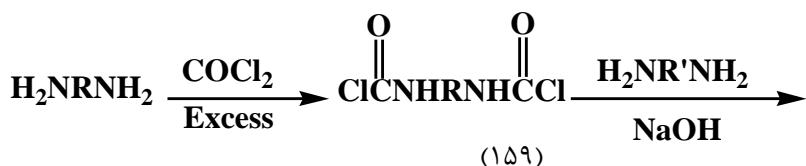

۱-۲-۴-۶- واکنش دی آمین‌ها با بیس کاریامیل هالیدها

بیس کاربامیل هالید در اثر واکنش دی آمین و مقدار مازاد فسیژن حاصل می شود و این ترکیب می تواند با یک دی آمین دیگر با ساختار متفاوت واکنش داده و تولید یک کوپلیمر متناوب، مطابق با واکنش های نشان داده شده در طرح (۱-۲۷) را نماید [۳۷]. بیشتر کوپلی اوره های تشکیل شده در این روش با استفاده از پی پیرازین-۱و۴-دی کاربامیل کلراید می باشد. واکنش در محلول آلی به صورت بین سطحی با مخلوطی از محلول دی آمین و باز در دمای اتاق تولید پلیمر می کند. در ادامه پس از یک ساعت رفلaks واکنش پلیمر شدن کامل می گردد. با این روش یک سری از

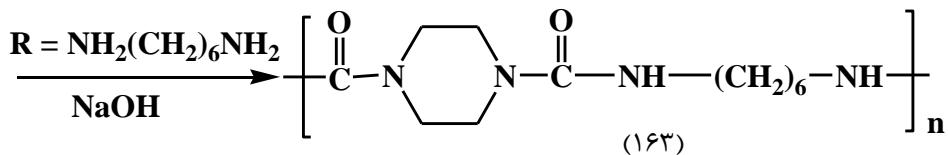
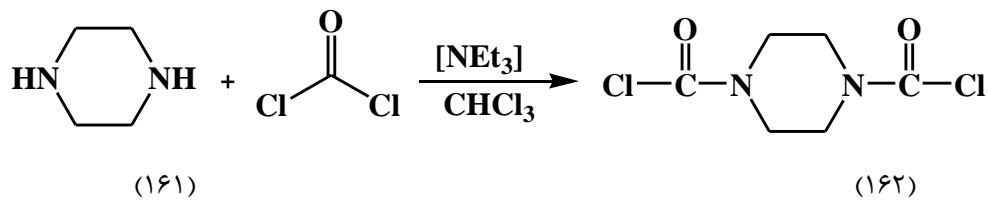
¹ - Bis (carbamoyl halides)

کوپلی اوره‌ها با وزن مولکولی و راندمان بالا، با استفاده استوکیومتری از دی آمین $H_2NR'NH_2$ که در آن R' متغیر می‌باشد، تهیه شده است.

طرح (۲۷-۱)

نمونه‌ای از این مورد، واکنش آمین نوع دوم «پی پیرازین» (۱۶۱) است.

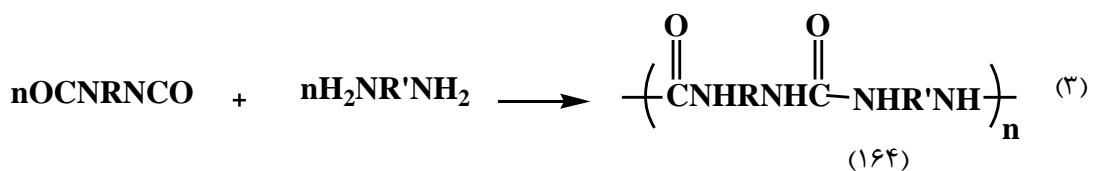

طرح (۲۸-۱)

۱-۲-۵-۵- واکنش دی ایزوسیانات‌ها و دی آمین‌ها

مهم‌ترین روش مورد استفاده برای تهیه پلی اوره، واکنش بین پلی آمین‌ها با پلی ایزوسیانات‌ها می‌باشد. از ویژگی‌های مهم این روش سنتری، تولید پلی اوره بدون هیچ محصول جانبی می‌باشد.

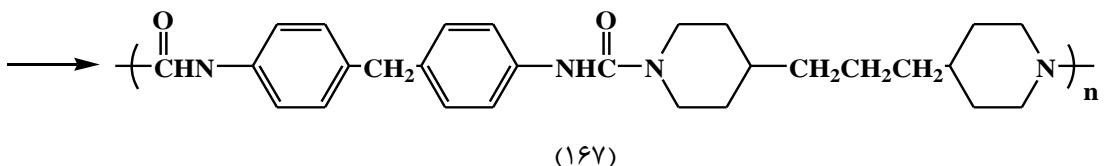
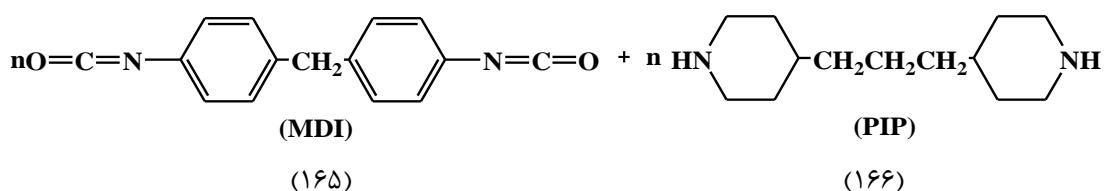
در ساده‌ترین حالت طبق معادله (۳) یک دی آمین با یک دی ایزوسیانات واکنش داده می‌شود، زمانی که $R' = R$ باشد یک هموپلی اوره حاصل می‌شود. استفاده از واکنش‌گرهای با تعداد گروه عاملی بیشتر از ۲، تولید پلی اوره با اتصالات عرضی می‌کند.

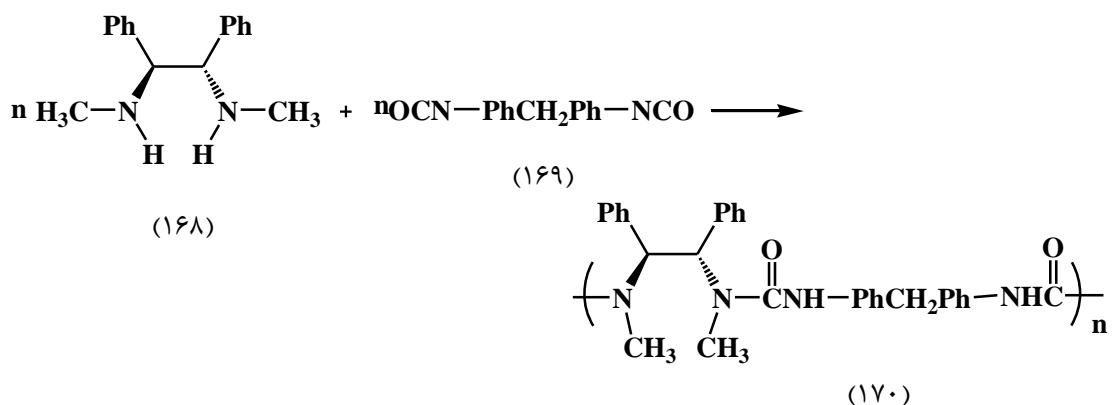
توجه می‌باشد [۳۸و۳۹]. تهیه پلی اوره به روش محلول با استفاده از آمین-ایزوسيانات، مدت زمان طولانی است که مورد

در تهیه پلی اوره‌های آروماتیک، به علت ممانعت فضایی گروه عاملی که به وسیله حلقه بنزنی ایجاد می‌شود، احتمال ایجاد اتصالات عرضی کم می‌باشد. حلال‌های قطبی مانند تترا متیلن سولفون، دی متیل سولفوکسید، N,N-دی متیل فرمامید و N,N-دی استامید حلال‌های خوبی برای واکنش‌گرها و پلی اوره تولید شده می‌باشند، زیرا این حلال‌ها از رسوب کردن محصولات تولید شده با وزن مولکولی کم در طی پلیمر شدن جلوگیری می‌کنند. مثال‌هایی از واکنش‌های با دی ایزوپیسانات‌ها برای تهیه پلی اوره در زیر آورده شده است [۴۰].

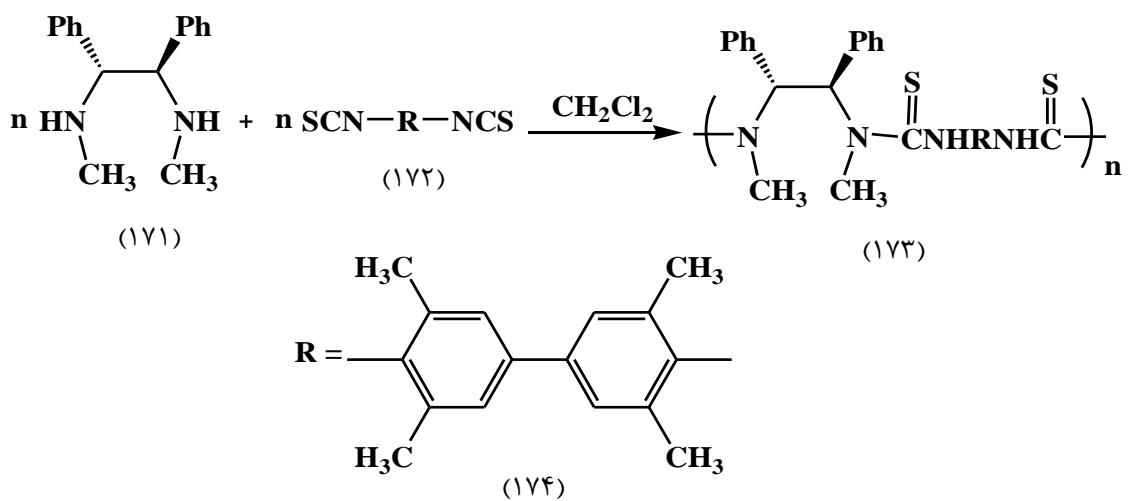
مثال ۱ :

مثال ۲: مثالی از سنتز پلی اوره‌های کاپرال [۴۱]

مثال ۳: مثالی برای سنتز پلی تایواوره کایرال [۴۱]

۱-۲-۳-کاربرد پلی اورهها

کاربرد پلی اورهها بسیار متنوع است. از پلی اورهها در میکروکپسول دار کردن علف کش‌ها، جوهرهای رنگدانه‌ها، داروها استفاده می‌شود. پلی اورههای شامل گروههای کربوکسیلیک و سولفونیک، پلی الکترولیت‌هایی با خاصیت آب دوستی و اثرات بافری هستند و به عنوان تعویض‌گر یونی عمل می‌کنند، که برای زدودن قیر، روغن و مواد دیگر از آب زائد به طریق شناورسازی به کار

می‌روند. همچنین از آنها به عنوان عایق الکتریکی برای سیم‌های مسی با انعطاف پذیری بالا و مقاومت در برابر گرما و ساییدگی استفاده می‌شود.

برای استخراج نفت از چاه‌های نفتی با تزریق پلی آمین و پلی ایزوسیانات در چاه، در محیط واکنش، پلی اوره تولید می‌شود که در تجمع شن‌های روغنی و جلوگیری از رسوب و متورم شدن خاک رس نقش دارد. از پلیمرهای تجاری حاوی گروه اوره‌ای برای پوشش سطح استفاده می‌شود. کاربرد پلی اوره‌های کریستال مایع در پلیمرهای زیست تخریب پذیر، پیروالکترولیت‌ها، غشاها و نفوذپذیر، و مواد مقاوم در برابر هیدرولیز گزارش شده است [۴۲ و ۴۳ و ۴۴].

فصل دوم

بحث و نتیجه‌گیری

۱-۲- تهیه ۴-نیتروبنزویل کلرید (۱۷۵)

۴-نیتروبنزویک اسید (۱۷۶) با تیونیل کلرید در حلال اتیل استات رفلaks شد. از آنجا که ۴-نیتروبنزویک اسید در مخلوط واکنش، نامحلول است، شفاف شدن مخلوط، نشان دهنده پایان واکنش می‌باشد. پس از ۲ ساعت رفلaks، تیونیل کلرید اضافی و اتیل استات بهوسیله تقطیر در فشار کاهش یافته، خارج شده، ۴-نیتروبنزویل کلرید به دست آمد (طرح ۱-۲).

نتایج طیف‌سنجی مادون قرمز ساختار ترکیب را تأیید می‌کند.

۲-۲- تهیه ۴-نیتروبنزویل آزید (۱۷۷)

۴-نیتروبنزویل آزید از طریق افزایش محلول آبی سدیم آزید به محلول ۴-نیتروبنزویل کلرید در استون در دمای 5°C ساخته شد. از آنجا که محصول واکنش در استون محلول بوده و از طرف دیگر آب‌گریز می‌باشد، به هم زدن شدید در پیشرفت واکنش نقش مهمی دارد؛ چون اگر

مخلوط واکنش به طور ملایم به هم بخورد، دوفازی شده، سدیم آزید و ۴-نیتروبنزویل کلرید از دسترس همدیگر دور می‌شوند (طرح ۱-۲).

نتایج طیف‌سنجی مادون قرمز ساختار ترکیب را تأیید می‌کند.

۳-۲-۱-تھیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-نیتروفنیل) سمی کاربازید (۱۷۸)

۴-نیتروبنزویل آزید در تولوئن خشک و در اتمسفر ازت حرارت داده شد. در اثر حرارت، یک مولکول ازت از ترکیب خارج شده و حدواتط فعال نیترین تشکیل می‌شود. نیترین حاصل در اثر نواحی کورتیس به ایزوسیانات مربوطه تبدیل می‌شود. پس از پایان زمان حرارت دادن، در حالی که سیستم هنوز بسته است، مخلوط واکنش تا دمای اتاق سرد، سپس رسوب زرد رنگ به وسیله صافی بوخرن جداسازی شد. محلول زیرصافی را تا دمای 5°C سرد کرده، محلول اتیل کربیاز در تولوئن به آن اضافه شد. پس از به هم زدن در دمای 5°C مخلوط واکنش رفلکس شد. رسوب حاصل پس از سرد شدن به وسیله صافی بوخرن جداسازی شد (طرح ۱-۲).

نتایج طیف‌سنجی مادون قرمز ساختار ترکیب را تأیید می‌کند.

۴-۲-۱-تھیه ۴-(۴-نیتروفنیل) یوراژول (۱۷۹)

این ترکیب در اثر گرم کردن محلول ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-نیتروفنیل) سمی کاربازید در 4 Molar تا 70°C تھیه شد. راندمان این واکنش 100% بوده، محصول به وسیله آب داغ نوبلور شد (طرح ۱-۲).

نتایج طیف‌سنجی مادون قرمز ساختار ترکیب را تأیید می‌کند.

۵-۲-۱-تھیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-آمینوفنیل) سمی کاربازید (۱۸۰)

گروه نیترو ترکیب ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-نیتروفنیل) سمی کاربازید به وسیله کلرید قلع دو آبه در حلal اتانول کاهش یافت. از آنجا که محصول واکنش در اتیل استات کم محلول بوده، همچنین آب‌گریز می‌باشد، در موقع استخراج مخلوط واکنش با اتیل استات، محصول واکنش به صورت یک لایه رسوب در پایین فاز آلی قرار می‌گیرد که پس از جداسازی دو فاز از همدیگر، فاز

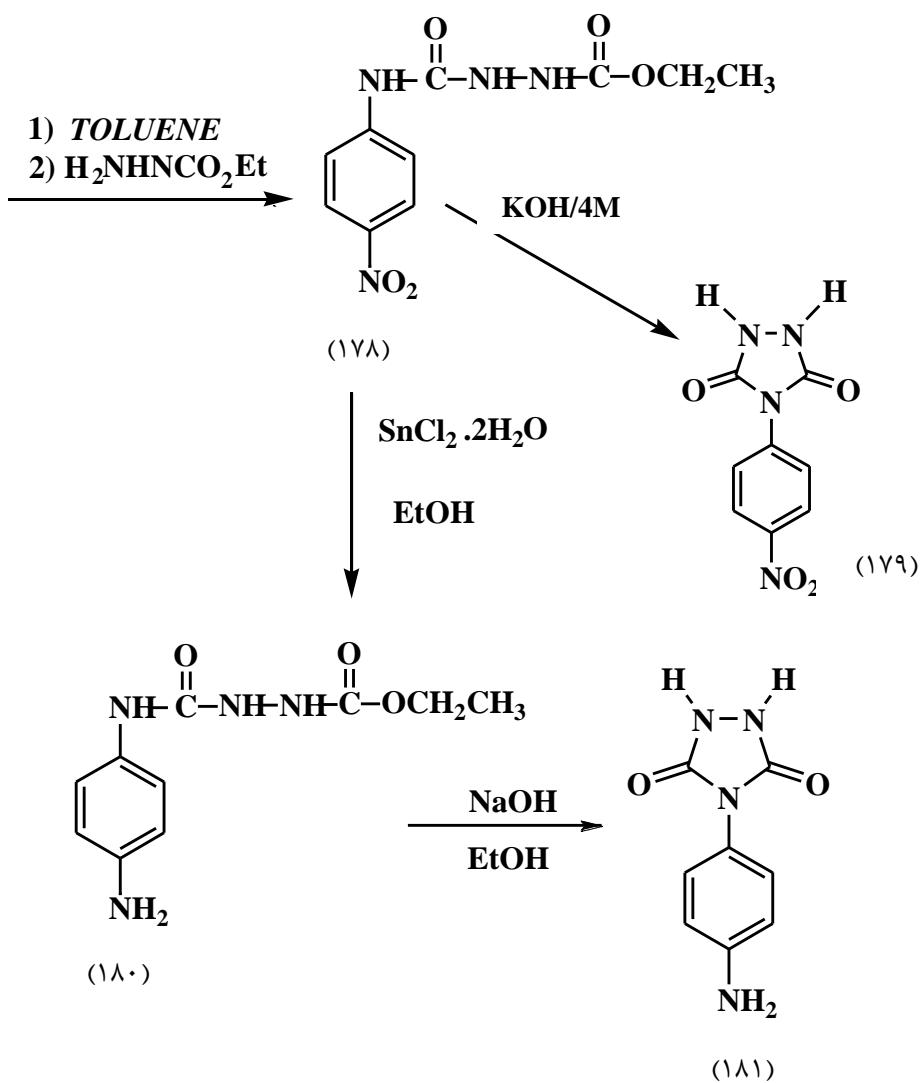
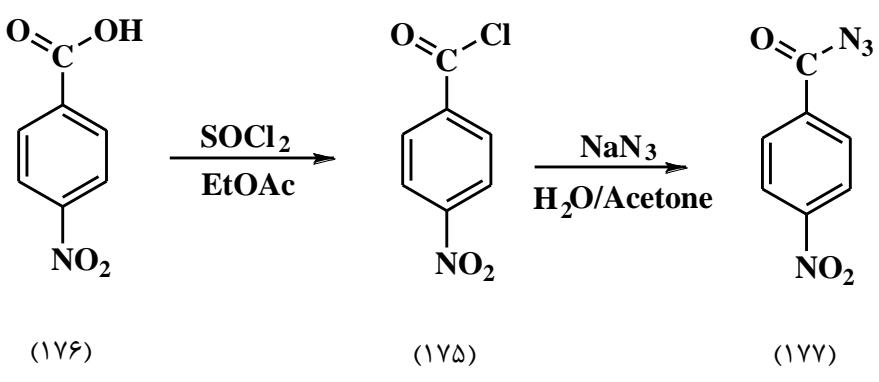
آلی بهوسیله صافی بوخرن صاف شده، محصول به راحتی به دست می‌آید. محلول زیرصافی دوباره جهت استخراج استفاده می‌شود (طرح ۱-۲).

نتایج طیفسنجدی مادون قرمز ساختار ترکیب را تأیید می‌کند.

۶-۲-۴-تهریه ۴-(۴-آمینوفنیل) یورازول (۱۸۱)

۱-اتوکسیکربونیل-۴-(۴-آمینوفنیل) سمی کاربازاید با سدیم اتوکسید در حلal اتانول رفلaksن شد. در ابتدای واکنش، رنگ نارنجی مشاهده می‌شود که در اثر پیشرفت واکنش، این رنگ کم کم از بین رفت، رسوب سفید تشکیل می‌شود. این رسوب سفید، نمک سدیم ۴-(۴-آمینوفنیل) یورازول می‌باشد که سرانجام بهوسیله اسید کلریدریک، خنثی شده، یورازول مربوطه آزاد می‌شود. از آنجا که این ترکیب دارای یک انتهای اسیدی و یک انتهای قلیایی می‌باشد، تنظیم pH محیط از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده، در راندمان واکنش تأثیر زیادی دارد (طرح ۲-۱).

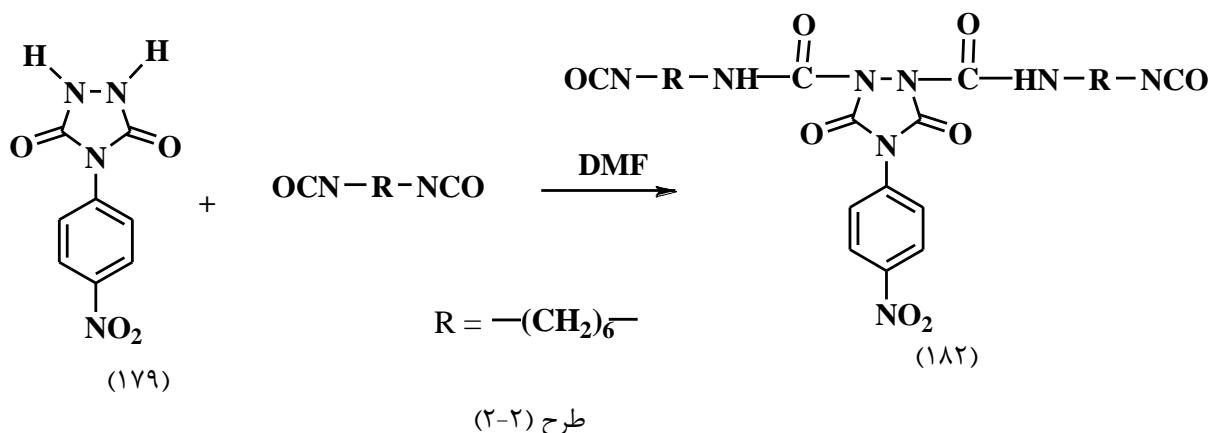
نتایج طیفسنجدی مادون قرمز ساختار ترکیب را تأیید می‌کند.

طرح (١-٢)

۲-۷- واکنش ۴-نیترو فنیل) یوراژول (۱۷۹) با هگزا متیلن دی ایزوسیانات: تهییه ترکیب (۱۸۲)

پارا نیترو فنیل بورازول (۱۷۹) با دو برابر مولی هگزا متیلن دی ایزو سیانات در حلال DMF واکنش داده شد. محصول واکنش، در CCl_4 رسوب داده شده، صاف گردید (طرح ۲-۲).

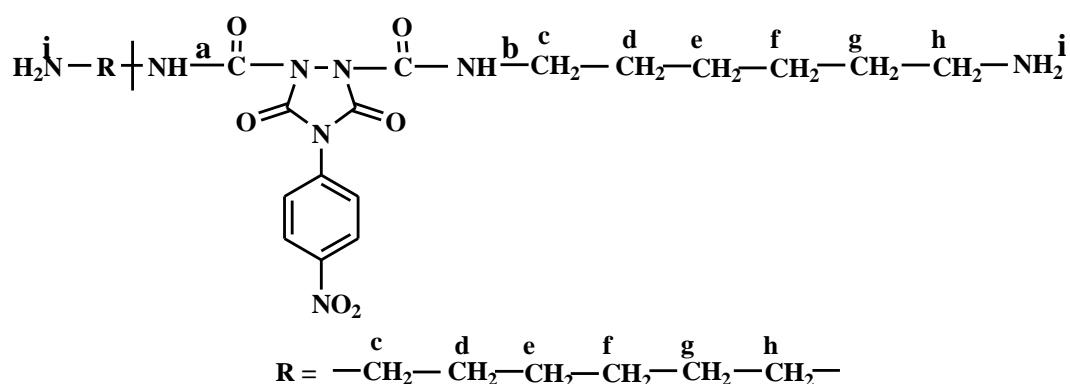

طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۱-۲)، یک نوار جذبی در 3350 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کشنشی گروههای $\text{N}-\text{H}$ آمیدی را نشان می‌دهد. نوارهای جذبی در 2920 و 2850 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کشنشی نامتقارن و متقارن گروههای متیلن است. ارتعاشات کشنشی مربوط به گروههای $\text{C}=\text{O}$ -ایزوسیانات در 2275 cm^{-1} ظاهر شده است. نوار جذبی در 1790 cm^{-1} و نوار جذبی $\text{C}=\text{N}$ در 1750 cm^{-1} مخصوص گروههای کربونیل حلقه یورازول است. ارتعاشات کشنشی گروههای کربونیل اوره به صورت نوار جذبی قوی و پهن در 1670 cm^{-1} ظاهر شده است. نوارهای جذبی مربوط به ارتعاشات کشنشی نامتقارن و متقارن گروه نیترو در 1520 و 1350 cm^{-1} مشاهده شوند. نوار جذبی در 1620 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کشنشی بیوندهای $\text{C}-\text{C}$ آروماتیک است.

۸-۲-تھيئه تركيب دى آمينى از تركيب (۱۸۲): تھيئه تركيب (۱۸۳)
پارا نيترو فنيل بورازول با دو برابر مولى هگزا متيلن دى ايزوسينات در حلal DMF واکنش
داده شد. محصول واکنش (ترکیب ۱۸۲) در آب رسوب داده شده، صاف گردید.

طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۲-۲) یک نوار جذبی قوی در 3350 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی گروههای N-H آمیدی و آمینی نشان می‌دهد. نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی پیوند C-H آромاتیک در 3110 cm^{-1} مشاهده می‌شود. نوارهای جذبی در 2920 و 2850 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروههای متیلن است. نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی گروههای کربونیل در 1735 cm^{-1} ظاهر شده است. نوار جذبی قوی در 1575 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات خمسی گروههای NH است. نوارهای جذبی در 1620 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C=C آромاتیک است. نوارهای جذبی مربوط به ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروه نیترو در 1520 و 1345 cm^{-1} ظاهر شده‌اند.

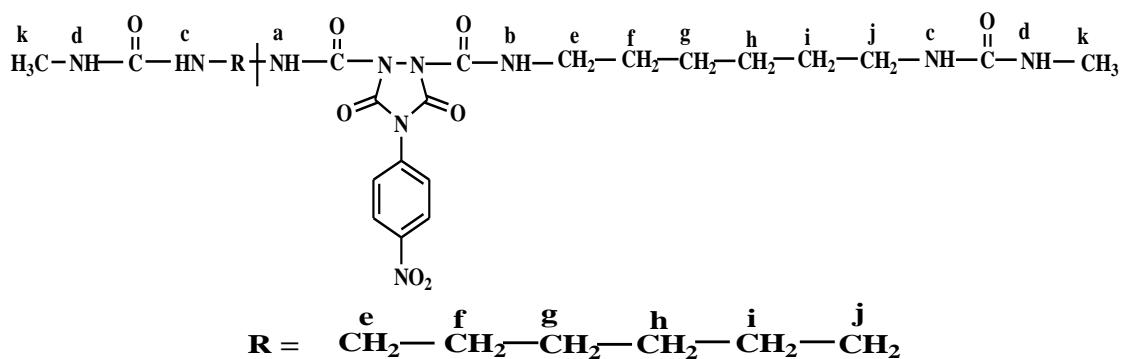
در طیف H-NMR^1 این ترکیب (شکل ۳-۲) یک قله یکتایی پهن در $10/84\text{ ppm}$ برای پروتون NH اوره مشاهده می‌شود. یک قله دوتایی در $8/2\text{ ppm}$ برای پروتون‌های آромاتیک موقعیت ارتو نسبت به گروه نیترو و یک قله دوتایی در 8 ppm برای پروتون‌های آромاتیک موقعیت ارتو نسبت به حلقه یورازول مشاهده می‌شود. قله یکتایی در $7/75\text{ ppm}$ مربوط به پروتون NH اوره سمت دیگر حلقه یورازول است. قله یکتایی در $5/73\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های گروه آمینی است. قله پهن موجود در $4/1-3/2\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های متیلن (c,h) است. قله موجود در $2/48-2/06\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های متیلن (d) است. قله موجود در $1/8-1/04\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های گروههای متیلن (g) و قله موجود در (e,f) است.

(۱۸۴)

۹-۲- واکنش ترکیب (۱۸۲) با متیل آمین: تهیه ترکیب (۱۸۴)

پارانیترو فنیل یورازول با دو مول هگزامتیلن دی ایزوسیانات در حلal DMF واکنش داده شد. محصول واکنش (ترکیب ۱۸۲)، بدون جداسازی، با متیل آمین با نسبت سه برابر مولی واکنش داده شد. پس از گذشت ۶ ساعت، محصول (۱۸۴) به دست آمد. حلal واکنش به وسیله تقطیر در فشار کاهش یافته خارج شده و محصول واکنش خشک گردید.

(۱۸۴)

در طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۴-۲)، نوار جذبی قوى در 3320 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای N-H است. نوارهای جذبی در 2920 و 2850 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروههای متیلن است. نوار جذبی قوى و پهن موجود در 1720 و 1620 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی گروههای کربونیل است که ارتعاشات کششی پیوندهای C=C آروماتیک و نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی نامتقارن گروه نیترو را پوشش می‌دهد. نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی متقارن گروه نیترو در 1340 cm^{-1} ظاهر شده است.

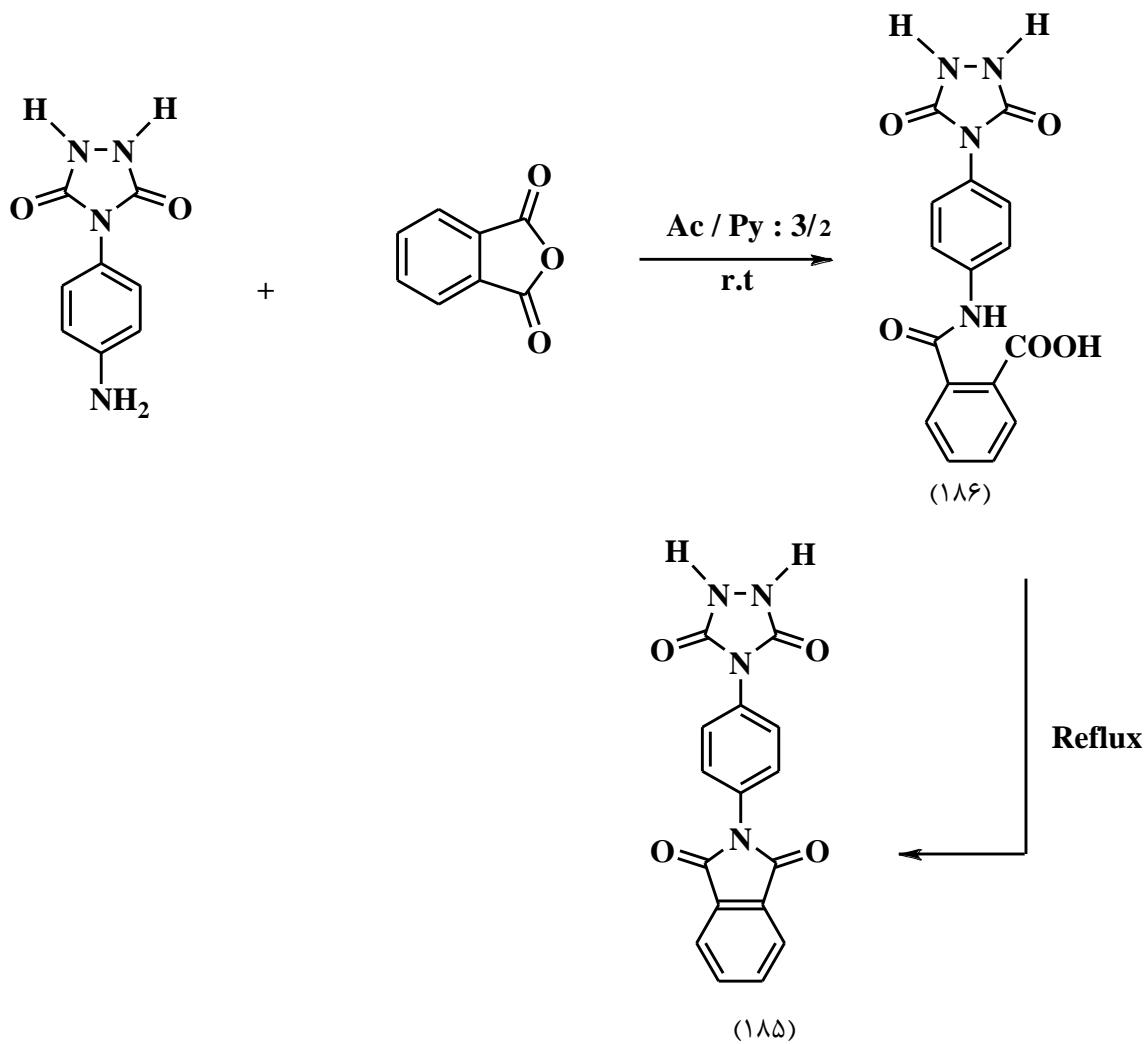
در طیف $^1\text{H-NMR}$ این ترکیب (شکل ۲-۵)، قله یکتاپی در $10/83\text{ ppm}$ مربوط به پروتون گروه NH (a) می‌باشد. قله دوتاپی در $8/35\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های آروماتیک موقعیت ارتو نسبت به گروه نیترو و قله دوتاپی در $7/89\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های آروماتیک موقعیت ارتو نسبت به حلقه یورازول است. قله موجود در $7/76\text{ ppm}$ مربوط به پروتون‌های گروه NH (b) است. قله موجود در $6/2\text{ ppm}$ مربوط به پروتون گروه NH (c) است. قله پهن موجود در $5/73-5/63\text{ ppm}$

مربوط به پروتون‌های NH (d) است. قله موجود در ۳/۲۲ ppm-۳/۳۴ ppm مربوط به پروتون‌های گروه‌های متیلن (e)، قله موجود در ۳/۷۴-۲/۷۴ ppm مربوط به پروتون‌های گروه‌های متیل (k)، قله موجود در ۲/۴۹-۲/۷۴ ppm مربوط به پروتون‌های گروه‌های متیلن (j) و قله موجود در ۱/۲۱ ppm-۱/۵۹ ppm مربوط به پروتون‌های گروه‌های متیلن (f,g,h,i) می‌باشد.

۱۰-۲- تهیه ۴-(فتالیمیدوفنیل)-۱،۴-تری آزولیدین-۳،۵-دی‌اون (۱۸۵)

واکنش ۴-(آمینو فنیل) یورازول با فتالیک اندیrid، در مخلوط پیریدین و استیک اسید در دمای محیط، رسوب سفید رنگ آمیک اسید مربوطه (۱۸۶) را ایجاد کرد. آب‌گیری از این آمیک اسید به وسیله رفلaks در مخلوط پیریدین و استیک اسید محصول ۴-(فتالیمیدوفنیل)-۱،۴-تری آزولیدین-۳،۵-دی‌اون را به صورت رسوب سفید رنگ ایجاد کرد (طرح ۲-۳).

طیف مادون قرمز ترکیب (۱۸۶) (شکل ۲-۶)، یک نوار جذبی پهن در $2400-3300\text{ cm}^{-1}$ نشان می‌دهد که مربوط به ارتعاش کششی OH اسیدی است. نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی N-H آمیدی در 3420 cm^{-1} ظاهر شده است که نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی H-CH آروماتیک در $1720-1780\text{ cm}^{-1}$ مشاهده می‌شود. نوار جذبی پوشاند. نوار جذبی مربوط به C-H آروماتیک در 3050 cm^{-1} مشاهده می‌شود. نوار جذبی پهن در 1590 cm^{-1} مربوط به ارتعاش خمی N-H آمیدی است.

طرح (۳-۲)

در طیف مادون قرمز ترکیب (۱۸۵) (شکل ۲-۷)، نوار جذبی مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای N-H یورازولی در 3200 cm^{-1} مشاهده می‌شود. نوار جذبی C-H آромاتیکی در 1700 cm^{-1} مشاهده می‌شود. نوار جذبی در 1760 cm^{-1} و نوار جذبی پهنه در حدود 1700 cm^{-1} مخصوص گروههای کربونیل حلقه یورازول است. نوار جذبی پهنه در حدود 1700 cm^{-1} مربوط به ارتعاش کششی گروههای کربونیل بخش ایمیدی را هم شامل می‌شود. نوارهای جذبی مربوط به ارتعاش کششی پیوندهای C=C آромاتیک در 1460 cm^{-1} و 1520 cm^{-1} ظاهر شده است.

در طیف $^1\text{H-NMR}$ این ترکیب (شکل ۲-۸)، یک قله یکتایی پهنه در $10/57\text{ ppm}$ برای پروتون‌های NH یورازول مشاهده می‌شود. پروتون‌های مربوط به حلقة فنیل به صورت دو دسته

مجزا در $8/0$ ppm و $7/93$ ppm مشاهده می‌شوند. پروتون‌های آروماتیک مربوط به قطعه فتالیمید در $7/63$ و $7/58$ ppm به طور جداگانه برای دو دسته مختلف از پروتون‌های این قطعه ظاهر شده است.

نتایج آنالیز عنصری کربن، هیدروژن و نیتروژن برای این ترکیب با مقادیر محاسبه شده مطابقت خوبی داشته، ساختار محصول را تأیید می‌کند.

۲-۱۱-پلیمر شدن $4-(4,2,1-تری آزو لیدین-5,3-دی اون با هگزا متیلن دی ایزو سیانات: تهیه همو پلیمر (۱۸۷)$

ترکیب (۱۸۵) با هگزا متیلن دی ایزو سیانات در مقادیر مولی یکسان واکنش داده شد. واکنش ابتدا در دمای محیط صورت گرفت. سپس دما تا 50°C درجه سانتی گراد افزایش داده شد. پس از افزایش گرانروی مخلوط واکنش، دما به $70-75^{\circ}\text{C}$ درجه سانتی گراد افزایش و به مدت 24 ساعت در این دما به هم زده شد. محلول ژله‌ای در متابول رسوب داده شده، صاف گردید (طرح ۲-۴).

در طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۹-۲) نوار جذبی در 3300 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای N-H است. نوار جذبی موجود در حدود 3100 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C-H آروماتیک است. ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروههای متیلن در 2900 و 2800 cm^{-1} ظاهر شده است. نوارهای جذبی در 1715 و 1760 cm^{-1} مربوط به گروههای کربونیل حلقه یورازول است. ارتعاشات کششی گروههای کربونیل بخش ایمیدی و زنجیر پلیمر در 1680 cm^{-1} ظاهر شده است. نوارهای جذبی در 1620 و 1580 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C=C آروماتیک است.

نتایج آنالیز عنصری کربن، هیدروژن و نیتروژن برای این ترکیب با مقادیر محاسبه شده مطابقت خوبی داشته و ساختار محصول را به خوبی تأیید می‌کند.

آنالیز حرارتی این پلیمر (شکل ۱۰-۲)، 5% کاهش وزن را در دمای 186°C و 10% کاهش وزن را در دمای 226°C نشان می‌دهد. همچنین این نمودار زوال کل جرم پلیمر را در 600°C نشان می‌دهد.

۱۲-۲-پلیمر شدن ۴-(فتالیمیدوفنیل)-۴،۲،۱-تری آزو لیدین-۳،۵-دی اون با تولیلن-

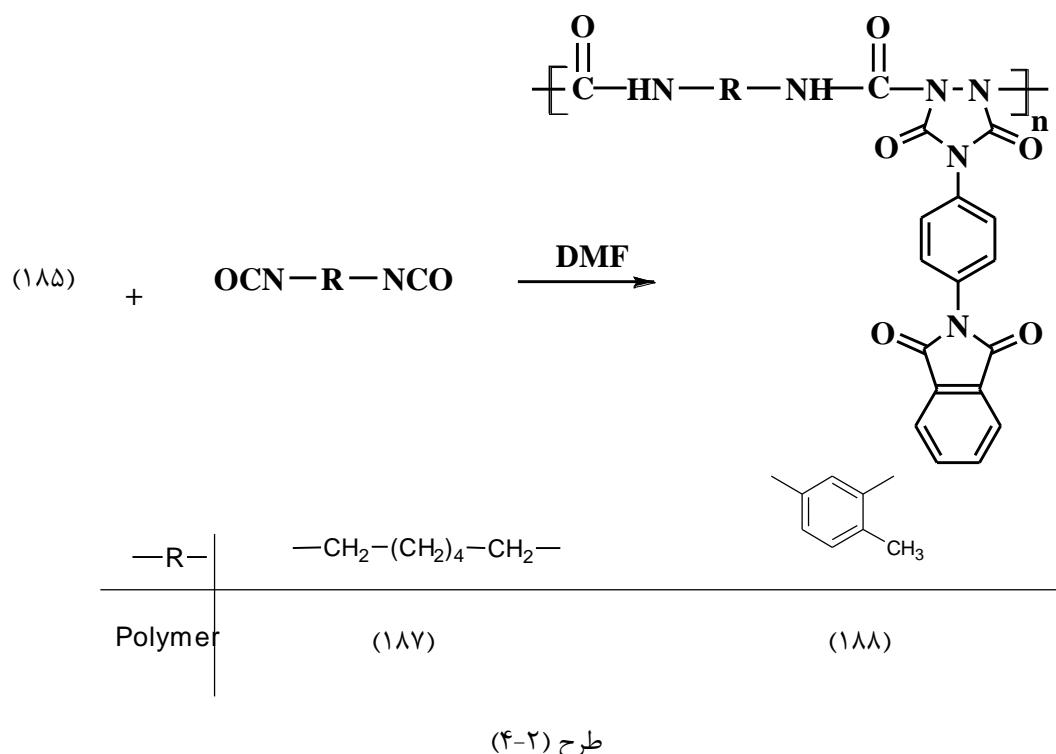
۱۲-۴-دی ایزوسیانات. تهیه: همو پلیمر (۱۸۸)

ترکیب (۱۸۵) با تولیلن دی ایزوسیانات در مقادیر مولی یکسان واکنش داده شد. واکنش ابتدا در دمای محیط صورت گرفت. سپس دما تا ۵۰ درجه سانتی گراد افزایش داده شد. پس از افزایش گرانروی مخلوط واکنش، دما به ۷۵-۷۰ درجه سانتی گراد افزایش و به مدت ۱۲ ساعت در این دما به هم زده شد. محلول ژله‌ای در متانول رسوب داده شده، صاف گردید (طرح ۴-۲).

در طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۱۱-۲) نوار جذبی در 3300 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندی N-H است. نوار جذبی در حدود 3100 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C-H آروماتیک است. نوارهای جذبی در 1715 و 1760 cm^{-1} مربوط به گروههای کربونیل حلقه یورازول است. ارتعاشات کششی گروههای کربونیل بخش ایمیدی و زنجیر پلیمر در 1680 و 1640 cm^{-1} ظاهر شده است که نوار جذبی مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C=C آروماتیک را هم شامل می‌شود.

نتایج آنالیز عنصری کربن، هیدروژن و نیتروژن برای این ترکیب با مقادیر محاسبه شده مطابقت خوبی داشته و ساختار محصول را به خوبی تائید می‌کند.

آنالیز حرارتی این پلیمر (شکل ۱۲-۲)، ۱۰٪ کاهش وزن را در دمای 200°C و ۱۵٪ کاهش وزن را در دمای 221°C نشان می‌دهد. همچنین این نمودار باقی ماندن ۱٪ از جرم پلیمر را در 600°C نشان می‌دهد.

-۱۳-۲-کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل)یورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱-۴،۲،۱-۲

تری آزولیدین-۳،۵-دی اون (۱۸۵) با هگزامتیلن دی ایزو سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۸۹)

پارا نیترو فنیل یورازول با دو برابر مولی هگزا متیلن دی ایزو سیانات در حلال DMF واکنش داده شده، ترکیب دی ایزو سیاناتی (۱۸۲) سنتز شد. ترکیب (۱۸۲) بدون جداسازی، با ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱-۴،۲،۱-تری آزولیدین-۳،۵-دی اون (۱۸۵)، با نسبت مولی یکسان واکنش داده شد. مخلوط واکنش، ابتدا در دمای 40°C به مدت ۳۰ ساعت به هم زده شد. سپس دما تا ۵۵ درجه سانتی گراد افزایش داده شد. پس از گذشت ۸ ساعت، به دلیل افزایش گرانروی مخلوط واکنش، دما به $75-80$ درجه سانتی گراد رسانده شد. پس از ۲۴ ساعت ژل حاصل، در متانول رسوب داده شده، صاف گردید (طرح ۵-۲).

در طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۱۳-۲) نوار جذبی مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای N-H آمیدی در 3300 cm^{-1} مشاهده می شود. نوارهای جذبی ظاهر شده در 2900 و 2880 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C-H آلیفاتیک می باشد. نوار جذبی پهن موجود

در 1730 cm^{-1} به دلیل همپوشانی با نوار جذبی مربوط به ارتعاشات کششی گروههای کربونیل ایمیدی و زنجیر اصلی پلیمر می‌باشد. نوار جذبی در 1620 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی گروههای C=C آروماتیک است. نوارهای جذبی مربوط به ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروه نیترو در 1520 و 1380 cm^{-1} ظاهر شده‌اند.

نتایج آنالیز عنصری کربن، هیدروژن و نیتروژن برای این ترکیب با مقادیر محاسبه شده مطابقت خوبی داشته، ساختار محصول را به خوبی تائید می‌کند.

آنالیز حرارتی این پلیمر (شکل ۲-۱۴)، ۵٪ کاهش وزن را در دمای 215°C و ۱۰٪ کاهش وزن را در دمای 230°C نشان می‌دهد. همچنین این نمودار زوال کل جرم پلیمر را در 600°C نشان می‌دهد.

-۱۴-۲-کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل)یورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-

تری آزولیدین-۳-دی‌اون (۱۸۵) با ایزوفورون دی‌ایزوسیانات: تهیه کوپلیمر (۱۹۰)

پارا نیترو فنیل یورازول با دو برابر مولی ایزوفورون دی‌ایزوسیانات در حلال DMF واکنش داده شده، ترکیب دی‌ایزوسیاناتی (۱۸۲) سنتز شد. ترکیب (۱۸۲) بدون جداسازی، با ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری آزولیدین-۳-دی‌اون (۱۸۵)، با نسبت مولی یکسان واکنش داده شد. مخلوط واکنش، ابتدا در دمای محیط به مدت ۲۴ ساعت به هم زده شد. سپس دما تا 60°C درجه سانتی گراد افزایش داده شد. پس از گذشت ۲۴ ساعت، به دلیل افزایش گرانروی مخلوط واکنش، دما به 90°C درجه سانتی گراد رسانده شد. پس از ۲۴ ساعت ژل حاصل، در مثانول رسوب داده شده، صاف گردید (طرح ۲-۵).

در طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۲-۱۵) نوارهای جذبی در 3400 و 3200 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای N-H است. نوار جذبی در 3100 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای H-C آروماتیک است. نوار جذبی در 2900 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای H-Alifatیک است. نوار جذبی پهن در 1780 و 1700 cm^{-1} مربوط به گروههای کربونیل حلقه یورازول است. نوارهای جذبی مربوط به گروههای کربونیل زنجیر پلیمر و ایمید در 1680 cm^{-1} ظاهر شده

است. نوارهای جذبی مربوط به ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروه نیترو در 1540 cm^{-1} و 1380 cm^{-1} ظاهر شده‌اند.

نتایج آنالیز عنصری کربن، هیدروژن و نیتروژن برای این ترکیب با مقادیر محاسبه شده مطابقت خوبی داشته، ساختار محصول را به خوبی تائید می‌کند.

آنالیز حرارتی این پلیمر (شکل ۱۶-۲)، ۵٪ کاهش وزن را در دمای 220°C و ۱۰٪ کاهش وزن را در دمای 233°C نشان می‌دهد. همچنین این نمودار باقی ماندن ۳٪ از جرم پلیمر را در 600°C نشان می‌دهد.

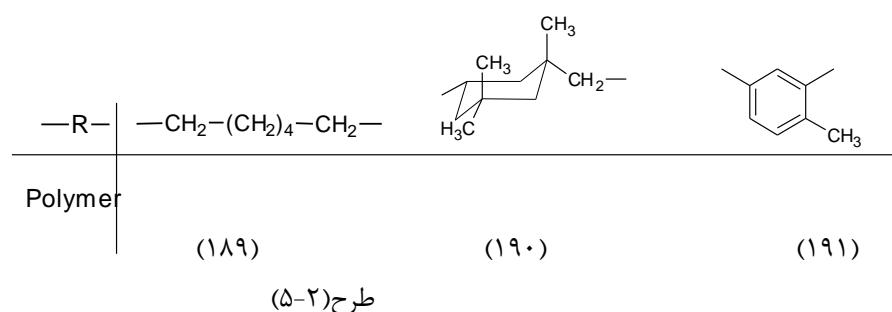
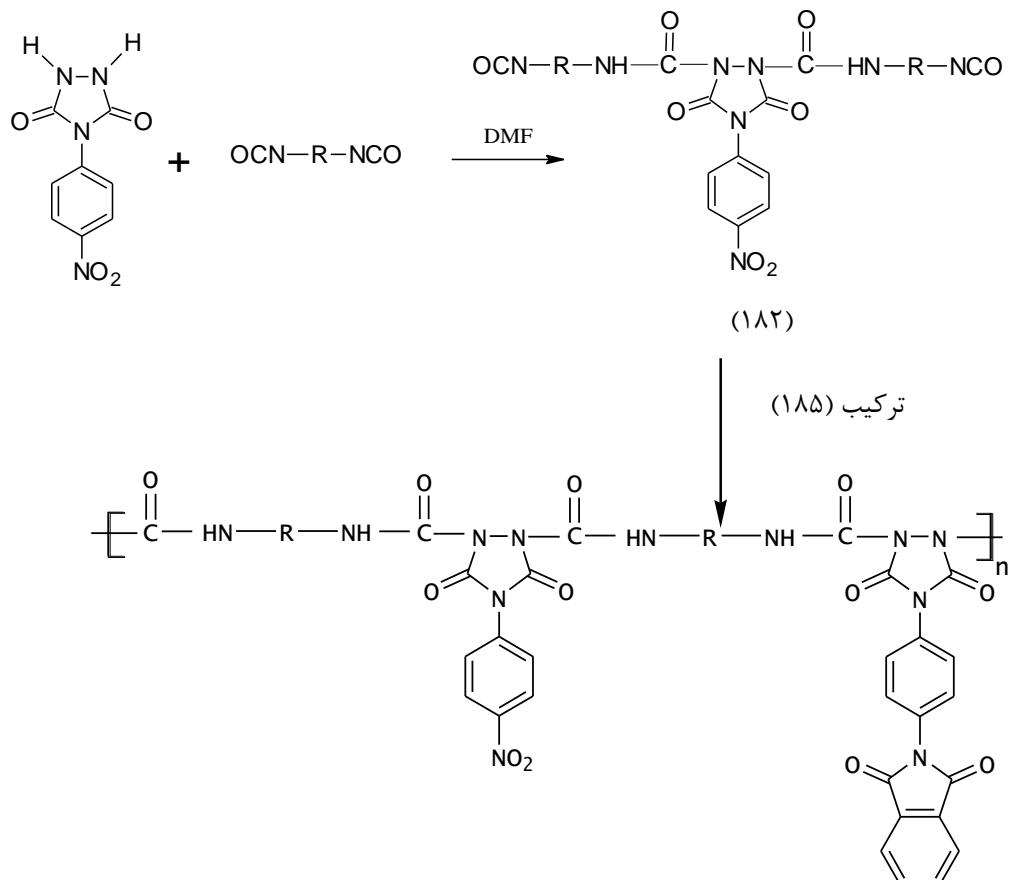
-۱۵-۲-کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل)یورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱-تریآزولیدین-۳-۵-دیاون (۱۸۵)

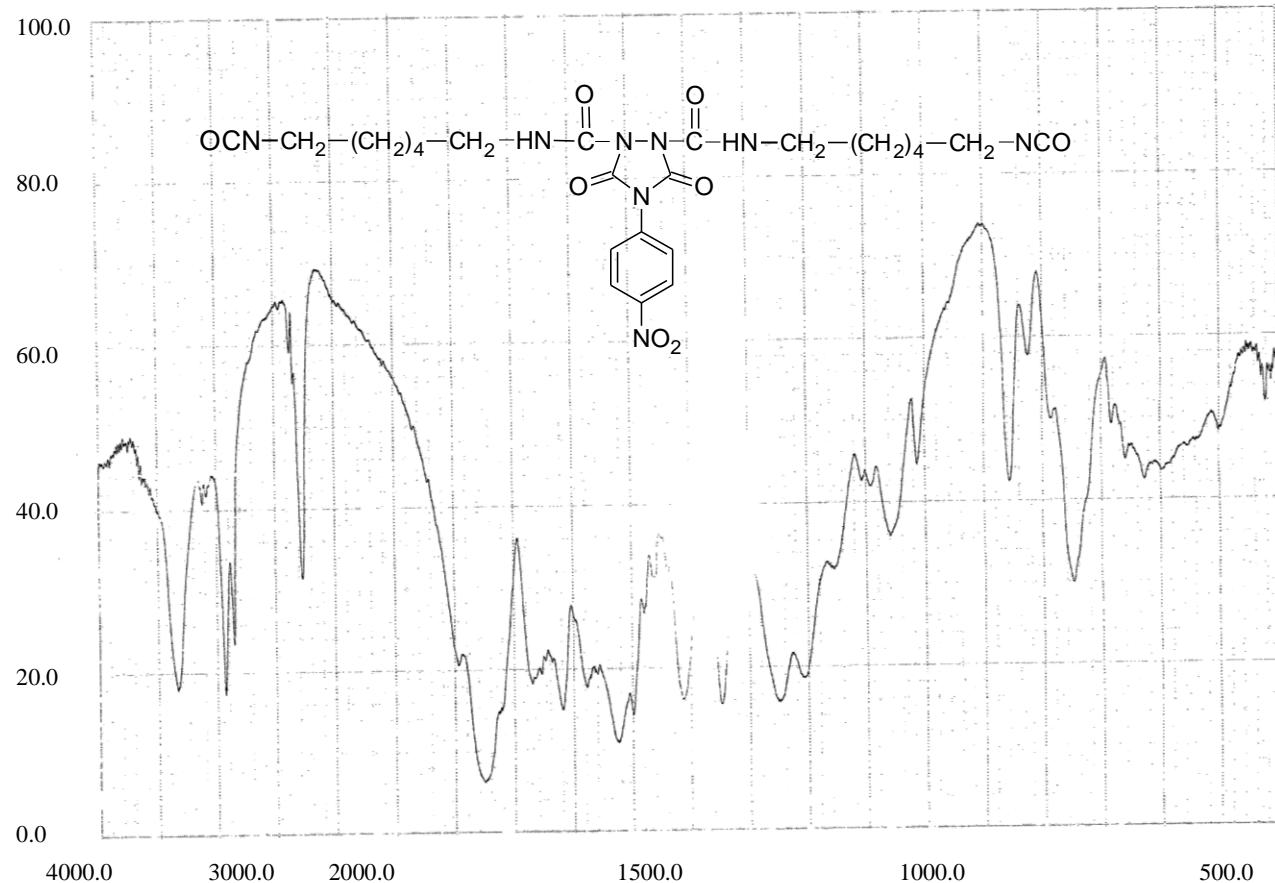
پارا نیترو فنیل یورازول با دو برابر مولی تولیلن دی‌ایزوسیانات در حلال DMF واکنش داده، ترکیب دی‌ایزوسیاناتی (۱۸۲) سنتز شد. ترکیب (۱۸۲) بدون جداسازی، با ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱-۴،۲-آزولیدین-۳-۵-دیاون (۱۸۵)، با نسبت مولی یکسان واکنش داده شد. مخلوط واکنش، ابتدا در دمای $40-50^\circ\text{C}$ به مدت ۱۲ ساعت به هم زده شد. سپس دما تا 60°C درجه سانتی گراد افزایش داده شد. پس از گذشت ۲۴ ساعت، به دلیل افزایش گرانروی مخلوط واکنش، دما به 80°C درجه سانتی گراد رسانده شد. پس از ۲۴ ساعت ژل حاصل، در مثانول رسوب داده شده، صاف گردید (طرح ۲-۵).

در طیف مادون قرمز این ترکیب (شکل ۱۷-۲)، نوار جذبی در 3300 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای N-H است. نوار جذبی در حدود 3100 cm^{-1} مربوط به ارتعاشات کششی پیوندهای C-H آروماتیک است. نوار جذبی پهن در 1780 cm^{-1} تا 1720 cm^{-1} مخصوص گروههای کربونیل حلقه یورازول است. ارتعاشات کششی مربوط به گروههای کربونیل بخش ایمیدی و زنجیر پلیمر به صورت نوار جذبی در 1680 cm^{-1} ظاهر شده است که نوار جذبی مربوط به ارتعاش کششی پیوندهای C=C آروماتیک را نیز پوشش داده است. نوارهای جذبی مربوط به ارتعاشات کششی نامتقارن و متقارن گروه نیترو در 1520 cm^{-1} و 1380 cm^{-1} ظاهر شده است.

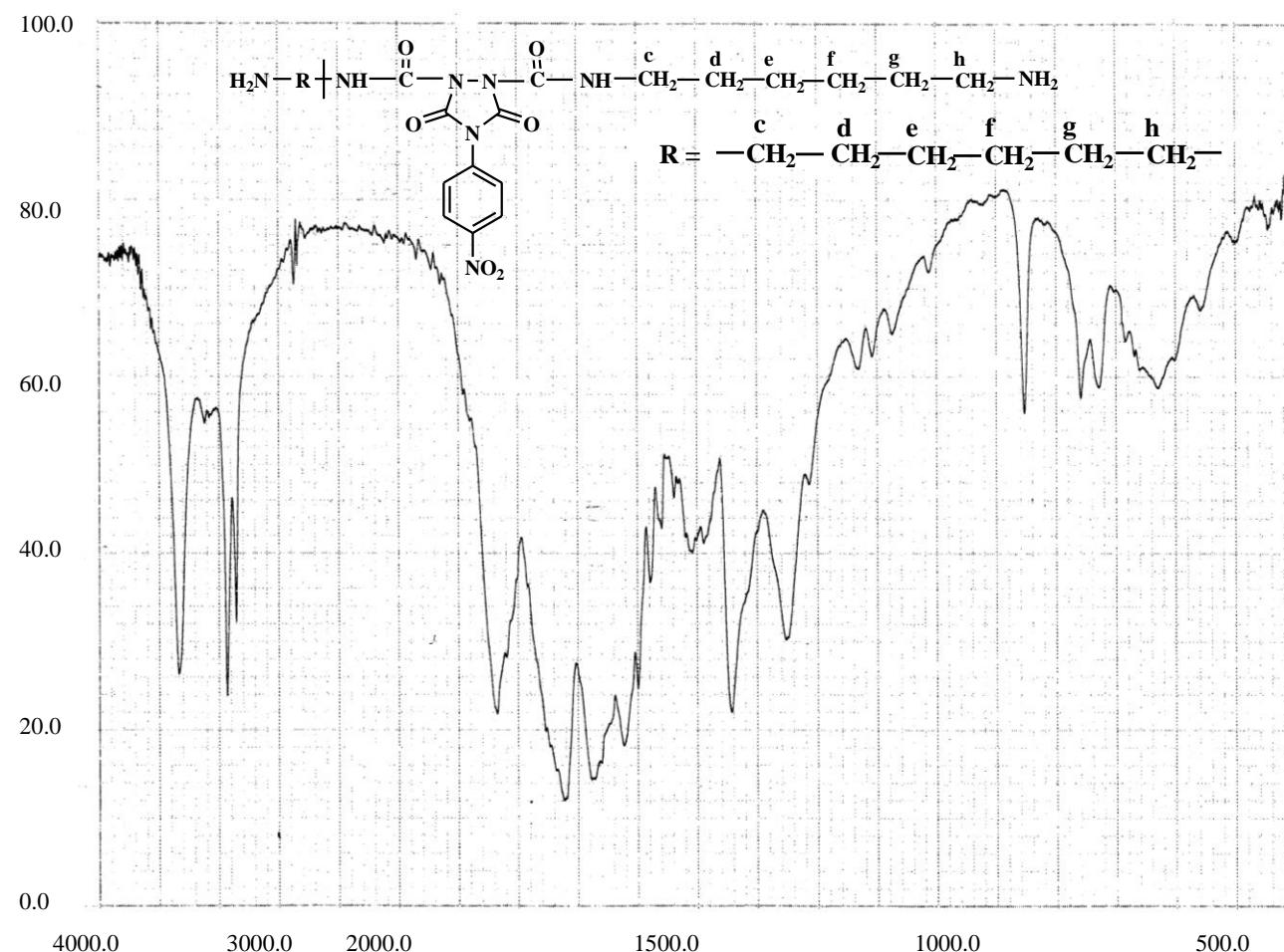
نتایج آنالیز عنصری کربن، هیدروژن و نیتروژن برای این ترکیب با مقادیر محاسبه شده مطابقت خوبی داشته، ساختار محصول را به خوبی تائید می‌کند.

آنالیز حرارتی این پلیمر (شکل ۲-۱۸)، ۵٪ کاهش وزن را در دمای 233°C و ۱۰٪ کاهش وزن را در دمای 250°C نشان می‌دهد. همچنین این نمودار باقی ماندن ۶٪ از جرم پلیمر را در 600°C نشان می‌دهد.

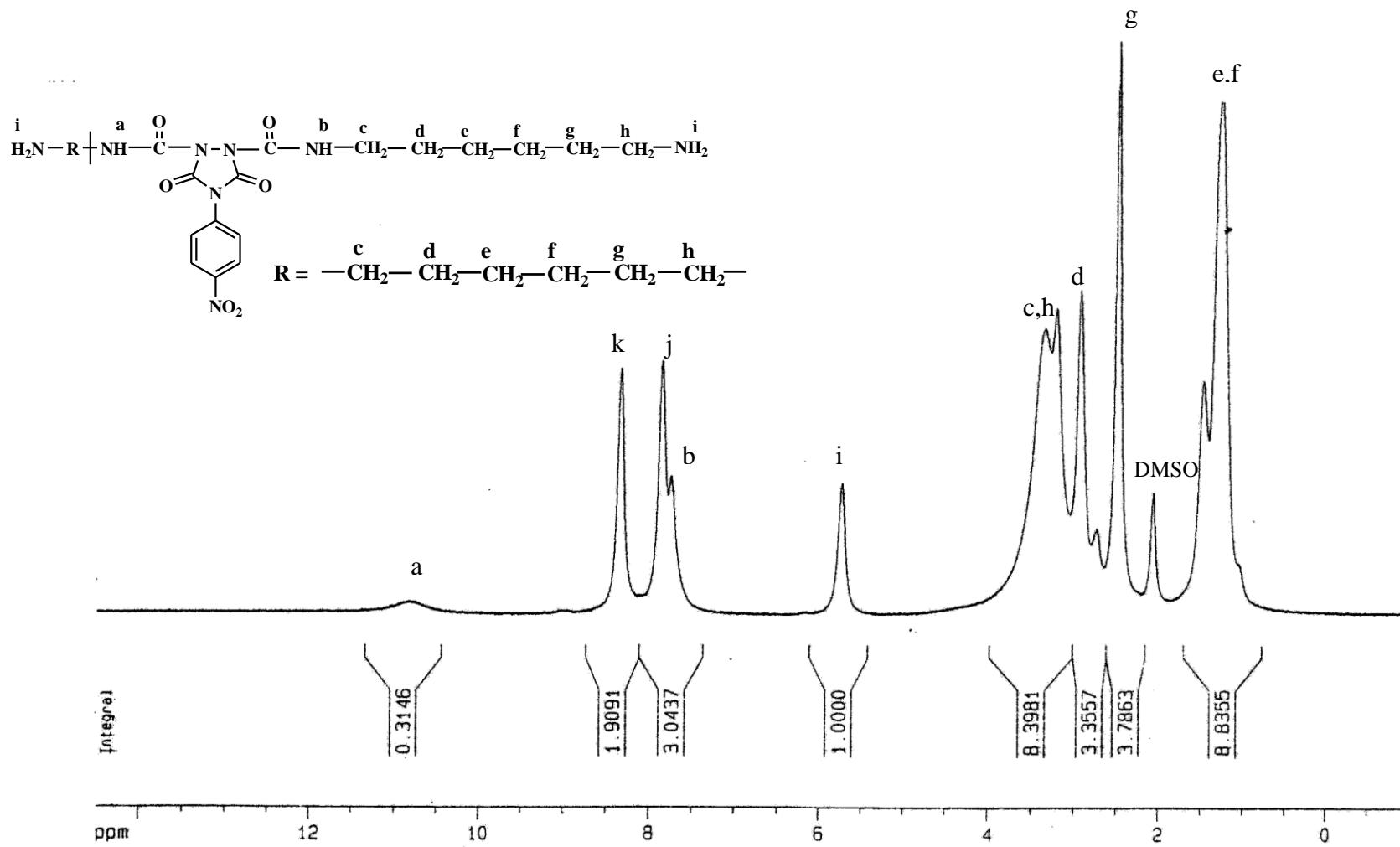

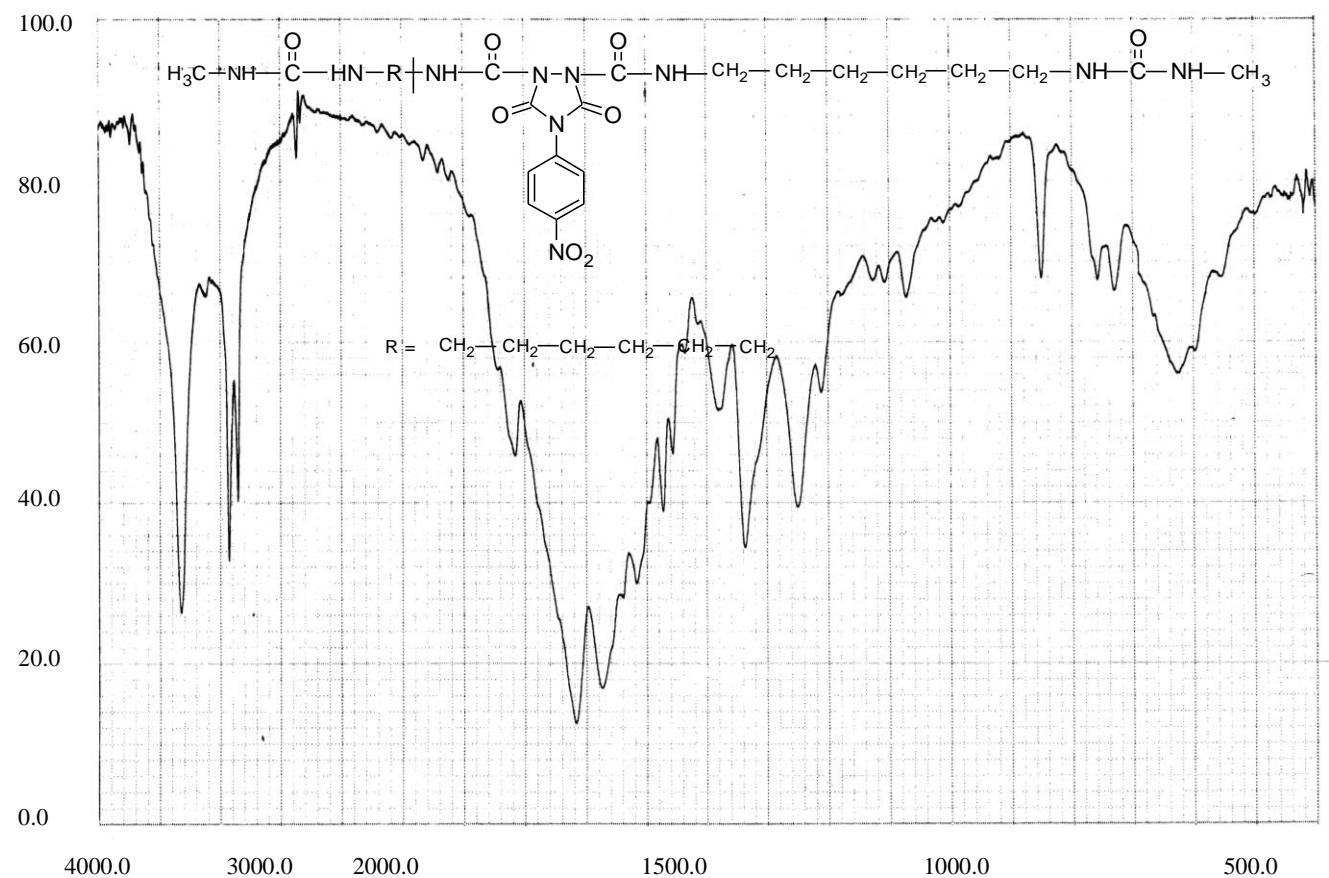
شكل (١-٢) طيف مادون قرمز (KBr) تركيب (١٨٢)

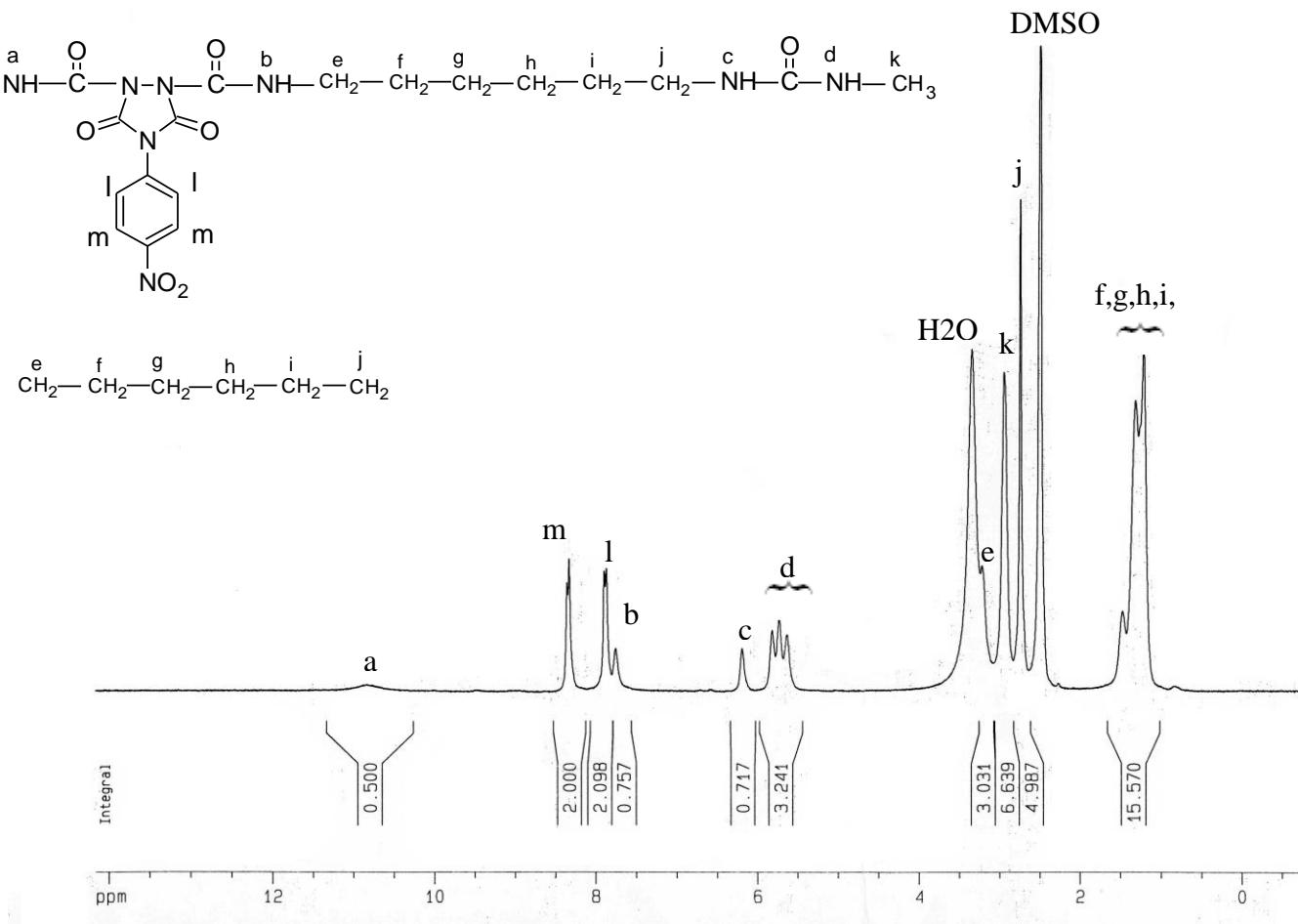
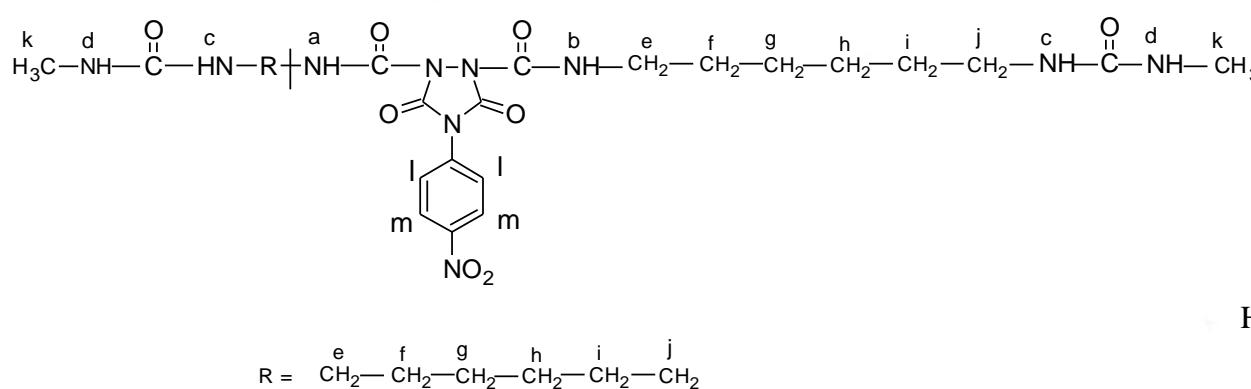
شكل (٢-٢) طيف مادون قرمز (KBr) تركيب (١٨٣)

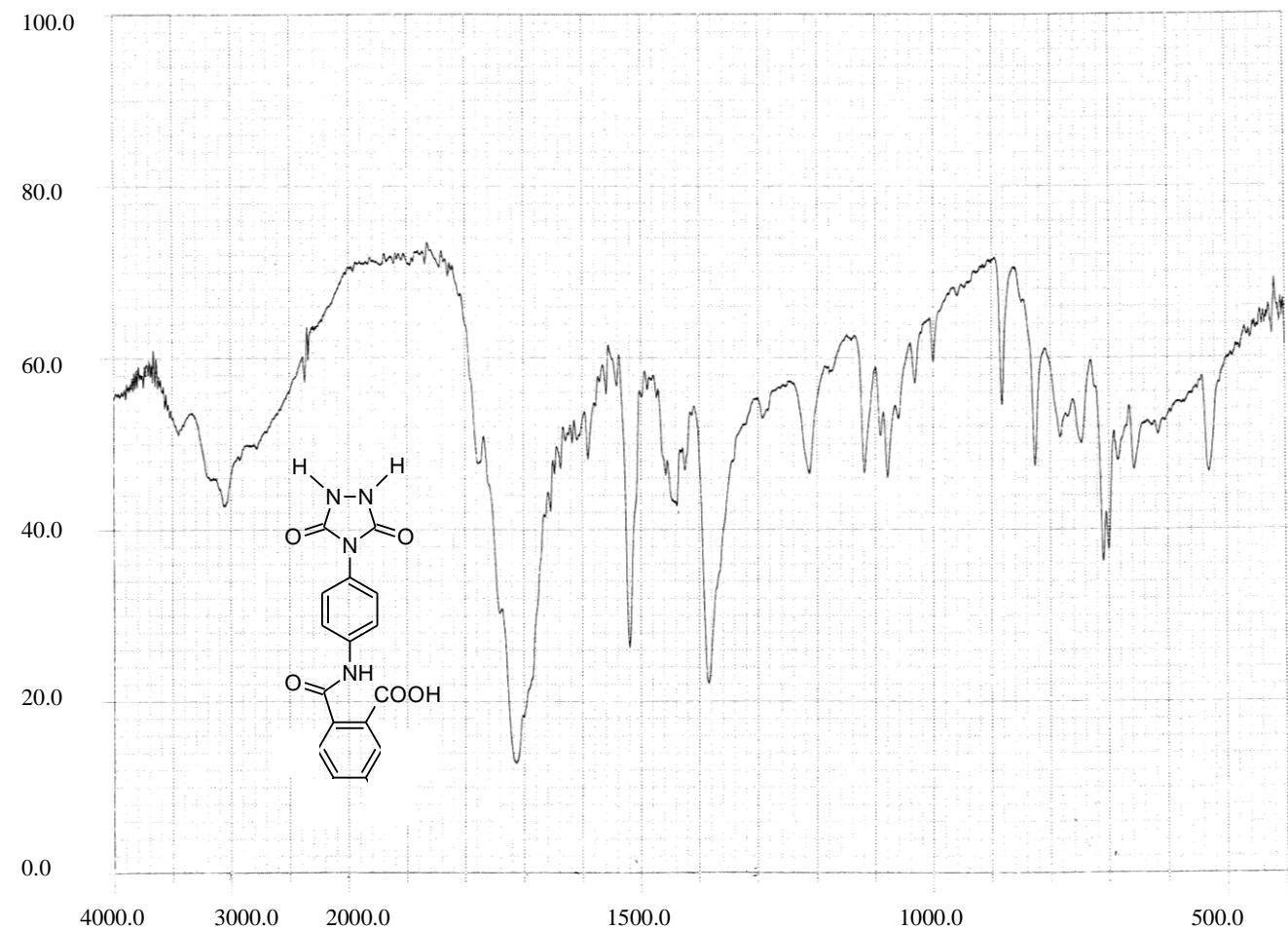
شكل (٢-٣) طيف $^1\text{H-NMR}$ تركيب (١٨٣) در حلول DMSO

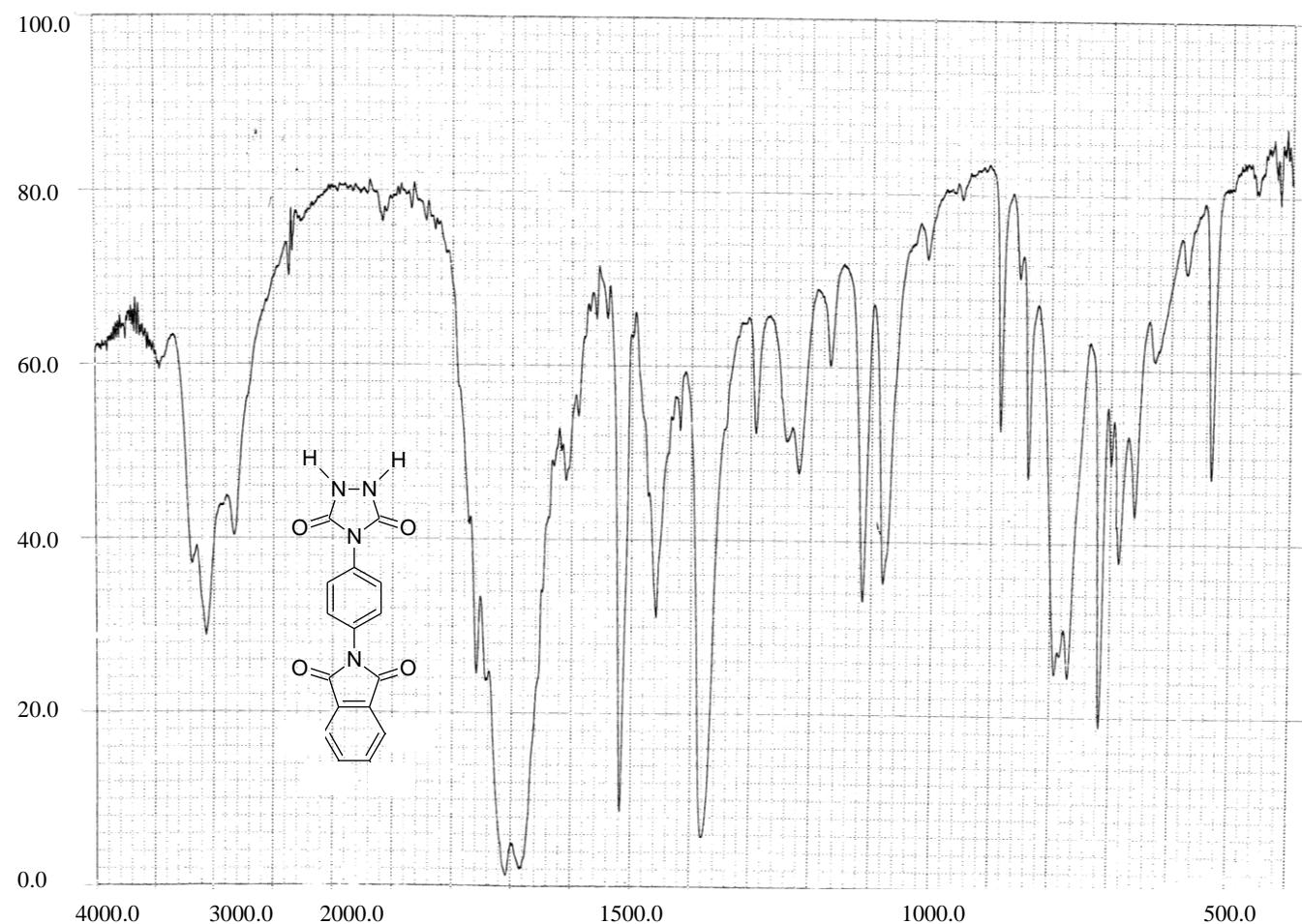
شكل (٤-٢) طيف مادون قرمز (KBr) تركيب (١٨٤)

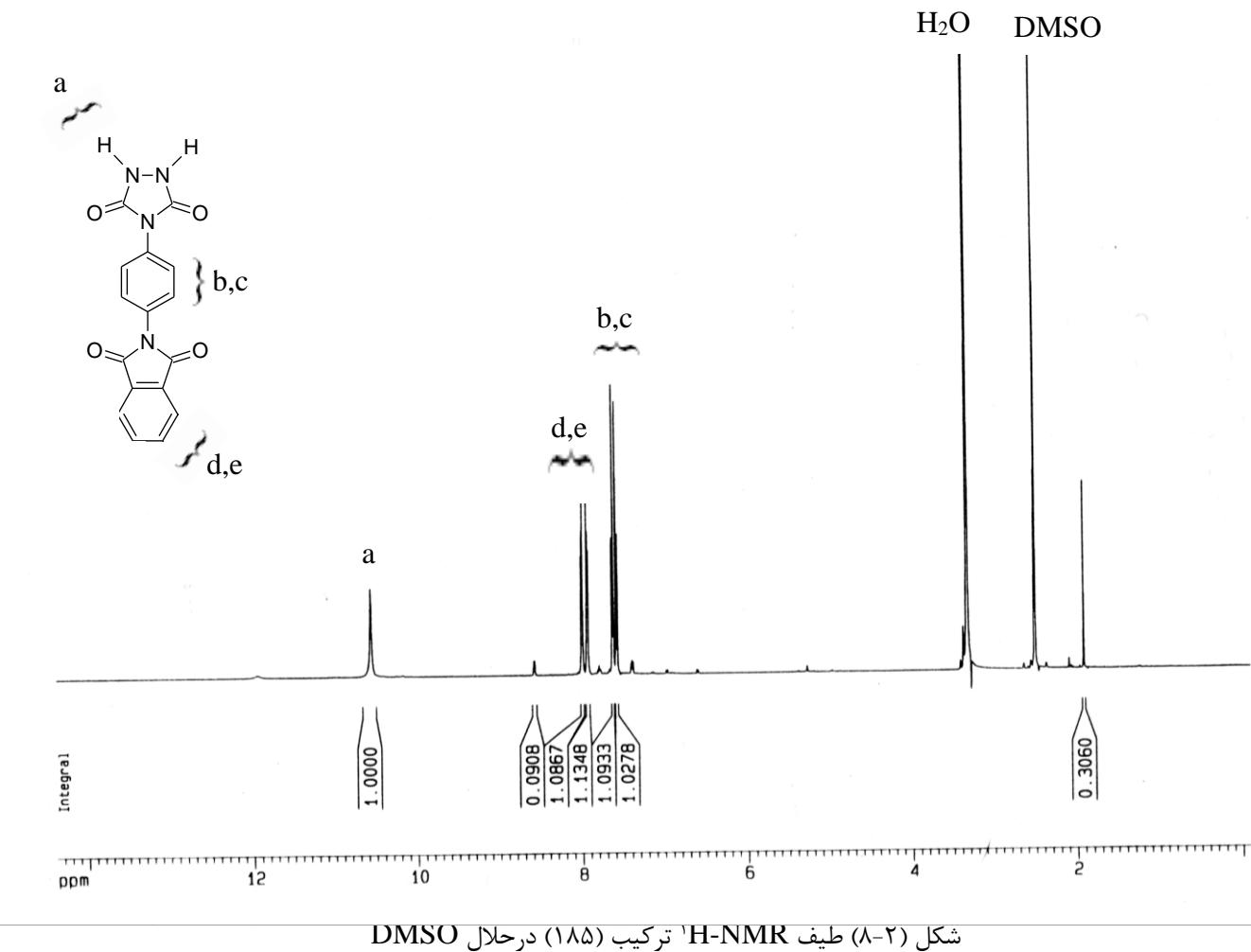
شكل (٢-٢) طیف ^1H -NMR ترکیب (١٨٤) در حلول DMSO

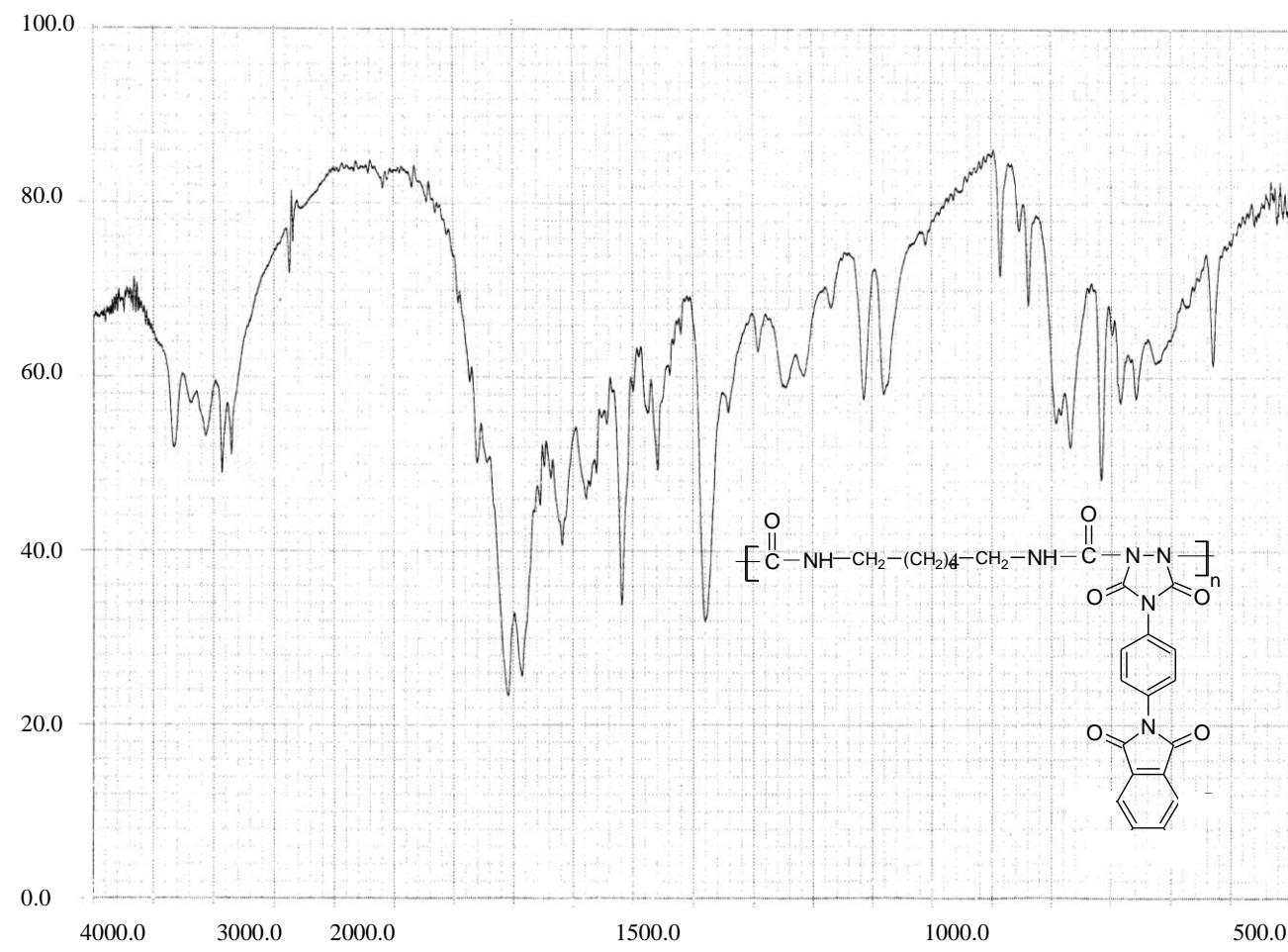
شكل (٦-٢) طيف مادون قرمز (KBr) تركيب (١٨٦)

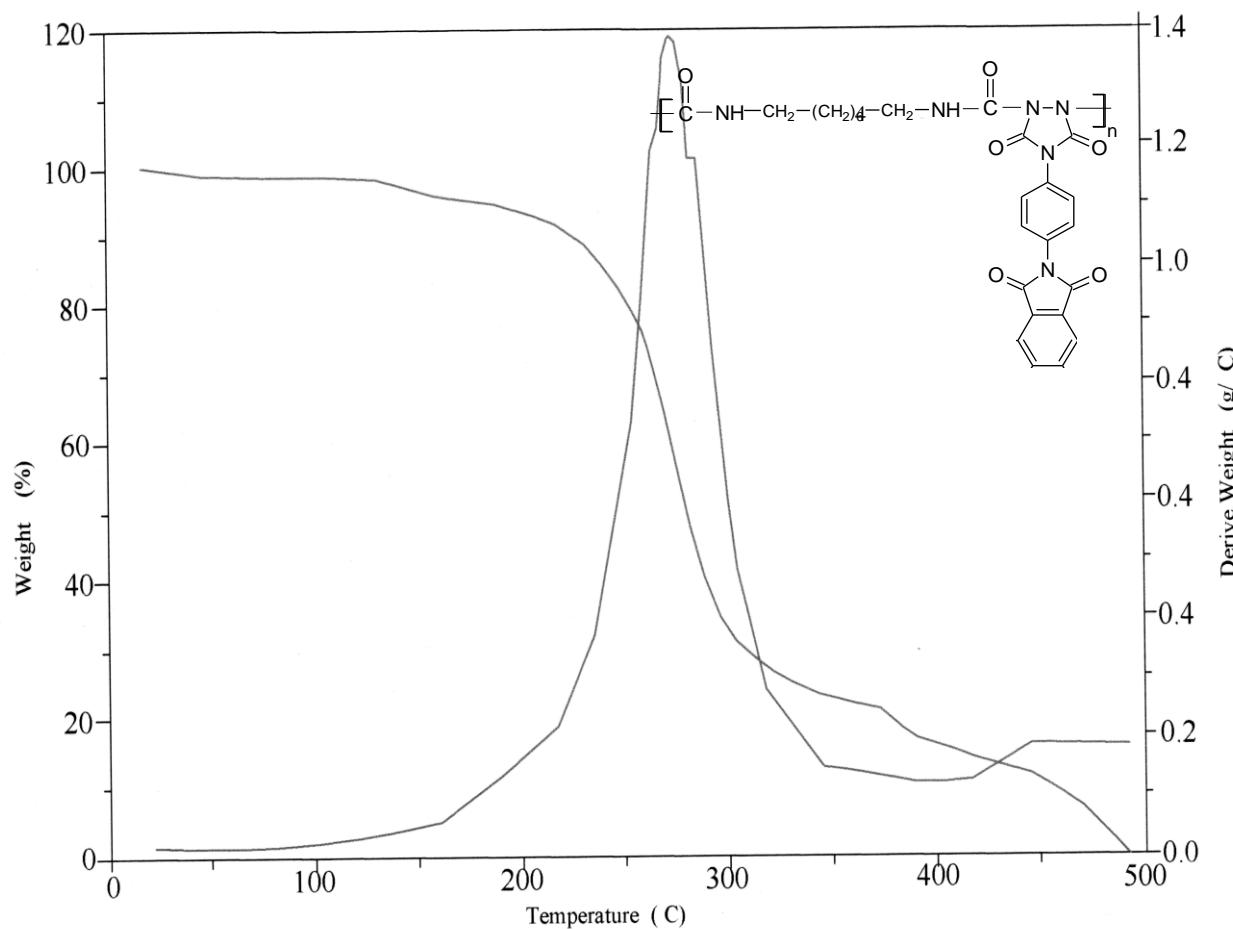
شكل (٧-٢) طيف مادون قرمز (KBr) تركيب (١٨٥)

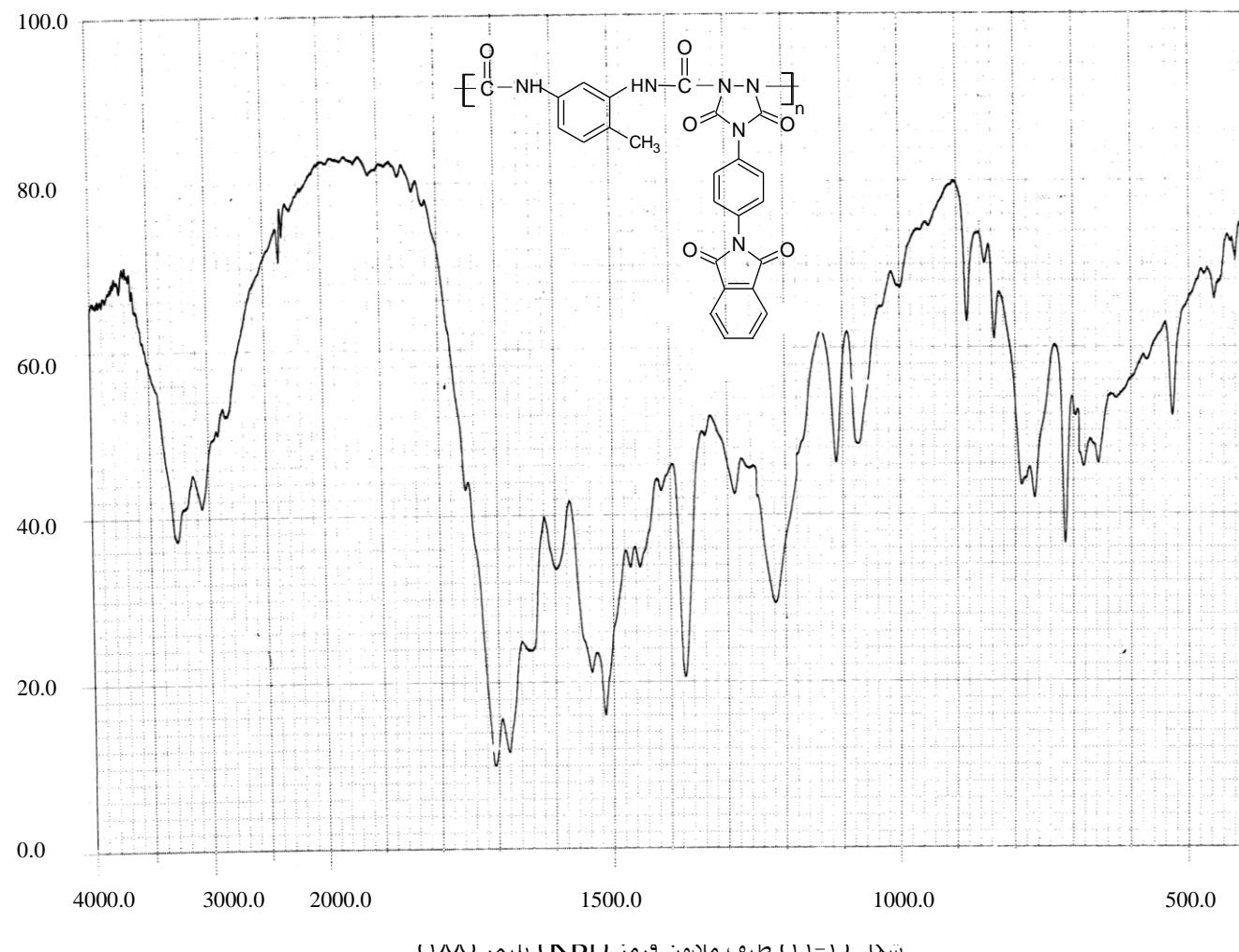
شكل (٨-٢) طيف H-NMR تركيب (١٨٥) در حلول DMSO

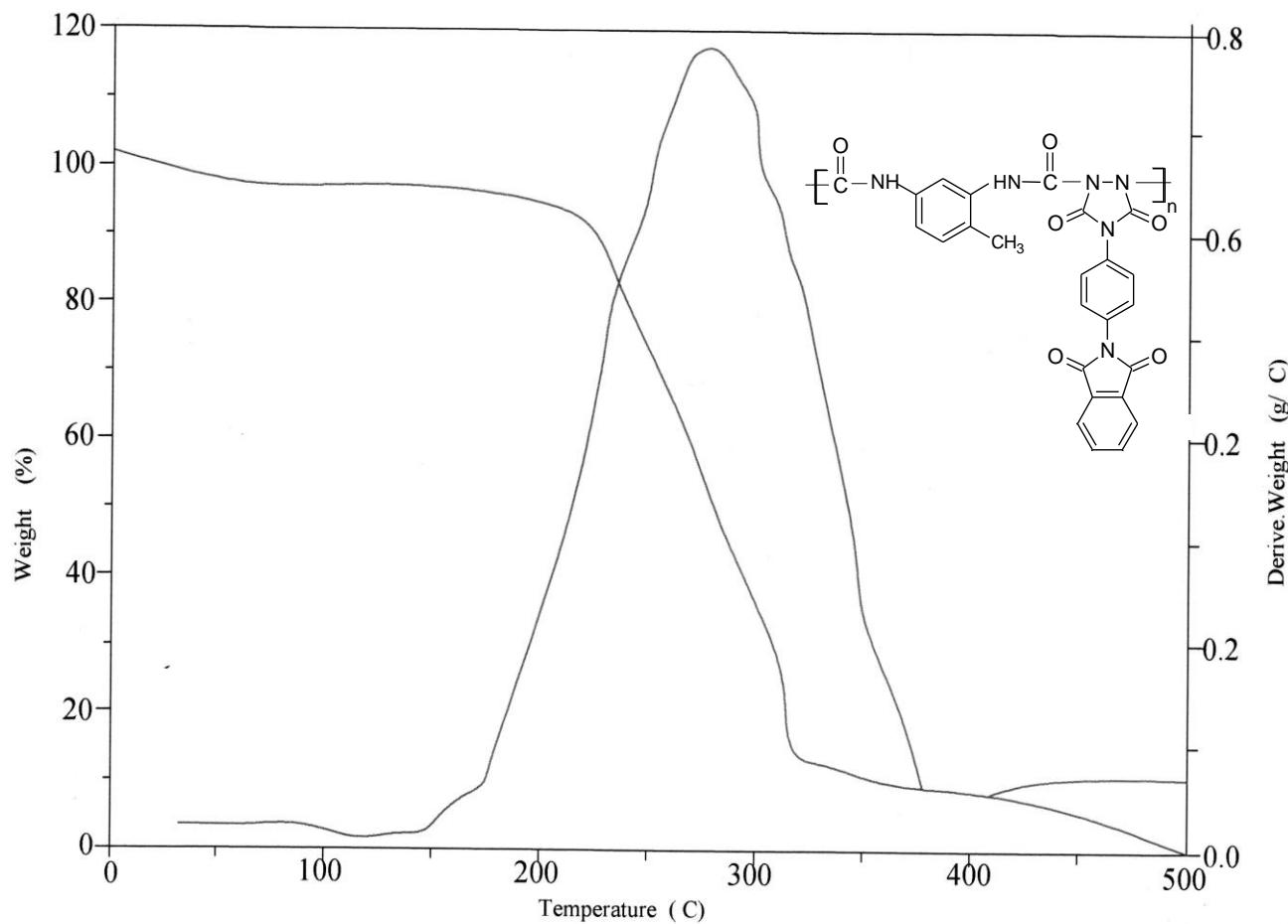

شكل (٩-٢) طيف مادون قرمز (KBr) پلیمر (١٨٧)

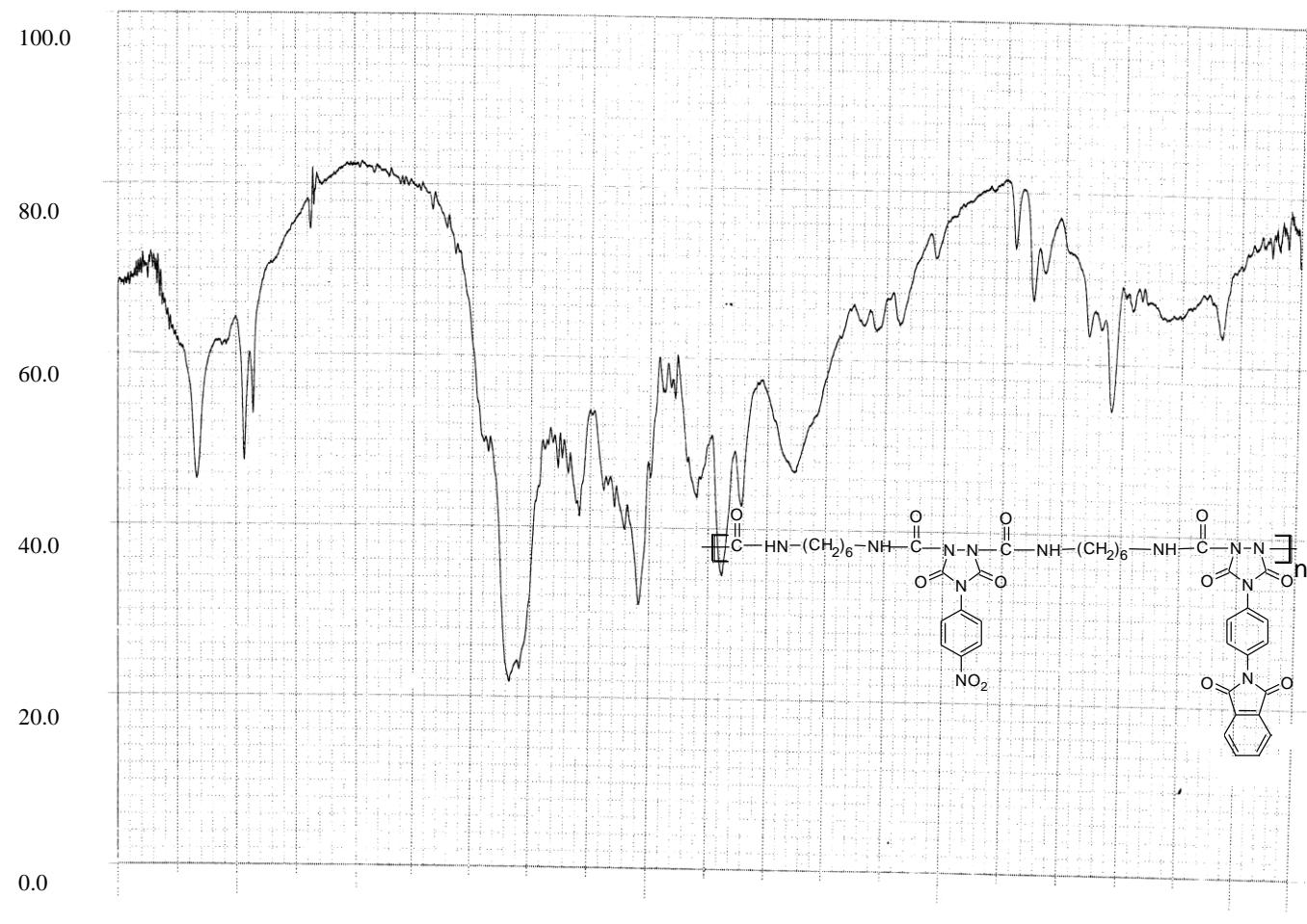

شكل (٢-١٠) طيف آناليز حراري (TGA/DTG) لبوليمر (١٨٧)

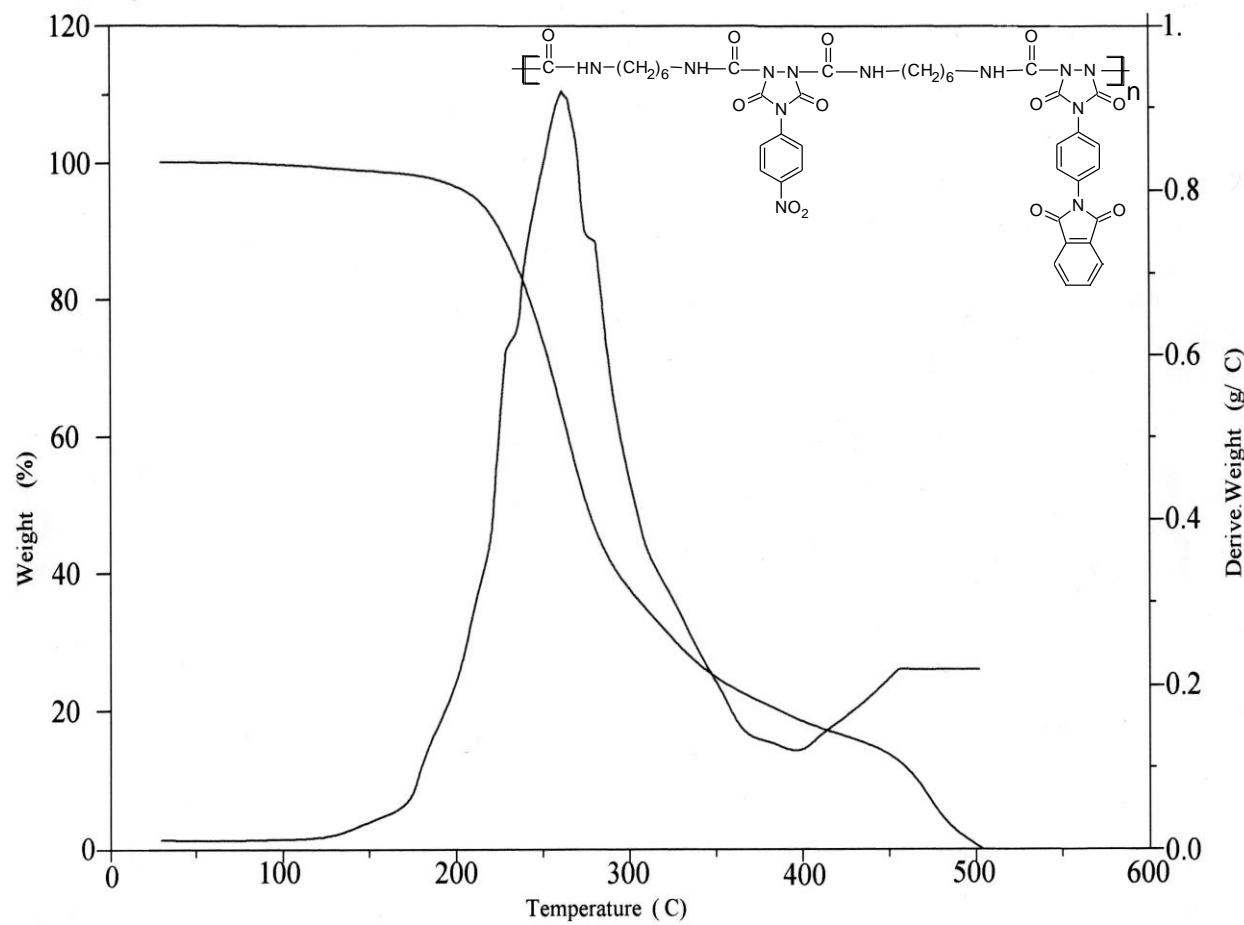

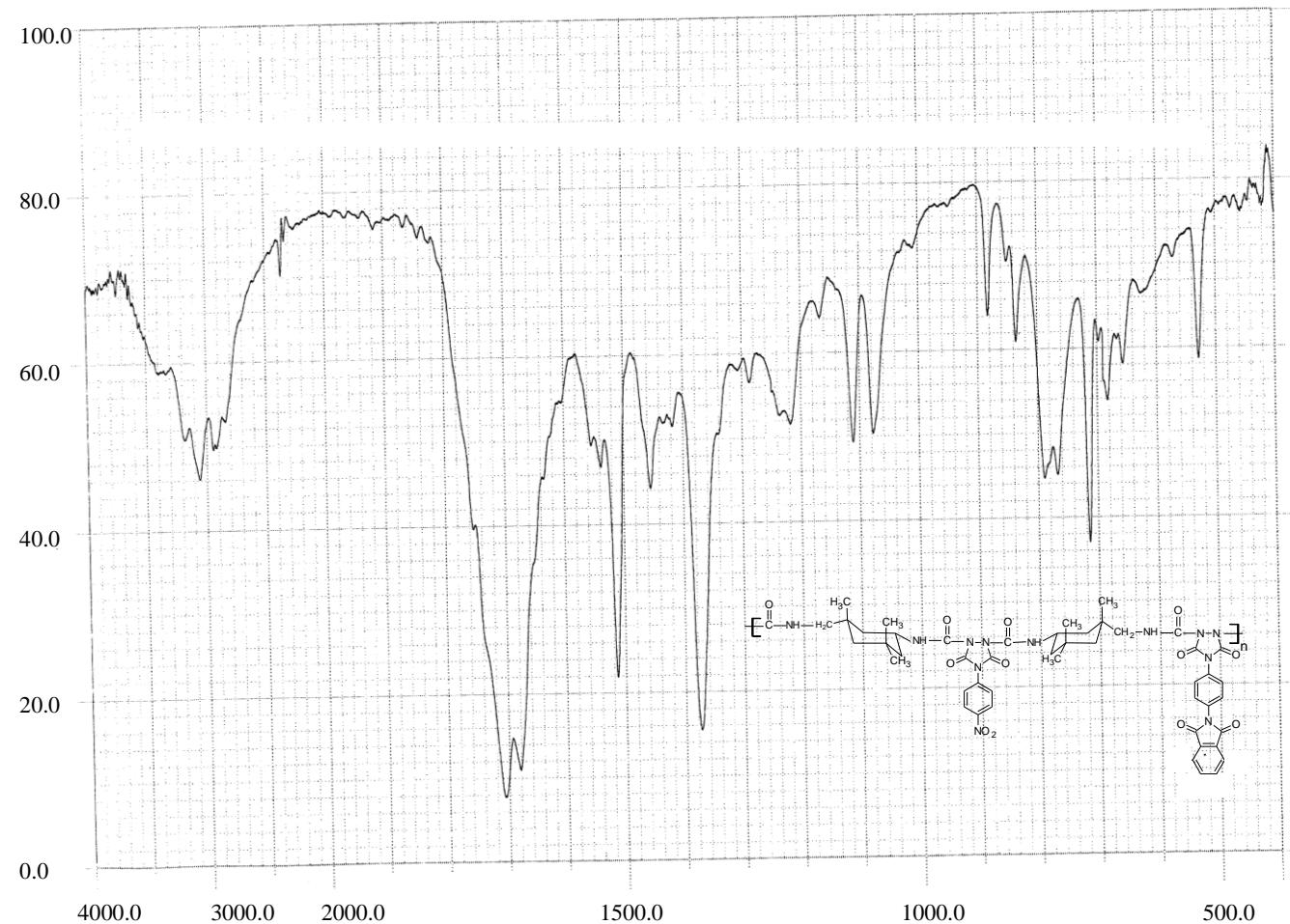
شكل (١٢-٢) طيف آنالیز حرارتی TGA/DTG پلیمر (١٨٨)

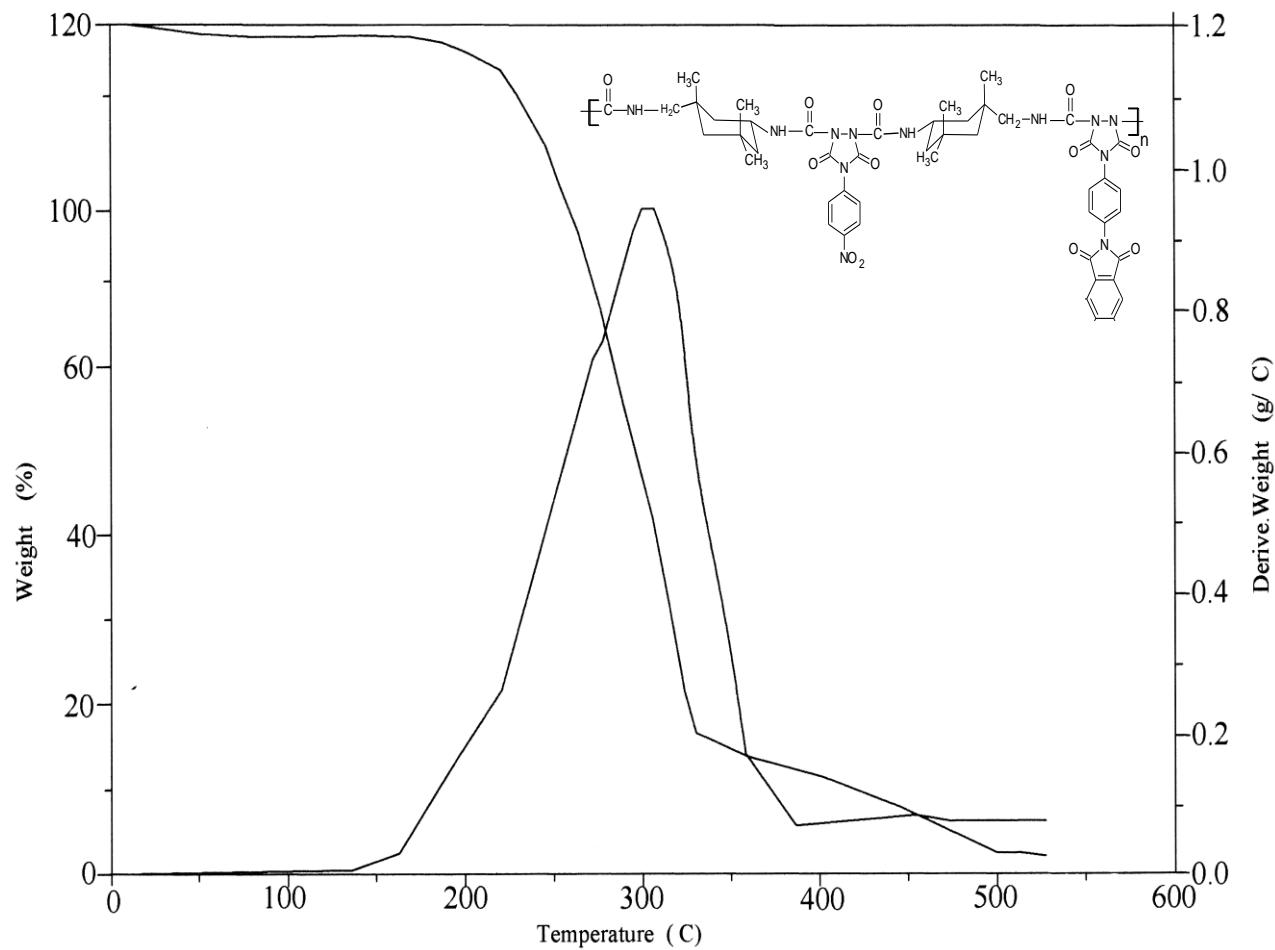
شكل (١٣-٢) طيف مادون قرمز (KBr) پلیمر (١٨٩)

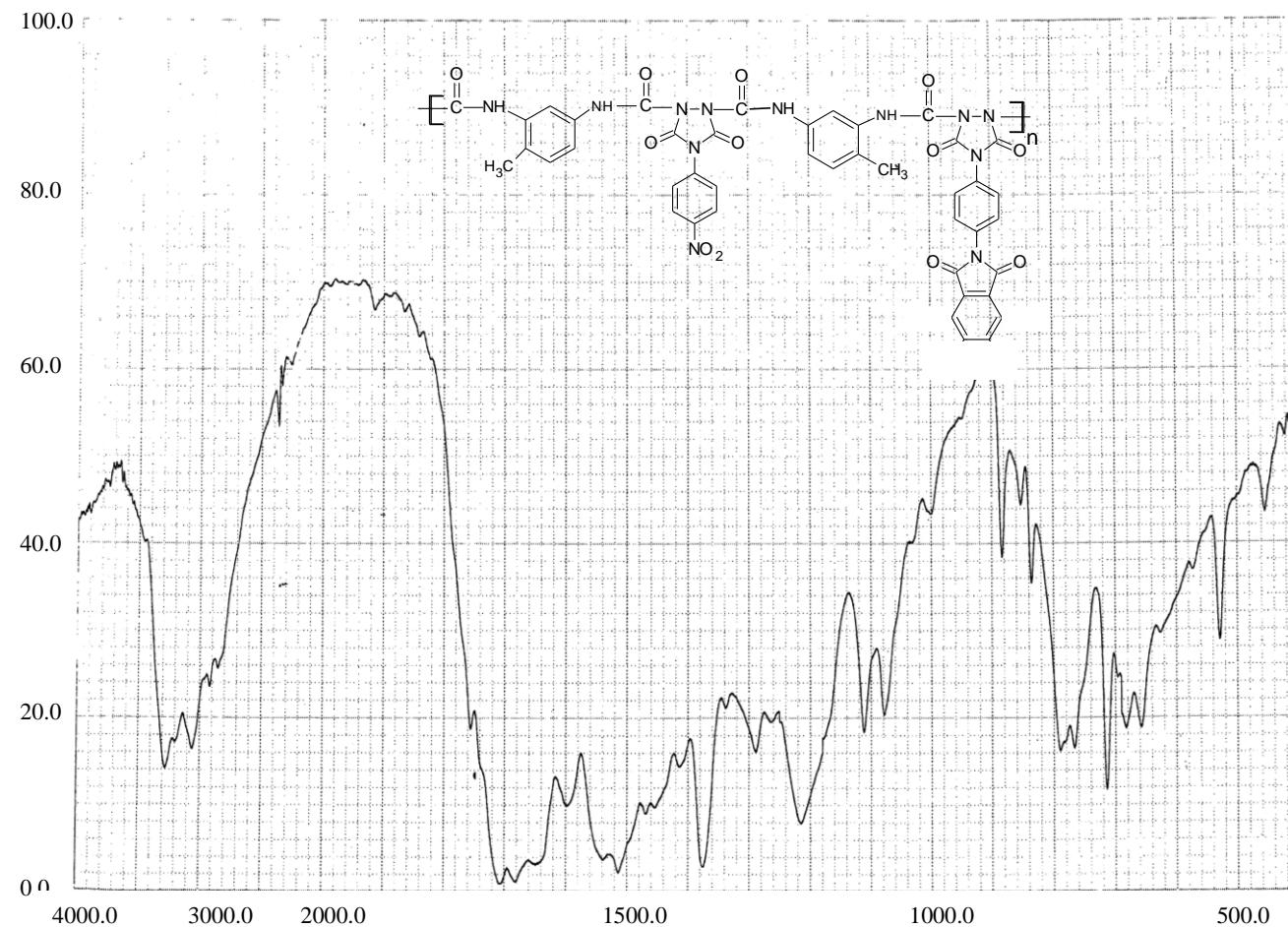
شکل (۲-۱۴) آنالیز حرارتی (TGA/DTG) پلیمر (۱۸۹)

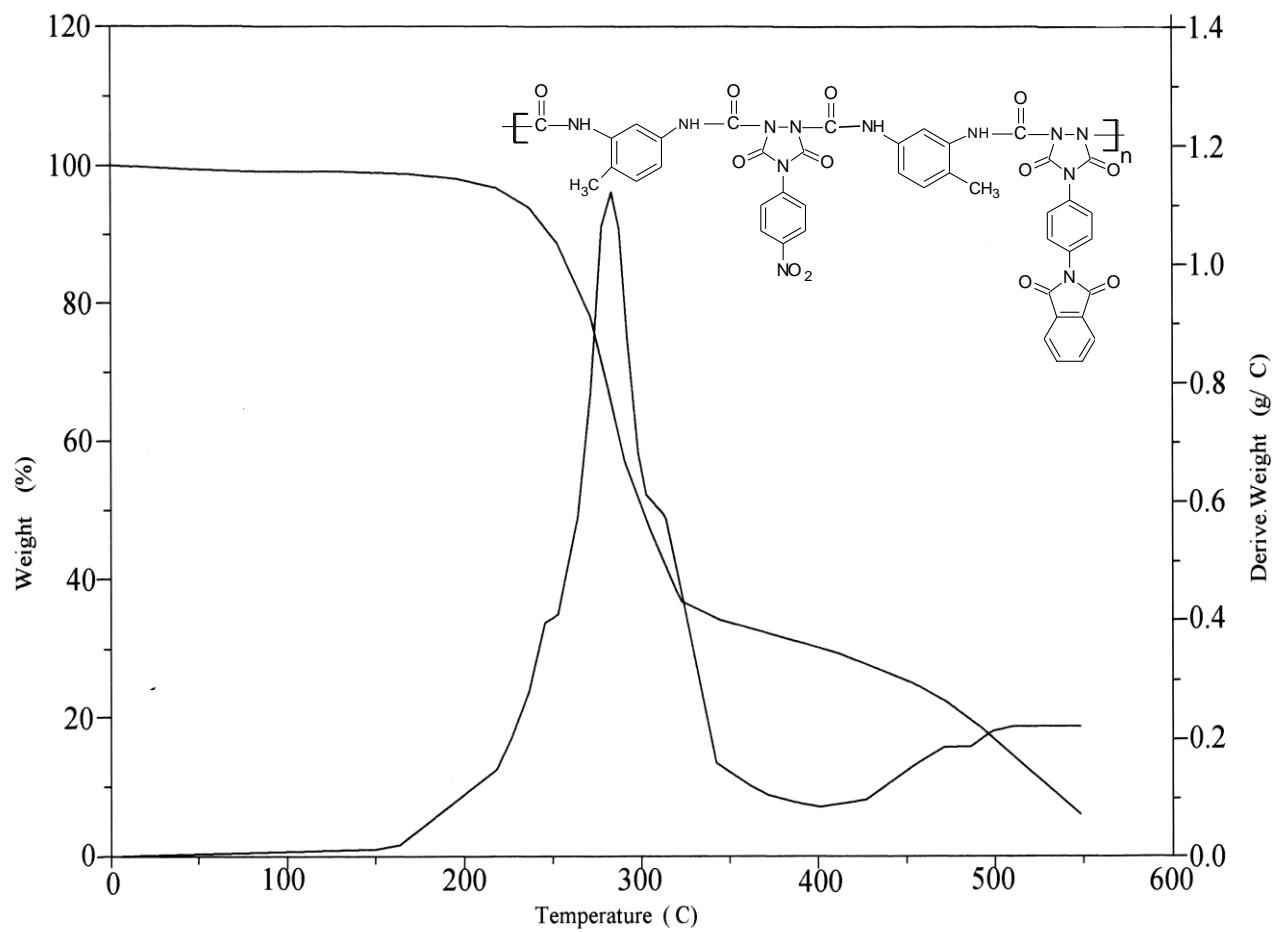
شكل (١٥-٢) طيف مادون قرمز (KBr) پلیمر (۱۹۰)

شكل (١٦-٢) طيف آناليز حراري (TGA/DTG) بليمر (١٩٠)

شكل (١٧-٢) طيف مادون قمرز (KBr) پلیمر (۱۹۱)

شكل (١٨-٢) طيف آناليز حراري (TGA/DTG) پلیمر (۱۹۱)

فصل سوم

بخش تجربی

۱-۳-دستگاه‌ها

رزنانس مغناطیسی هسته‌ای هیدروژن ($^1\text{H-NMR}$) با میدان ۵۰۰ MHz توسط بخش آنالیز دانشگاه صنعتی شریف و میدان ۳۰۰ MHz توسط بخش آنالیز دانشگاه شهید بهشتی انجام گرفته است. چندگانگی رزنانس مغناطیسی هسته به صورت یکتایی (s)، دوتایی (d)، چندتایی (m) و پهن (br) مشخص شده‌اند. از تترامتیل‌سیلان (TMS) نیز به عنوان استاندارد داخلی استفاده شده است.

طیف‌های مادون قرمز (IR) به وسیله دستگاه IR Spectrometer ۴۷۰ Shimadzu ثبت گردیده‌اند. طیف‌های مواد جامد به وسیله تهیۀ قرص‌های KBr گرفته شده‌اند. فرکانس‌های انتقال‌های ارتعاشی در واحد عدد موجی (cm^{-1}) می‌باشند. شدت باندهای جذبی به صورت ضعیف (w)، متوسط (m)، دارای شانه (sh)، قوی (s) و پهن (br) مشخص گردیده‌اند. گرانبوی درونی به وسیله دستورکارهای استاندارد و با استفاده از ویسکومتر استوالد اندازه‌گیری شده‌اند.

آنالیز وزن سنجی حرارتی (TGA) پلیمرها توسط دانشگاه صنعتی امیرکبیر انجام گرفته است. نقطه ذوب مواد به وسیله دستگاه Bamstead اندازه‌گیری شده است. آنالیز عنصری توسط بخش آنالیز دانشگاه فردوسی مشهد انجام گرفته است.

۲-۳-مواد اولیه

مواد اولیه از شرکت‌های تجاری Aldrich، Fluka و Merck خریداری شده‌اند.

۳-۳-تهیه ۴-نیترو بنزویل کلرید (۱۷۵)

در یک بالون ته گرد ۱۰۰ میلی لیتری مجهز به همزن مغناطیسی، ژاکت حرارتی و مبرد آب سرد، مقدار ۵/۰۰ گرم (۰/۰۲۹۹ مول) ۴-نیتروبنزویل اسید (۱۷۶)، ۵ میلی لیتر (۰/۰۶۸۵ مول) تیونیل کلرید و ۲۰ میلی لیتر اتیل استات ریخته شد. مخلوط به مدت ۲ ساعت رفلاکس شد تا مخلوط واکنش کاملاً شفاف شود. حلal و مقدار اضافی تیونیل کلرید به وسیله تقطیر تحت فشار کاهش یافته خارج شده، محصول خشک گردید. مقدار محصول ۵/۴۳ گرم (۹۵٪) بود. پودر زرد رنگ حاصله به وسیله تتراکلرید کربن نوبلور شده، بلورهای زرد رنگ سوزنی شکل به دست آمد.

نقطه ذوب ۷۱-۷۲°C.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۱۰۰ (m)، ۱۹۵۰(m)، ۱۷۵۵(s)، ۱۶۰۰(s)، ۱۵۲۰(s)، ۱۳۹۵(s)، ۱۳۴۵(s)، ۱۳۱۰(s)، ۱۱۹۰(s)، ۱۱۰۵(s)، ۱۰۰۵(m)، ۸۹۰(s)، ۸۶۵(s)، ۸۳۰ (s)، ۷۵۵(m)، ۶۹۰(s)، ۶۳۰(s)، ۵۵۰(s) cm⁻¹.

۴-۴-تهیه ۴-نیترو بنزویل آزید (۱۷۷)

در یک بالون ۱۰۰ میلی لیتری مقدار ۵/۴۳ گرم (۰/۰۲۹۲ مول) ۴-نیترو بنزویل کلرید (۱۷۵) در ۱۰ میلی لیتر استون ریخته شد. محلول در حالی که به وسیله یک همزن مغناطیسی به طور شدید به هم می خورد، به وسیله یک حمام یخ تا دمای ۵°C سرد گردید. سپس محلولی از ۱/۹۶ گرم (۰/۰۳۰۱ مول) سدیم آزید در ۷ میلی لیتر آب، قطره قطره، طی مدت ۳۰ دقیقه به

ظرف واکنش اضافه شد. مخلوط واکنش به مدت ۳۰ دقیقه دیگر نیز به هم زده شد. سپس ۵ میلی لیتر آب اضافه شده، به مدت ۳۰ دقیقه دیگر در دمای اتاق به هم زده شد. ماده جامد به وسیله صافی بوخرن صاف شده، در هوا خشک گردید. مقدار ۴/۹۵ گرم (۹۰٪) پودر سفید رنگ به دست آمد. نقطه ذوب $73-75^{\circ}\text{C}$.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۱۰۰ (m), ۲۳۳۰ (w), ۲۱۹۰ (s), ۲۱۱۰ (s), ۱۹۶۰ (w), ۱۸۲۰ (w), ۱۶۹۰ (s), ۱۶۰۰ (s), ۱۵۳۵ (s), ۱۴۱۰ (m), ۱۳۵۰ (s), ۱۳۲۰ (m), ۱۳۳۰ (s), ۱۲۸۰ (s), ۱۱۰۵ (s), ۹۹۰ (s), ۸۷۰ (m), ۸۴۰ (s), ۷۰۵ (s) cm^{-1} .

۳-۵-۴-تھیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-نیتروفنیل) سمی کاربازید (۱۷۸)

در یک بالون ته گرد ۲۵۰ میلی لیتری، ۴/۰۰ گرم (۰/۰۲۱۰ مول) ۴-نیترو بنزویل آزید (۱۷۷) و ۷۵ میلی لیتر تولوئن خشک اضافه شد. مخلوط واکنش به مدت ۶ ساعت تحت گاز ازت رفلaks شد. سپس مخلوط واکنش سرد گردیده، سریعاً به وسیله صافی بوخرن صاف شد. محلول زیر صافی به یک بالون ته گرد مجهز به همزن مغناطیسی و حمام یخ انتقال داده شد. محلول تا دمای 5°C سرد شده و محلولی از ۲/۷۰ گرم (۰/۰۲۱۰ مول) اتیل هیدرازین کربوکسیلات (اتیل کربیازات) در ۴۰ میلی لیتر تولوئن خشک، قطره قطره طی مدت ۱۵ دقیقه به آن اضافه شد. مخلوط واکنش به مدت ۳۰ دقیقه در حمام یخ به هم زده شده، سپس به مدت یک ساعت دیگر در دمای محیط به هم زده شد. سرانجام مخلوط واکنش به مدت ۳ ساعت رفلaks شد. سپس سرد شده و به وسیله صافی بوخرن صاف گردید. پس از خشک شدن، ۴/۸ گرم (۹۳٪) پودر سفید به دست آمد. نقطه ذوب $219-220^{\circ}\text{C}$.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۰۰ (s, sh), ۳۱۵۰ (m), ۳۱۰۰ (m), ۳۰۰۰ (w), ۱۷۰۰ (s), ۱۶۷۰ (s), ۱۶۲۵ (s), ۱۵۸۰ (s), ۱۵۱۰ (s, sh), ۱۴۱۰ (m), ۱۳۷۰ (m), ۱۳۴۰ (s), ۱۳۰۰ (s), ۱۲۴۰ (s), ۱۱۷۵ (m), ۱۱۱۰ (m), ۱۰۵۰ (w), ۱۰۱۰ (m), ۸۹۰ (w), ۸۵۰ (m), ۸۳۰ (m), ۷۵۰ (m), ۷۰۰ (m), ۶۳۰ (m) cm^{-1} .

۳-۶- تهیه ۴-(۴-نیتروفنیل)-۱،۲،۴-تری آزو لیدین-۵،۳-دی اون (۱۷۹)

در یک بالون ته گرد ۲۵۰ میلی لیتری مجهز به حمام روغن و همزن مغناطیسی، ۳/۰۰ گرم (۱۰×۱۲ مول) ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-نیتروفنیل) سMI کاربازاید (۱۷۸) و ۴۰ میلی لیتر پتاسیم هیدروکسید ۴ مولار ریخته شد. مخلوط واکنش به مدت ۲ ساعت در دمای ۶۵°C حرارت داده شده، آنگاه تا دمای اتاق سرد گردید. pH مخلوط به وسیله اسید کلریدریک ۳۰/۵٪ به یک رسانیده شده، پس از سرد کردن در حمام یخ صاف گردید. مقدار ۲/۵۰ گرم (۱۰۰٪) رسوب سفید شیری به دست آمد. رسوب به دست آمده به وسیله آب داغ نوبلور گردید. نقطه ذوب ۲۶۵-۲۶۶°C.

مشخصات طیفی:

(s), ۱۵۲۰ (m), ۱۵۹۵ (s, br), ۱۷۰۰ (m), ۱۷۸۰ (m), ۳۰۷۰ (s, br), ۳۲۰۰ IR (KBr):
(m), ۷۶۰ (m), ۷۸۵ (m), ۸۵۵ (m), ۱۱۱۵ (m), ۱۲۰۰ (s), ۱۳۴۰ (s), ۱۴۱۰ (s), ۱۵۰۰
(m, br) cm^{-1} . ۶۴.

۳-۷- تهیه ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-آمینوفنیل) سMI کاربازاید (۱۸۰)

در یک بالون ته گرد ۲۵۰ میلی لیتری مقدار ۳/۰۴ گرم (۰/۰۱۱۳ مول) ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(۴-نیتروفنیل) سMI کاربازاید (۱۷۸) و ۹/۷۳ گرم (۰/۰۰۴۳۰ مول) کلرید قلع دوابه و ۱۵ میلی لیتر اتانول مطلق اضافه شد. مخلوط واکنش تحت گاز ازت به مدت ۴/۵ ساعت رفلaksن شد تا مخلوط واکنش، کاملاً شفاف گردد. سپس مخلوط واکنش، داخل یک بشر ۵۰۰ میلی لیتری حاوی ۲۰ میلی لیتر یخ خرد شده ریخته شد. مخلوط به دست آمده به مدت ۱۰ دقیقه به هم زده شد. سپس pH مخلوط به وسیله محلول ۳۰٪ سدیم هیدروکسید به ۱۰ رسانده شد. مخلوط واکنش به مدت یک ساعت به هم زده شد. سپس مخلوط واکنش به وسیله ۳۰ میلی لیتر اتیل استرات استخراج شده رسوب سفید رنگ به وسیله صافی بوخر صاف گردید. در مجموع، ۲/۲ گرم (۸۳٪) پودر سفید رنگ به دست آمد. < نقطه ذوب ۳۴۰°C.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۵۰ (m), ۳۲۵۰ (m), ۳۱۳۰ (w), ۲۹۸۰ (m), ۲۹۰۰ (m), ۱۷۲۰ (s), ۱۶۵۰ (s), ۱۶۰۰ (m), ۱۵۶۰ (s), ۱۵۰۵ (s), ۱۳۰۵ (m), ۱۲۳۰ (s), ۱۱۷۰ (w), ۱۰۹۰ (w),

۱۰۳۰ (m), ۹۳۰ (w), ۸۷۵ (m), ۸۵۵ (m), ۸۲۵ (m), ۷۸۵ (w), ۷۷۰ (w), ۷۵۰ (w),
۷۰۰ (w), ۶۶۵ (m) cm^{-1} .

۳-۳-۴-تھیه ۴-(آمینوفنیل)-۱،۲،۴-تری آزو لیدین-۳،۵-دی اون (۱۸۱)

در بالون ته گرد ۱۰۰ میلی لیتری، ۰/۰۱ مول (۰/۰۱ گرم) سدیم فلزی در ۱۴ میلی لیتر اتانول مطلق حل شد. گاز ازت از درون محلول عبور داده شد. ۰/۲۰ گرم (۰/۰۰۸۴ مول) ۱-اتوکسی کربونیل-۴-(آمینوفنیل) سمی کاربازاید (۱۸۰) به محلول اضافه گردید. محلول واکنش به مدت ۴/۵ ساعت تحت گاز ازت رفلاکس شده، سپس به وسیله حمام یخ سرد گردید. محلول، به وسیله اسید کلریدریک ۳۰٪ خنثی شده، ۱/۳۸ گرم (۸۶٪) رسوب سفید به دست آمد. نوبلور کردن محصول با آب داغ، بلورهای سوزنی شکل داد. نقطه ذوب $270-273^{\circ}\text{C}$.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۴۳۰ (m), ۳۳۵۰ (m), ۳۲۰۰-۳۰۰۰ (s, br), ۲۸۰۰ (w), ۱۷۷۰ (m), ۱۷۲۰-۱۶۴۰ (s, br), ۱۶۱۵ (s), ۱۵۱۵ (s), ۱۴۶۰ (s), ۱۲۸۰ (m), ۱۲۲۰ (m), ۱۱۷۰ (m), ۱۱۱۰ (m), ۱۰۳۰ (w), ۹۲۵ (w), ۸۲۰ (m), ۷۸۰ (s), ۷۶۰ (s), ۶۸۰-۶۶۰ (m, br) cm^{-1} .

۳-۳-۴-واکنش ۴-نیترو فنیل) یورازول (۱۷۹) با هگزا متیلن دی ایزو سیانات: تھیه ترکیب (۱۸۲)

در بالون ته گرد ۱۰ میلی لیتری، مقدار $0/2480 \times 10^{-3}$ مول (۱/۴۷۴ گرم) هگزا متیلن دی ایزو سیانات، $0/1638 \times 10^{-4}$ مول (۷/۳۷۳ گرم) پارا نیترو فنیل یورازول (۱۷۹) و ۲ میلی لیتر DMF ریخته شد. محتویات بالون، به مدت دو روز در دمای محیط به هم زده شد. سپس در ۵۰ میلی لیتر CCl_4 رسوب داده شده، صاف گردید. مقدار $0/3498 \times 10^{-3}$ گرم (۸۶٪) پودر زرد رنگ به دست آمد. نقطه ذوب 152°C .

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۵۰ (s), ۳۱۰۵ (w), ۲۹۲۰ (s), ۲۸۵۰ (m), ۲۲۷۵ (s), ۱۷۹۰ (m), ۱۷۵۰ (s, br), ۱۶۷۰ (m, br), ۱۶۲۰ (m), ۱۵۸۰ (m), ۱۵۲۰ (m), ۱۴۱۵ (m), ۱۳۵۰ (m), ۱۲۵۰ (m), ۱۲۱۰ (m), ۱۱۵۵ (w), ۱۰۶۰ (m), ۱۰۱۵ (w), ۸۵۵ (m), ۸۲۵ (w), ۷۵۰ (m, sh), ۶۸۰-۵۴۰ (m, br), cm^{-1} .

۱۰-۳- تهیه ترکیب دی آمینی از ترکیب (۱۸۲): تهیه ترکیب (۱۸۳)

در بالون ته گرد ۱۰ میلی لیتری، مقدار $۰/۲۶۱۵ \times ۱۰^{-۳}$ گرم (۰/۵۵۵ مول) هگزا متیلن دی ایزوسیانات، $۰/۱۷۲۷ \times ۱۰^{-۳}$ گرم (۷/۷۷۳۷ مول) پارا نیترو فنیل یورازول (۱۷۹) و مقدار ۳ میلی لیتر DMF ریخته شد. محتویات بالون، به مدت دو روز در درجهات ۰°C-۱۱۸°C مخلوط آب و اسید بسیار رقیق، رسوب داده شده، صاف گردید. نقطه ذوب: ۱۱۵-۱۱۸°C.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۵۰ (s), ۳۱۱۰ (w), ۲۹۲۰ (s), ۲۸۵۰ (s), ۱۷۳۵ (s, sh), ۱۶۲۰ (s, br), ۱۵۷۵ (s, br), ۱۵۲۰ (s), ۱۴۱۰ (m), ۱۳۹۰ (m), ۱۳۴۵ (s, sh), ۱۲۵۰ (s), ۱۱۳۰ (w), ۱۱۱۰ (w), ۱۰۷۵ (w), ۸۷۵ (m), ۷۶۰ (m), ۷۳۰ (m), ۶۶۰-۶۰۰ (m, br), ۵۶۰ (w) cm^{-1} .

$^1\text{H-NMR}$ (DMSO-d₆, TMS): δ ۱۰/۸۴ (s, ۱H, br), ۸/۲ (d, ۲H, $J=۶$ Hz), ۸/۰ (d, ۲H, $J=۶$ Hz), ۷/۷۵ (s, ۱H), ۵/۷۳ (s, ۴H), ۴/۱-۳/۲ (m, ۸H), ۲/۹-۲/۷۳ (m, ۴H), ۲/۴۸-۲/۰۶ (m, ۴H), ۱/۸-۱/۰۴ (m, ۸H).

۱۱-۳- واکنش ترکیب (۱۸۲) با متیل آمین: تهیه ترکیب (۱۸۴)

در بالون ته گرد ۲۵ میلی لیتری، مقدار $۰/۱۸۰۶ \times ۱۰^{-۴}$ گرم (۹/۶۹۹ مول) هگزا متیلن دی ایزوسیانات، $۰/۱۱۹۳ \times ۱۰^{-۴}$ گرم (۵/۳۷۰۰ مول) پارا نیترو فنیل یورازول (۱۷۹) و ۳ میلی لیتر DMF ریخته شد. مخلوط واکنش به مدت دو روز در درجهات ۰°C-۱۰۷۴°C مخلوط واکنش به متیل آمین به محتویات بالون اضافه گردید. مخلوط واکنش به ۰/۰۳۳۳ گرم (۱/۰۷۴ مول) متیل آمین به محتویات بالون اضافه شد.

مدت ۸ ساعت در دمای ۶۰ درجه سانتی گراد به هم زده شد. سپس حلال واکنش به وسیله تقطیر در فشار کاهش یافته خارج شده، خشک گردید. ترکیب به دست آمده به وسیله متابولو نوبلور گردیده، صاف شد. نقطه ذوب: ۲۴۲-۲۴۵°C.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۲۰ (s), ۳۱۰۵ (w), ۲۹۲۰ (s), ۲۸۵۰ (m), ۱۷۲۰ (s, sh), ۱۶۲۰ (s, sh), ۱۵۷۵ (s, sh), ۱۵۲۰ (m), ۱۴۷۵ (m, sh), ۱۴۶۰ (m), ۱۳۸۰ (m, sh), ۱۳۴۰ (m), ۱۲۵۰ (w), ۱۲۱۰ (w), ۱۰۷۵ (w), ۸۵۰ (m), ۷۶۰ (w), ۷۳۰ (w), ۶۳۰ (m, br), ۵۵۰ (w) cm⁻¹.
¹H-NMR (DMSO-d₆, TMS): δ ۱۰/۸۳ (s, ۱H, br), ۸/۳۵ (d, ۲H, J=۶Hz), ۷/۸۹ (d, ۲H, J=۶Hz), ۷/۷۶ (s, ۱H), ۶/۲۰ (s, ۲H), ۵/۷۳-۵/۶۳ (۲H, br), ۳/۳۴-۳/۲۲ (m, ۴H), ۳/۲۲-۲/۷۴ (m, ۶H), ۲/۷۴-۲/۴۹ (m, ۴H), ۱/۵۹-۱/۲۱ (m, ۱۶H).

۱۲-۳-تھیه ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۴،۲،۱-تری آزولیدین-۳-۵-دی اون (۱۸۵)

۰/۲۰۰ گرم (۳×۱۰۴ مول) ۴-(آمینو فنیل) یورازول (۱۸۱)، داخل بالون ته گرد ۲۵ میلی لیتری ریخته شده، به آن مخلوطی از استیک اسید و پیریدین به نسبت سه به دو اضافه گردید. سپس ۰/۱۵ گرم (۳×۱۰۴ مول) فتالیک آنیدرید به محتويات بالون اضافه شد. محتويات بالون، به مدت ۲ روز در دمای اتاق به هم زده شد تا آمیک اسید مربوطه (۱۸۶) به صورت رسوب سفید رنگ به دست آید. سپس مخلوط واکنش، به مدت ۸ ساعت رفلaks گردید. پس از صاف کردن مخلوط واکنش، رسوب سفید رنگ به وسیله اتانول داغ شسته شده، صاف گردید. مقدار ۰/۴۶ گرم (۷۶٪) پودر سفید رنگ به دست آمد. نقطه ذوب ۳۶۳-۳۶۵°C.

مشخصات طیفی ترکیب (۱۸۶):

IR (KBr): ۳۴۲۰ (w), ۳۰۵۰ (m, sh), ۳۳۰۰-۲۴۰۰ (s, br), ۱۷۸۰-۱۷۲۰ (s, br), ۱۵۹۰ (w), ۱۵۲۰ (s), ۱۴۴۰ (m, br), ۱۳۸۰ (s), ۱۲۲۰ (m), ۱۰۸۰ (m), ۱۱۲۰ (m), ۸۸۰ (m), ۸۳۰ (m), ۷۱۵-۷۰۰ (s, sh), ۶۶۰ (w), ۵۳۰ (m) cm⁻¹.

مشخصات طیفی ترکیب (۱۸۵):

IR (KBr): ۳۲۰۰ (w), ۳۱۰۰ (m), ۲۸۰۰ (w), ۱۷۶۰ (w), ۱۷۰۰ (s,br), ۱۵۲۰ (s), ۱۴۶۰ (s), ۱۳۸۰ (s), ۱۲۹۰ (m), ۱۲۲۰ (m,sh), ۱۱۶۰ (w), ۱۱۲۰ (s), ۱۰۸۰ (s), ۸۸۰ (s), ۸۴۰ (s), ۷۹۰ (m,sh), ۷۷۰ (m), ۷۲۰ (s), ۶۸۰ (s), ۶۶۰ (m), ۵۳۰ (s) cm⁻¹.

¹H-NMR (DMSO-d6, TMS): δ ۱۰/۵۷ (s, ۲H, br), ۸/۰۰ (m, ۲H, J=۱۰ Hz), ۷/۹۳ (m, ۲H, J=۱۰ Hz), ۷/۶۳ (d, ۲H, J=۱۰ Hz), ۷/۵۸ (d, ۲H, J=۱۰ Hz).

آنالیز عنصری ترکیب (۱۸۵): C_{۱۴}H_۱N_۴O_۴

C(%)	H(%)	N(%)	تجزیه عنصری
۵۶/۳۸	۳/۳۸	۱۸/۷۹	محاسبه شده
۵۶/۵۰	۳/۱۲	۱۶/۹۹	تجربی

۱۳-۳-پلیمر شدن ۴-فتالیمیدوفنیل)-۴،۲،۱-تری آزو لیدین-۳،۵-دی اون با هگزا

متیلن دی ایزو سیانات: تهیه همو پلیمر (۱۸۷)

۰/۱۱۸ گرم (۱۰^{-۴} × ۷/۰۲ مول) هگزا متیلن دی ایزو سیانات داخل بالون ۱۰ میلی لیتری ریخته شده، به آن مقدار ۰/۲۱۰ گرم (۱۰^{-۴} × ۷/۰۲ مول) از ترکیب (۱۸۵) و ۰/۵ میلی لیتر اضافه گردید. مخلوط واکنش به مدت ۱۳ ساعت در دمای اتاق به هم زده شد. مقدار ۰/۵ میلی لیتر DMF به محتویات بالون اضافه شده، به مدت ۸ ساعت در دمای ۵۰ درجه سانتی گراد به هم زده شد. به دلیل زیاد شدن گرانروی، دما به ۷۵-۷۰ درجه سانتی گراد رسانده شده، مخلوط واکنش به مدت ۲۴ ساعت در این دما به هم زده شد. ژل به دست آمده در ۵۰ میلی لیتر متانول رسوب داده شده، صاف گردید. مقدار ۰/۲۵ گرم (۷۱٪) رسوب سفید رنگ به دست آمد. نقطه ذوب ۱۸۶°C. گرانروی درونی (۰/۵ g dL^{-۱})، DMF، ۲۵°C. آنالیز حرارتی: ۲۳۰-۲۳۳°C. بازده کربن در ۲۲۶°C، T₁₀: ۶۰۰°C، T₅: ۰٪.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۰۰ (m), ۳۱۰۰ (w), ۲۹۰۰ (m), ۲۸۰۰ (m), ۱۷۶۰ (m), ۱۷۱۵ (s), ۱۶۸۰ (s), ۱۶۲۰ (m,sh), ۱۵۸۰ (m,br), ۱۵۲۰ (s), ۱۴۶۰ (m), ۱۳۸۰ (s), ۱۲۴۰-۱۲۲۰ (m,br), ۱۱۲۰ (s), ۱۰۸۰ (s), ۸۸۰ (s), ۸۴۰ (s), ۷۸۵-۷۶۰ (s,br), ۷۲۰ (s), cm^{-1} .

آنالیز عنصری هموپلیمر (۱۸۷) : $\text{C}_{۲۴}\text{H}_{۲۲}\text{N}_۶\text{O}_۶$

C(%)	H(%)	N(%)	تجزیه عنصری
۵۸/۷۷	۴/۵۲	۱۷/۱۳	محاسبه شده
۵۹/۶۳	۵/۳۸	۱۸/۱۵	تجربی

۳-۵-آزولیدین-۳،۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۴-تری آزوپلیمر شدن-۴-پلیمر با

(۱۸۸) تهیه هموپلیمر

۰/۱۳۴ گرم ($۱۰^{-۴} \times ۷/۶۹$ مول) تولیلن دی ایزوسیانات در بالون ۱۰ میلی لیتری ریخته شده،

به آن مقدار ۰/۲۲۹ گرم ($۱۰^{-۴} \times ۷/۶۹$ مول) ترکیب (۱۸۵) و ۰/۵ میلی لیتر DMF اضافه گردید.

مخلوط واکنش به مدت ۵ ساعت در دمای اتاق و ۱۲ ساعت در دمای ۵۰ درجه سانتی گراد به هم

زده شد. به دلیل زیاد شدن گرانروی، مقدار ۰/۵ میلی لیتر DMF به مخلوط واکنش اضافه شده،

به مدت ۱۲ ساعت در دمای ۷۰-۷۵ درجه سانتی گراد قرار داده شد. محلول ژله‌ای در ۵۰ میلی

لیتر متابول رسوب داده شده، صاف گردید. مقدار ۰/۳۰ گرم (۰/۷۹٪) رسوب سفید رنگ به دست

آمد. نقطه ذوب 327°C - 324°C . گرانروی درونی (25°C , 26dLg^{-1} , $5/0$). آنالیز

حرارتی: $T_5 = 200^{\circ}\text{C}$, $T_{10} = 221^{\circ}\text{C}$, بازده کربن 600°C : ۱٪.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۰۰ (w,br), ۳۱۰۰ (w), ۱۷۶۰ (w), ۱۷۱۵ (s), ۱۶۸۰ (m), ۱۶۴۰ (w), ۱۵۴۰-۱۵۲۰ (s,br), ۱۳۸۰ (s), ۱۲۲۰ (s,br), ۱۱۱۵ (s), ۱۰۸۰ (s,br), ۸۸۰ (m), ۸۴۰ (w), ۷۹۰-۷۶۰ (s,br), ۷۲۰ (s), ۶۸۰-۶۶۰ (m,br), cm^{-1}

آنالیز عنصری هموپلیمر (۱۸۸) :

$$\text{C}_{۲۵}\text{H}_{۱۶}\text{N}_۶\text{O}_۶$$

C(%)	H(%)	N(%)	تجزیه عنصری
۶۰/۴۸	۳/۲۵	۱۶/۹۳	محاسبه شده
۶۰/۸۲	۴/۲۶	۱۸/۳۱	تجربی

-۳-۱۵- کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل)یورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱،۲،۳-

تری آزولیدین-۳،۵-دیاون (۱۸۵) با هگزا متیلن دی ایزو سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۸۹)

در بالون ته گرد ۲۵ میلی لیتری، مقدار $۰/۲۱۷۸ \times ۱۰^{-۳}$ گرم (۱/۲۹ مول) هگزا متیلن دی ایزو سیانات، $۰/۱۴۳ \times ۱۰^{-۴}$ گرم (۶/۴۷ مول) پارا نیترو فنیل یورازول (۱۷۹) و مقدار ۱ میلی لیتر حلal DMF ریخته شد. محتویات بالون به مدت دو روز در دمای اتاق به هم زده شد. سپس مقدار $۰/۱۹۳ \times ۱۰^{-۴}$ گرم (۶/۴۷ مول) ترکیب (۱۸۵) به مخلوط واکنش اضافه شد. محتویات بالون به مدت ۲۸ ساعت در دمای ۴۰°C و به مدت ۸ ساعت در دمای ۵۵°C به هم زده شد. پس از اضافه کردن مقدار $۰/۵$ میلی لیتر DMF به مخلوط واکنش، محتویات بالون به مدت ۲۴ ساعت دیگر در دمای $۷۵-۸۰^{\circ}\text{C}$ به هم زده شد. محلول ژله ای حاصل در ۵۰ میلی لیتر متانول رسوب داده شده، صاف گردید. مقدار $۰/۴$ گرم ($۰/۷۰$ ٪) رسوب زرد رنگ به دست آمد. نقطه ذوب : $۲۳۰-۲۳۳^{\circ}\text{C}$.

گرانروی درونی (25°C , $T_{10} 230^{\circ}\text{C}$, $T_5 215^{\circ}\text{C}$, $0/5 \text{gdL}^{-1}$). آنالیز حرارتی: بازده کربن در 600°C : ۰٪.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۰۰ (m), ۲۹۰۰-۲۸۸۰ (s), ۱۷۳۰ (s,br), ۱۶۲۰ (m), ۱۵۲۰ (s), ۱۴۲۰ (m), ۱۳۸۰ (s), ۷۲۰ (m), ۵۳۵ (w) cm^{-1} .

آنالیز عنصری کوپلیمر (۱۸۹) : $C_4.H_4.N_{12}O_{12}$

C(%)	H(%)	N(%)	تجزیه عنصری
۵۴/۵۴	۴/۵۸	۱۹/۰۸	محاسبه شده
۵۳/۶۵	۵/۱۲	۱۸/۴۹	تجربی

-۳- کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل) یورازول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۴،۲،۱-

تری آزولیدین-۳،۵-دی اون (۱۸۵) با ایزوفورون دی ایزو سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۹۰)

۰/۳۲۳ گرم ($10^{-3} \times 1/45$ مول) ایزوفورون دی ایزو سیانات به همراه ۰/۱۶۱۲ گرم

($10^{-4} \times 7/26$ مول) پارانیترو فنیل یورازول (۱۷۹) داخل بالون ۱۰ میلی لیتری ریخته شده، به

آن ۱ میلی لیتر DMF اضافه گردید. محتویات بالون به مدت دو روز در دمای اتاق به هم زده شد.

سپس مقدار ۰/۲۱۶ گرم ($10^{-4} \times 7/25$ مول) ترکیب (۱۸۵) به مخلوط واکنش اضافه شد.

محتویات بالون به مدت ۲۴ ساعت در دمای محیط و به مدت ۲۴ ساعت در دمای ۶۰ درجه

سانتی گراد به هم زده شد. مقدار ۰/۵ میلی لیتر DMF به مخلوط واکنش اضافه شده، به مدت

ساعت در دمای ۹۰ درجه سانتی گراد به هم زده شد. ژل حاصل در ۵۰ میلی لیتر متانول رسوب

داده شده، صاف گردید. مقدار ۰/۵۹ گرم (٪/۰.۸۲) رسوب شیری رنگ به دست آمد. نقطه ذوب :

$T_5 = 220^{\circ}\text{C}$. ۳۳۲-۳۳۴ $^{\circ}\text{C}$ گرانروی درونی ($0/5 \text{ gdL}^{-1}$, 25°C , $0/4 \text{ dLg}^{-1}$). آنالیز حرارتی:

$T_{10} = 233^{\circ}\text{C}$ بازده کربن در 600°C : ۳٪.

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۴۰۰ (w), ۳۲۰۰ (w), ۳۱۰۰ (m), ۲۹۰۰ (w,sh), ۱۷۰۰-۱۷۸۰ (m), ۱۶۸۰.

(w), ۱۵۴۰ (m), ۱۵۲۰ (s), ۱۴۸۰ (m), ۱۳۸۰ (s), ۱۱۲۰ (s), ۱۰۸۰ (s), ۸۸۰ (s), ۸۴۰ (s),

۷۸۰ (s), ۷۲۰ (s), ۵۳۰ (s) cm^{-1} .

آنالیز عنصری کوپلیمر (۱۹۰) : $C_{48}H_{52}N_{12}O_{12}$

C(%)	H(%)	N(%)	تجزیه عنصری
۵۸/۲۹	۵/۳۰	۱۶/۹۹	محاسبه شده
۵۹/۰۰	۴/۴۶	۱۶/۵۵	تجربی

-۳-۱۷- کوپلیمر شدن ۴-(۴-نیتروفنیل)یوراژول و ۴-(۴-فتالیمیدوفنیل)-۱-

تری آزولیدین-۳-دی اون (۱۸۵) با تولیلن دی ایزو سیانات: تهیه کوپلیمر (۱۹۱)

۰/۲۶۶ گرم ($10^{-3} \times 1/53$ مول) تولیلن دی ایزو سیانات داخل بالون ته گرد ۱۰ میلی لیتری ریخته شده، به آن مقدار ۰/۱۷۰ گرم ($10^{-4} \times 7/66$ مول) پارا نیترو فنیل یوراژول (۱۷۹) و ۱ میلی لیتر DMF اضافه گردید. مخلوط واکنش به مدت دو روز در دمای اتاق به هم زده شد. مقدار ۰/۲۲۸ گرم ($10^{-4} \times 7/66$ مول) از ترکیب (۱۸۵) به محتویات بالون اضافه گردید. مخلوط واکنش به مدت ۱۲ ساعت در دمای ۴۰-۵۰ درجه سانتی گراد به هم زده شد. به دلیل زیاد شدن گرانروی ۰/۵ میلی لیتر DMF به محتویات بالون اضافه شده، در دمای ۶۰ درجه سانتی گراد قرار گرفت. محتویات بالون به مدت ۲۴ ساعت در این دما به هم زده شد. پس از آن در دمای ۸۰ درجه سانتی گراد قرار داده شده، به مدت ۲۴ ساعت در این دما به هم زده شد. ژل حاصل در ۵۰ میلی لیتر متابول رسو ب داده شده، صاف گردید. مقدار ۰/۴۵ گرم (۰/۶۶٪) رسو ب زرد رنگ به دست آمد. نقطه ذوب 335°C - 330°C . گرانروی درونی ($0/5\text{ gdL}^{-1}$, 25°C , 43 dLg^{-1}). آنالیز حرارتی:

$T_5 = 233^{\circ}\text{C}$, $T_{10} = 250^{\circ}\text{C}$, $\Delta E = 600\text{ J/g}$

مشخصات طیفی:

IR (KBr): ۳۳۰۰ (w), ۳۱۰۰ (w), ۱۷۸۰-۱۷۲۰ (w,br), ۱۶۸۰ (w), ۱۵۲۰ (w), ۱۳۸۰ (s), ۱۲۲۰ (m), ۱۱۱۰ (s), ۱۰۸۰ (s), ۸۸۰ (s), ۸۴۰ (m), ۷۸۰ (m,sh), ۷۲۰ (s), ۶۸۰ (w), ۶۶۰ (w), ۵۳۰ (s) cm^{-1} .

آنالیز عنصری کوپلیمر (۱۹۱) : $C_{42}H_{52}N_{12}O_{12}$

C(٪)	H(٪)	N(٪)	تجزیه عنصری
۵۶/۵۰	۳/۱۶	۱۸/۸۳	محاسبه شده
۵۷/۰۰	۴/۱۳	۱۷/۷۵	تجربی

مراجع

- [1] Chee Wee Phoon; Mui Mui Sim.; *J. Comb. Chem.* 4, 491-495, (2002).
- [2] Cookson, R. C; Gupte, S. S; Stevens, I. D. R; Watts, C. T., *Organic Synthesis, Collect. Vol.* 6, 936, (1988).
- [3] Giesecke, H; Merten, R; Rottmaier, L; *Ger. Offen. DE 3,027,612. C. A.*, 96, 182879f, (1982).
- [4] Kato, S; *Japan, Vol. 56*, pp. 3121. *C. A.*, 51, 12983c.
- [5] Kato, S; *Japan, Vol. 56*, pp. 3428. *C. A.*, 51, 10587i.
- [6] Bausch, M. J; David, B; Dobrowolski, P; Guadalupe-Fasano, C; Gostowski, R; Selmarten, D; Prasad, V; Vaughn, A; Wang, L.-H.; *J. Org. Chem.*, 56, 5643-5651, (1991).
- [7] Bausch, M. J; David, B.; *J. Org. Chem.* 57, 1118-1124, (1992).
- [8] Clement, R. A.; *J. Org. Chem.*, Vol. 27, pp. 1115, (1962).
- [9] Pocius, Alphonsus V.; Yardley, James T.; *Journal of the American Society*, 7, 721-725, (1973).
- [10] Pirkle William, H.; Gravel Philip, L.; *J. Org. Chem.*, Vol. 43, No. 5, (1978).
- [11] Rottmaier, L; Merten, R.; *Ger Offen. 3,106,944. C. A.*, 97, 198209u, (1982).
- [12] Oikawa, M.; Ebina, C.; Inui, N.; Nagasaki, H.; Yago, S.; *JP.04,249,552 Jpn. C. A.*, 118, 61373a, (1993).
- [13] Williams, A. Grady.; Butler, George B.; *J. Org. Chem.*, 45, 1232-1239, (1980).
- [14] Mallakpour, Shadpour E.; Butler, B.; *Macromolecules*, 18, 342-347, (1985).
- [15] Hall, J. Herbert; *J. Org. Chem.*, 48, 1708-1712, (1983).
- [16] Wilson, R. Marshall; Hengge, Alvan C.; Ataei, Ali; Chantarasiri, Nuanphun; *J. Org. Chem.*, 55, 193-197, (1990).
- [17] Wilson, R. Marshall; Hengge, Alvan C.; *J. Org. Chem.*, 55, 197-202, (1990).
- [18] Rubin, Mordecai B.; Gleiter, Rolf; *Chem. Rev.*, 100, 1121-1164, (2000).
- [19] Hoye, Thomas R.; Bottorff, Kyle J.; Caruso, Andrew J.; Dellaria, Joseph F.; *J. Org. Chem.*, 45, 4287-4292, (1980).
- [20] Adam, Waldemar; Lucchi, Ottorino De; Erden, Ihsan; *J. Am. Soc.*, 102, 4806-4809, (1980).
- [21] Adam, Waldemar; Lucchi, Ottorino De; Scheutzow, Dieter; *J. Org. Chem.*, 46, 4130-4132, (1981).
- [22] Izydore, Robert A.; McLean, Samuel; *Journal of the American Chemical Society*, 5611-5612, (1975).

- [23] Pasto, Daniel J.; Chen, A. F. T.; Binsch, G.; *Journal of the American Chemical Society*, 1553-1562, (1973).
- [24] Gau, Ay-Hua; Lin, Guey-Liang; Uang, Biing-Jiun; Liao, Fen-Ling; Wang, Sue-Lein; *J. Org. Chem.*, 64, 2194-2201, (1999).
- [25] Ohashi, Shinichi; Ruch, Wayne E.; Butler, George B.; *J. Org. Chem.*, 46, 614-619, (1981).
- [26] Hall, J. Herbert; Kaler, Lauren; Herring, Roger; *J. Org. Chem.*, 49, 2579-2582, (1984).
- [27] Hall, J. Herbert; Krishnan, Ganapathy; *J. Org. Chem.*, 49, 2498-2500, (1984).
- [28] Seidel, Ulf; Stadler, Reimund; Fuller, Gerald G.; *Macromolecules*, 27, 2066-2072, (1994).
- [29] Stock, Jochen; Burchard, Walther; Stadler, Reimund; *Macromolecules*, 25, 6885-6890, (1992).
- [30] Chen Stephen, Z. D.; Arnold Fred, E.; Zhang, Jr; Anqiu, Hsu; Steve L.-C.; Harris, Frank W.; *Macromolecules*, 24, 5856-5862, (1991).
- [31] Yamazaki, Osamu; Yamashita, Takashi; Horie, Kazuyuki; *Reactive & Functional Polymers*, 43, 173-181, (2000).
- [32] Imai, Yoshio; *Reactive & Functional Polymers*, 30, 3-15, (1996).
- [33] Yamazaki, Noboru; Iguchi, Tadao; Higashi, Fukuji; *Journal of Polymer Science*; Vol. 13, 785-795, (1975).
- [34] Higashi, Fukuji; Murakami, Tomoyoshi; Taguchi, Yuji; *Journal of Polymer Science*, Vol. 20, 103-108, (1982).
- [35] Kosaka, Yohzou; Watanabe, Masayashi; Sanui, Kohei; Ogata, Naoya; ., *Journal of Polymer Science*, Vol. 24, 1915-1921, (1986).
- [36] Hassan, E. A; U. A. R.; *J. Chem.*, Vol. 13, pp. 213, (1970).
- [37] Lyman, D. J; Jung, S. L.; *J. Polym. Sci.*, Vol. 40, pp. 407-418, (1959).
- [38] Ni, Hai; Skaja, Allen D.; Soucek, Mark D.; *Progress in Organic Coatings*, 40, 175-184, (2000).
- [39] Tamami, Bahman; Yeganeh, Hamid; Koohmeh, Gholam Ali; *Iranian Polymer Journal*, 14 (9), 785-792, (2005).
- [40] Usui, H.; *Thin Solid Films*, 365, 22-29, (2000).
- [41] Saluzzo, Christine; Halle, Rob ter; Touchard, Francois; Fache, Fabienne; Schulz, Emmanuelle; Lemaire, Marc; *Journal of Organometallic Chemistry*, 603, 30-39, (2000).
- [42] Mark, H. F; Kroschwitz, Jacqueline, *Encyclopedia of Polymer Science and Engineering*, John Wiley and Sons, Inc. 2nd ed., Vol. 13, (1988).

- [43] Allen,S.G; Bevington, J. C.; *Comprehensive Polymer Science*, *pergammon press plc.*, Vol. 5, chap. 25, (1989).
- [44] Feist, J; Elias, H. G.; *Makromol. Chem.* 82, 78, (1965).
- [45] Mallakpour, Shadpour E.; Nasr-Isfahani, Hossein; *Indian Journal of Chemistry*, Vol. 41b, pp. 169-174, (2002).
- [46] Disalvo, A. L.; *Polymer Letters Edition*, Vol. 12, pp. 641-644, (1974).
- [47] Hoffmann, Karl-Ludwig; Mass, Gerhard; Regitz, Manfred; *J. Org. Chem.*, 52, 3851-3857, (1987).
- [48] Thames, S. F; Malone, K. G.; *Progress in Organic Coating*, 25, 275-281, (1995).
- [49] Mallakpour, Shadpour E.; Hajipour, Abdol-Reza; Roohipour-fard, Rezvan; *European Polymer Journal*, 36, 2455-2462, (2000).
- [50] Mallakpour, Shadpour E.; Hajipour, Abdol-Reza; Khoei, Sepideh; *European Polymer Journal*, 38, 2011-2016, (2002).
- [51] Higashi, Fukuji; Murakami, tomoyoshi; Taguchi, Yuji; *Journal of Polymer Science: Polymer Chemistry Edition*, Vol. 20, 103-108, (1982).
- [52] Bell, Vernonl; Stump, Billyl; Gager, Helen; *Journal of Polymer Science*, Vol. 14, 2275-2292, (1976).
- [53] Weinstock, Joseph; *Notes*, 3511, (1961).
- [54] Proj, Von; Bayer, Dr. Otto; Bayer, Farbenjabriken; Rhein, Leverkusen; *Angew. Chem. A*, 59, Nr. 9, 257-288, (1947).

Abstract

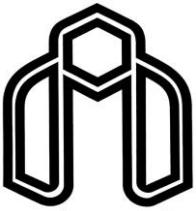
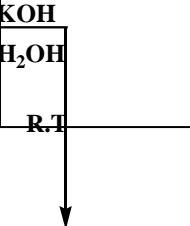
The reaction of 4-(4-aminophenyl)urazole with phthalic anhydride in mixture of pyridine and acetic acid (3:2) as a solvent led to the related amic acid.

Amic acid was heated in the same solvent mixture to give 4-(4-phthalimidophenyl)-1,2,4-triazolidine-3,5-dione. The structure of this new compound was confirmed using infrared spectroscopy and nuclear magnetic resonance.

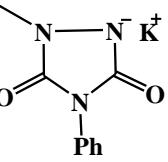
4-(4-phthalimidophenyl)-1,2,4-triazolidine-3,5-dione was polymerized with hexamethylene diisocyanate and tolylene diisocyanate to give new homopolyureas with inherent viscosities in a range of 0.21-0.26 dLg⁻¹. The structure of these new homopolyureas were confirmed using infrared spectroscopy and element analysis data.

4-(4-Nitrophenyl)urazole was reacted with hexamethylene diisocyanate, isophorone diisocyanate and tolylene diisocyanate. The product was polymerized without separation in DMF (as a solvent) with 4-(4-phthalimidophenyl)-1,2,4-triazolidine-3,5-dione, to give new copolyureas with inherent viscosities in a range of 0.4-0.55 dLg⁻¹. The structure of these new copolyureas were confirmed using infrared spectroscopy and element analysis data.

Thermal gravimetry Analysis was performed for all of the new homopolyureas as well as copolyureas.

Shahrood University of Technology

Faculty of chemistry
M.Sc.thesis
Organic chemistry

I₂Br

CH₂I

Preparation and Polycondensation of 4-(4-phthalimidophenyl)-1,2,4-triazolidine-3,5-dione

By:
Soldoozy, S.

Supervised by:
Dr. Nasr-Isfahani, H.

Advisor:
Dr. Bakherad, M.

January 2008